ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

1303

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

SISMANOGLIO MEZARO

ΣΤΑΜΠΟΥΛ
1947

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

ΣΤΑΜΠΟΥΛ
1947

© SISMANOGLIO MEGARO

ΜΟΣΧΑ ΣΤΕΦΑΝΟΥ

(Στὴν Πεντηκονταετηρίδα της.)

Πενῆντα χρόνια! Μιὰ ζωὴ γεμάτη αὐτοθυσία,
γεμάτη δρᾶσι στοργικὴ κι' ὠφέλιμη ἐργασία.
Μόσχα Στεφάνου. Σύμβολο τοῦ πειὸ μεγάλου σθένους!
Στ' ἀκούραστα τὰ χέριά της πόσα παιδιὰ τοῦ γένους
μεγάλωσαν, προώδευσαν καὶ διαμορφωθῆκαν,
πόσα μικρὰ μιὰ δεύτερη μητέρα σ' αὐτὴν βρῆκαν.

Μὴ δὲν μποροῦσε τάχατε κι' ἡ Μόσχα τοῦ Στεφάνου,
σὰν πρωτοβγῆκε ἀπ' τὴ Σχολή, στὰ νειάτα της ἀπάνω,
νὰ βρῆ μὲ κάποιο σύντροφο μιὰ σχετικὴ εὐτυχία,
ποὺ ὅσο κι' ἂν εἶναι πρόσκαιρη δὲν εἶναι κι' οὐτοπία;

SISMANOGLIO

Μὴ δὲν μποροῦσε τάχατε νὰ κτίση τὴ φωλιά της,
νᾶχη κι' αὐτὴ τριγύρω της λίγα παιδιὰ δικά της,
καὶ τώρα ποὺ τὴν πλάκωσαν τ' ἀλύπητα τὰ χρόνια,
νὰ ζῆ μιὰν ἥσυχη ζωὴ μὲ κόρες, γυιοὺς κι' ἐγγόνια ;

Ναί ! θὰ μποροῦσεν ὅλ' αὐτὰ κι' ἡ Μόσχα νὰ τὰ κάνη,
κι' ὅμως αὐτὴ προτίμησε μαρτυρικὸ στεφάνι,
γιατ' εἶχε μέσα της βαθειὰ λαχτάρα ζωντανὴ
ἄλλων παιδιῶν—πολλῶν παιδιῶν— μητέρα νὰ γενῆ.

Τὸ στάδιό της ὅλοι μας τὸ ξέρουμε. Πικρίες,
ἀγῶνες ἀκατάπαυστοι κι' ἀτέλειωτες θυσίες.
'Αντὶ νὰ πάρη ἀπ'τὴ ζωὴ λουλούδια μὲ καλάθια,
ἐκείνη μ' αὐταπάρνησι προτίμησε τ' ἀγκάθια,
ποὺ τῆς ματῶναν τὴν καρδιὰ πολλὲς φορὲς, μὰ πάλι
γιὰ τὸ καλὸ τόων παιδιῶν δὲ ἄφηνε τὴν πάλη.

Μὰ σήμερα νικήτρια, τὸ Ἔργο της κυττάζει
ἐνῶ τριγύρω σιωπηλὸς ὁ κόσμος τὴν θαυμάζει.
Δὲν εἶναι τόσο ἀχάριστη, νομίζω, ἡ κοινωνία.
'Αναγνωρίζει—ἂν κι' ἀργὰ—καὶ κόπο κι' ἐργασία
κι' ἰδού την ποὺ ἦλθε σύσσωμη σ' αὐτὴν τὴν τελετὴ
νὰ στεφανώση εὐλαβικὰ μιὰν ὕψιστη ἀρετή.

ΡΑΦΤΟΠΟΥΛΕΣ

Σὲ σχολειὸ δὲν εἶχε πάγει. Διάβαζε τὰ κεφαλαῖα
κι' εἶχε γιὰ τὸν ἑαυτό της τὴν καλλίτερην ἰδέα.

Μικρὴ πάντοτε ἠσχολεῖτο μὲ κουκλίστικα φουστάνια,
ποὺ στὰ χέρια της γινόταν καθ' αὐτὸ σουγγαροπάνια,
κι' ὅταν μιὰ γειτόνισσά της, μιὰ σοφὴ καντηλανάφτρα,
ἐπροφήτευσε μιὰ μέρα πὼς αὐτὴ θὰ γίνη ράφτρα,
ἄρχισε νὰ κουτσοράβη κάτι παρακατιανὲς
σὲ φτωχοῦλες γειτονιές,
κι' ἔτσι χρόνο μὲ τὸ χρόνο καὶ μ' ὑπομονὴ μεγάλη
ἔμαθε νὰ μπαρμπερίζη στοῦ κασσίδη τὸ κεφάλι.

Τώρ' ἀφῆκε κατὰ μέρος τὴν παλιά της συνοικία
καὶ σὲ κύκλους ἀνωτέρους καλὴ βρῆκε πελατεία.
'Από σπήτια καθὼς πρέπει, κάθε μέρα τὴ ζητοῦνε
κι' ὅταν πάγη πρῶτα πρῶτα τὴν ὑγεία της ρωτοῦνε·
ἡ κυρία της μητέρα πῶς τὰ πίει μὲ τὶς ζοχάδες,
ὁ μπαμπᾶς της πούχε πόνους βάζει πάντοτε λαπάδες;
κι' ἀφοῦ κάμποσες μαζύ της κουταμάρες συζητήσουν,
ὕστερα γιὰ τὸ φουστάνι θὰ τολμήσουν νὰ μιλήσουν.

Κι' ὅσο βλέπει τὴν ἀξία ποὺ ἀποδίδουν στὸ βελόνι,
ἡ ραφτρίτσα τὶς τιμές της κάθε τόσο μεγαλώνει,
κι' ἔτσι τώρα, μέσ' στὸν κόσμο, τὸ κορμὶ τ' ἀγράμματο,
δέκα-δεκαπέντε λίρες παίρνει μεροκάματο,
ἐνῶ ἐκεῖνοι ποὺ ξοδέψαν σὲ μελέτες τόσα χρόνια
βλέπουν μὲ κατάπληξί τους νὰ πλουτίζουν τὰ κωθώνια,
νὰ μᾶς παίρνουν ὅλους κι' ὅλες γι' ἀγελάδες μαστοφόρους
κι' ἴσως ἴσως καὶ δεκάρα νὰ μὴ δίνουνε γιὰ φόρους.

Ο ΠΟΝΟΨΥΧΟΣ ΓΟΥΡΟΥΝΑΣ

Τρελλαίνομαι γιὰ λίγο χοιρομέρι
καὶ πάγω ν' ἀγοράσω καμμιὰ φέτα.
Τὸ πάχος του, τὸ μαῦρό του πιπέρι
πηγαίνουνε λαμπρὰ στὴν ὀμελέτα.

Γυρεύω τὸ μικρό μου πορτοφόλι
τὸ ἀναιμικὸ κ' ἐκεῖνο σὰν κι' ἐμένα.
Δὲν τὄχω! Ποὺ νὰ πάρουν οἱ διαόλοι!..
Μοῦ τὄκλεψε κανένας—ὠϊμένα! —

Κυττάζω τὰ ζαμπόνια τραγικὰ
κι' ὁ γουρουνᾶς ποὺ κάτι θᾶχε νοιώση
—πονόψυχος—μοῦ λέει εὐγενικά:
Συγγνώμην, δὲν πουλᾶμ' ἐπὶ πιστώσει.

ΒΑΣΚΑΝΙΑ

Ἦταν κάποτ' ἕνας γέρος ποὺ σχεδὸν ψωμοζητοῦσε
κι' ὅμως τίποτε στὸν κόσμον, ὁ φτωχός, δὲν λαχταροῦσε,
παρὰ μόνο νᾶταν τρόπος, ὁ κακόμοιρος ὁ γέρος,
ἀπ' τὰ πρῶτά του τὰ νειάτα νὰ ξανάβρισκ' ἕνα μέρος.

Κι' ὅταν ἔβλεπε μποστά του ζευγαράκια λιγωμένα,
στῆς ζωῆς τὰ μονοπάτια νὰ τραβοῦν ἀγκαλιασμένα,
μὲ καϋμοὺς ἀναμετροῦσε τὴν ἀνώφελή του στράτα
καὶ μὲ πόνο συλλογιόταν τὰ χαμένα του τὰ νειάτα.

Κι' ἔτυχε νὰ δῆ μιὰ μέρα κάποιο πλούσιο παλληκάρι,
ἀθλητὴ σφιχτοδεμένο, ρωμαλέο κι' ὅλο χάρι
κι' εἶπε ὁ γέρος «δὲν ζουλεύω τὰ πουγγιά του τὰ γεμάτα.
μόνο ἤθελα λιγάκι νᾶχα τέτοια κι' ἐγὼ νειάτα.»

. . . . . .

Βάσκανα μάτια βρίσκονται στὸν κόσμο μερικά...
Στὸ χρόνο ἀπάνω κήδευαν τὸν νέο ξαφνικὰ
κι' ἐνῶ τὸν ἐσυνόδευαν οἱ κοπετοὶ κι' οἱ θρῆνοι,
ὁ γέρος μπρὸς στὴν ἐκκλησιὰ ζητοῦσ' ἐλεημοσύνη.

ΜΙΑ ΑΡΚΟΥΔΑ

Ἀπὸ τὸν χαλκᾶ τῆς μύτης τὴν τραβοῦσε ὁ τσιγγιανὲς
καὶ τὴ χόρευε ὅλη μέρα στοῦ χωριοῦ τὶς γειτονιές.

Κάπου κάπου ἂν δυστροποῦσε
κι' ἂν τυχὸν παραστρατοῦσε,
παρευθὺς ὁ δήμιός της τῆς τραβοῦσε τὸν χαλκᾶ
κι' ἔκαμν' ἔτσι τὴν ἀρκοῦδα νὰ θυμᾶται ταχτικὰ
πὼς βρισκότανε γιὰ πάντα μέσ' στὰ χέρια του δεσμῶτις
κι' ἔπρεπε νὰ συνεχίζη τὸν ἀνάλατο χορό της.

Μὰ μὲ τοῦ καιροῦ τὸ διάβα,
κι' ἴσως κι' ἀπ' τὸ τράβα-τράβα,
ὁ χαλκᾶς ὁ σιδερένιος σκούργιασ' ἔσπασε μιὰ μέρα
καὶ πετάχθηκε ἡ ἀρκούδα στὰ βουνά της ἐλευθέρα.

Κ' ἐνῶ βλέπαν οἱ χωριάτες τὰ δεσμὰ μὲ προσοχή,
κι' ὁ καθένας συζητοῦσε τοῦ χαλκᾶ τὴν ἀντοχή,
κάποιος ἐνθουσιασμένος ἀπὸ τὰ δεσμὰ τοῦ γάμου
εἶπε: ἂν βάζαν στὴν ἀρκούδα σὰν καὶ τούτη τὴ δικιά μου
τὴν μαλαματένια βέρα,
δὲν θὰ σκούργιαζε ποτέ της, μήτε θᾶσπανε μιὰ μέρα».

ΕΝΑ ΤΑΓΚΟ

Χαράματα. Χορεύοντας ἕνα Ταγκὸ μαζύ της
ἐκεῖνος ἐψιθύριζε σιγὰ σιγὰ στ' αὐτί της:

Ἀγάπη μου, ἂν τὰ χείλη μου δὲν τόλμησαν ἀκόμα
τὸν τόσο βαθὺ πόνο μου μιὰ μέρα νὰ σοῦ ποῦν·
μπροστά σου ἂν στέκεται ἄναυδο καὶ σὰν βουβὸ τὸ στόμα,
κύττα πῶς κλαῖν τὰ μάτια μου καὶ πῶς λαμποκοποῦν,
πὼς σὲ μιλοῦν στὴ γλώσσα τους ὅταν σὲ βλέπουν μόνη
καὶ μάντεισε μονάχη σου τὸν πόθο ποὺ μὲ λυώνει.

Ἀπόψε μέσα στοῦ πιοτοῦ καὶ τοῦ Ταγκὸ τὴ ζάλη,
νοιώθω σιμά σου, ἀγάπη μου, τῆς μέθης τοὺς καπνοὺς
κι' ὁπόταν λίγη ἀπόφασις μπορεῖ νὰ μεταβάλη
τὴ φλόγα καὶ τὴν κόλασι σὲ κόσμους φαεινούς,
δὲν ξέρω γιατὶ στάθηκα πάντα βουβὸς κοντά σου
χωρὶς νὰ πῶ πῶς σ' ἀγαπῶ καὶ θέλω τὰ φιλιά σου.

Ἴσως νὰ μὴν περίμενες τὰ λόγια αὐτὰ ἀπὸ μένα
μᾶταν ὁ πόνος μου πολύ, πάρα πολὺ βαθὺς
καὶ στὸ ξεμολογήθηκα. Θὰ φύγω γιὰ τὰ ξένα
ἐὰν μιὰ λέξι συμπονιᾶς κι' ἐλπίδας μ' ἀρνηθῆς.

. . . . . .

Καὶ πρὶν τελέψη τὸ Ταγκὸ καὶ πρὶν ἀκόμη φέξη
ἐκείνη τοῦπε σιγανὰ τὴν ποθητὴ τὴ λέξι,
κι' εὐθὺς χωρὶς χρονοτριβή — πῆγαν στὴν Ἐκκλησία
κι' ἀγκαλιαστο χορέψανε μαζὺ τὸν Ἡσαΐα

ΓΑΪΔΟΥΡΙΑ ΚΑΙ ΚΑΜΗΛΕΣ

Ἔχει γαϊδάρους ταπεινοὺς μὰ κι' ἐν ταὐτῷ φρονίμους,
ποὺ τὶς καμῆλες ὁδηγοῦν σὲ καυστικὲς ἐρήμους
κι' ἀφοῦ διασχίσουν ἀσφαλῶς ἀπέραντες ἐκτάσεις,
πᾶνε τὸ καραβάνι τους σὲ δροσερὲς ὀάσεις.

Βρεθῆκαν ὅμως κι' ἄνθρωποι — γαϊδούρια μὲ δυὸ πόδια —
ποὺ τάχατες θ' ἀνέτρεπαν νόμους, φραγμοὺς κι' ἐμπόδια,
καὶ πῆραν τὶς καμῆλες τους — Φασίστες καὶ Ναζῆδες —
κι' ἀφοῦ τοὺς ἀπεκοίμισαν μὲ ψεύτικες ἐλπίδες,
κι' ἀφοῦ μὲ χώρους ζωτικοὺς καὶ μ' ἄλλες κουταμάρες
ἐγέμισαν καὶ φούσκωσαν τὶς ἀδειανές τους κάρες,
μιὰ μέρα σ' ἀδιέξοδο τρομακτικὴ βρεθῆκαν
κι' ἐκεῖνοι κι' οἱ καμῆλες τους στὰ Τάρταρα χαθῆκαν.

ΚΥΦΗΝΕΣ ΚΑΙ ΜΕΛΙΣΣΕΣ

Ἄνθρωπε, ποὺ λυώνεις ἀπὸ τὸν ἀγώνα
μέσ' στὸ φαῦλο κύκλο καὶ στὸν κυκεῶνα,
γνώρισε πὼς ὅσο κι' ἐὰν κοπιάσης
δὲν θὰ κατορθώσης μήτε νὰ χορτάσης
κι' ὅλο σου τὸ μόχθο κι' ὅλο σου τὸν κόπο
κάποιος θὰ στὸν κλέψη μὲ κανένα τρόπο.

Μέλισσες δουλεύουν μέσα σὲ κυψέλη
κι' ὁλοένα κάνουν μυρωδᾶτο μέλι.
Λαίμαργοι κυφῆνες ἕτοιμο τὸ βρίσκουν·
δίχως καταισχύνη τὸ καταναλίσκουν
καὶ καλοχορταίνουν μὲ τοὺς ξένους κόπους.
Τ' ὅμοιο συμβαίνει καὶ μὲ τοὺς ἀνθρώπους.

ΕΝΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Στὰ παληὰ καλά μας χρόνια ποὺ περάσανε γιὰ πάντα,
ποὺ δὲν εἶχε σὰν καὶ τώρα συνταρακτικὰ συμβάντα,
ὁποῦ δέναν, καθὼς λέγουν, μὲ λουκάνικα τοὺς σκύλους,
ὁποῦ νέοι Δὸν Κιχῶται πάλευαν μ' ἀνεμομύλους,
στὰ παληὰ καλά μας χρόνια, ὅταν εἶμασταν παιδάκια
μᾶς δηγόταν ἡ γιαγιά μας παιδικὰ παραμυθάκια :

Μιὰ φορὰ κι' ἕναν καιρὸ
σ' ἕναν κάμπο δροσερὸ
μὲ λουλούδια καὶ μὲ δέντρα,
καὶ στὴ ρίζα μιᾶς ἐληᾶς
ἦταν ἕνας βασιληᾶς
ποὺ κρατοῦσε μιὰ βουκέντρα.

Μιὰ βουκέντρα φοβερὴ
δυνατὴ καὶ σουβλερὴ
ἀπὸ ξῦλο τῆς ἐληᾶς
κι' ὁ τσομπάνης βασιληᾶς
ἔκαμνε μ' αὐτὴν στὸ χῶμα κύκλους κι' ὑπολογισμοὺς
κι' ἐμελέτα μὲ μανία ζώδια κι' ἀστερισμούς.

Διάβαζε λίγο πολὺ
μέσ' στῆς Φύσης τὴ Σχολὴ
πότε τ' ἄστρα σὰν τοὺς Μάγους, πότε πάλι τοὺς προφῆτες
κι' ἦταν πότε στὸ φεγγάρι κι' ἦταν πότε στοὺς κομῆτες.

Καὶ τριγύρω του πῶ, πῶ!
κάθε δέντρο καὶ καρπὸ
κι' ὁ καρπὸς αὐτὸς ζητοῦσε—καθὼς τ' ὥρισε κι' ἡ Φύσι—
κάποιο χέρι νὰ τὸν πιάση κι' ἀπαλᾶ νὰ τὸν τρυγήση.

Μὰ ὁ σοφὸς ὁ βασιληᾶς,
εἰς τὴ ρίζα τῆς ἐληᾶς,
βυθισμένος στὴ σπουδὴ
δὲν ἐγύριζε νὰ δῆ
μήτε δέντρα μήτε ὀπῶρες
κι' ἄδικα πηγαίναν ὅλες ἡ μηλιὲς οἱ καρποφόρες.

Καὶ τὰ χρόνια λίγο, λίγο
χωρὶς γλύκα, χωρὶς τρύγο
προχωρώντας καμπουριάζαν τὸν σοφὸ τὸν βασιληὰ
καὶ τοῦ ρίχτανε τὰ δόντια καὶ τοῦ ἀσπρίζαν τὰ μαλλιά.

Κάποτε κάποιος γιατρὸς
ποὺ λεγότανε Καιρὸς
ἔκαμε τὸν βασιληὰ τοὺς κομῆτες του ν' ἀφήση
νὰ κατέβη χαμηλὰ καὶ νὰ δῆ τὴν γύρω Φύση.

SISMANOGLIO MEGARO

Κι' ὁ σοφὸς ὁ βασιληᾶς,
εἰς τὴ ρίζα τῆς ἐληᾶς,
εἶδε γύρω του τὰ δέντρα μὲ τὰ φροῦτα φορτωμένα
μὰ δὲν ἔχει πειὰ δυνάμεις νὰ τὰ κόψη—ὡϊμένα !—

Καὶ τριγύρω του πολλοὶ
ἀπὸ κάθε ξένη αὐλὴ
τὴ σοφία τοῦ μονάρχη καὶ τὶς γνώσεις ἐξυμνοῦσαν
καὶ τὰ φροῦτα του συνάμα νὰ τὰ κόψουν δὲν ξεχνοῦσαν.

Κι' ὁ μεγάλος ὁ μονάρχης ποῦταν πνεῦμα καὶ μελέτη
τὴ βουκέντρα του—τὸ σκῆπτρο—κατὰ μέρος ἀποθέτει
κι' ἂς μοῦ λείπανε, φωνάζει—τόσες γνώσεις, τόση ἀρχόντια
κι' ἂς μποροῦσα νὰ ξαναύρω λίγη δύναμι καὶ δόντια.

. . . . . .

Ἡ γιαγιά μας ξεροβήχει καὶ γλυκᾶ χαμογελᾶ
καὶ τριγύρω της—τὰ ἐγγόνια—τὴ ρωτοῦσαμε δειλὰ
μήπως ἦταν ὁ παπποῦς μας ὁ τρανὸς ὁ βασιληᾶς
ποὺ καθότανε σὰν βλάκας εἰς τὴ ρίζα τῆς ἐληᾶς;

Ἡ πολύξερη γιαγιά μας μᾶς χαϊδεύει τὰ μαλλιὰ
καὶ μᾶς λέγει : ἂν ὁ παπποῦς σας ἦτο σὰν τὸν βασιληᾶ
νὰ ξοδεύει σὲ μελέτες τὰ καλλίτερά του χρόνια
πῶς μποροῦσα τότε νᾶχω τόσες κόρες, γιούς, κι' ἐγγόνια;

ΑΝΟΙΞΙΣ

Ἄνοιξις, ἦλθες χαριτωμένη
μὲ γλυκὲς αὔρες καὶ μ' ἀντηλιές,
πουλιῶν κοπάδι σένα προσμένει
νὰ κτίση πάλι θερμὲς φωλιές.

Τὸν ἔρωτά τους ψάλλουν μὲ τρίλλιες
τὰ ζευγαράκια τὰ χαρωπὰ
χωρὶς καυγάδες, γρίνιες καὶ ζήλειες
κι' ἀστυνομίες καὶ τὰ λοιπά.

Ὁ κουρασμένος ἀπὸ τὰ κέντρα,
κι' ἀπ' τὴ δουλειά του κι' ἀπ' τὴ φωνή,
θὰ βρῆ στοὺς κάμπους κάτω ἀπ' τὰ δέντρα
τῆς ἠρεμίας τὴν ἡδονή.

Ἄνοιξη, διώχνεις μὲ τὴν πνοή σου
τὶς κρύες μέρες καὶ τὶς χλωμὲς
καὶ διαμοιράζεις σ' ὅλους ἐξ ἴσου
χαρᾶς ἀθῶας γλυκειὲς στιγμές.

Πηγαίνεις κι' ἔρχεσαι πάντοτε νέα
πάντα σφριγῶσα—λόγω τιμῆς—
μένεις ἀθάνατη μένεις ὡραία
καὶ δὲν γηράσκεις καθὼς ἐμεῖς.

Σ' εἶδα καὶ φέτο, χαριτωμένη...
τράβα βαρκάρη στὰ Θεραπειά ! ! .
τοῦ χρόνου ξέρω τὶ μὲ προσμένει ;
Ἴσως γιὰ μένα δὲν θἄλθη πειά.

© SISMANOGLIO MEGARO

ΜΙΑ ΔΙΣΥΠΟΣΤΑΤΗ ΘΕΑ...

'Απ' τὰ βουνὰ κατέβαινε μισόγυμνη μιὰ κόρη
κι' εἶχε χυτὰ στοὺς ὤμους της καθὼς ἐπανωφόρι
τὰ χρυσαφένια της μαλλιά. — Τὰ μάτια της ἀχτίδες,
καθρέφτιζαν πότε χαρὲς καὶ πότε καταιγίδες,
ἐνῶ τὰ γυμνὰ πόδια της στὸ χῶμα δὲν πατοῦσαν
σὰν νάχιαν, θάλεγες, φτερὰ κι' ἀνάλαφρα πετοῦσαν.

Μέσα στὰ δάχτυλα κρατᾶ δυὸ κρόταλ' ἀσημένια
κι' ὅταν τὰ παίζει σταματᾶ κάθε μαράζι κι' ἔννοια.
Νέοι καὶ νέες ρυθμικὰ χορεύουνε μαζύ της
ἕνα χορὸ φανταστικὸ τοῦ γιοῦ τῆς 'Αφροδίτης.
'Απ' τὶς φωνές τους ἀντηχοῦν ὅλ' οἱ τριγύρω κάμποι
κι' ἐνῶ τὸ γέλοιο κι' ἡ χαρὰ στὸ πρόσωπό τους λάμπει,
πολλοὶ μὲ τ' ἄσπρα τὰ μαλλιὰ τὰ μοῦτρα κατεβαίζουν
καὶ τὰ τρελλὰ καμώματα τῆς νέας σχολιάζουν.

Κι' ὁπόταν τὴν ἐρώτησεν περίεργος διαβάτης,
τὶ κάνει, πόθεν ἔρχεται καὶ ποιό 'ναι τ' ὄνομά της,
μ' ἕνα πλατὺ χαμόγελο τοῦ ἀπήντησε ἡ κοπέλλα
ΓΝΩΣΙ μὲ λὲν οἱ νεαροὶ κι' οἱ γέροι μὲ λὲν ΤΡΕΛΛΑ.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ ΤΟΜΟΣ Β' ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

ΜΑΤΑΙΟΔΟΞΙΕΣ

Ὑπάρχουν πολλοὶ πλούσιοι ποὺ κρύβουν τὸν παρά τους
μέσ' στὰ κιβώτιά τους,
κι' ἐνῶ μποροῦνε νὰ χαροῦν, φοβοῦνται τὴ δαπάνη,
καὶ ζοῦνε σὰν ζητιάνοι.

'Εξ ἄλλου ὑπάρχουν ἄνθρωποι, ποὺ τρέχουν μὲ λαχτάρα
νὰ βγάλουν μιὰ δεκάρα
κι' ἐκείνην τὴν ξοδεύουνε σὲ ματαιοδοξίες
κι' ἀνόητες φαντασίες.

Ἕνας μικρὸς ὑπάλληλος συχνὰ πυκνὰ λουλούδια
πάει στὰ κοπελλούδια,
λουλούδια ἀπ' τὰ πειὸ σπάνια μέσα σὲ καλαθάκι
ἀπὸ τὸν Σαπουντζάκη.

Κι' ἂν ἦτο, μὰ τὴν πίστι μου, μονάχα τοῦτο πάλι
μπορεῖς νὰ πῆς χαλάλι,
μὰ τὰ κορίτσια σκέπτονται κυττάζωντας τὰ φούλια:
«Ποιὸς ξέρει τὶ φασούλια
τραγάνισες, κακόμοιρε, καὶ τὶ ξερὸ ψωμάκι
γι' αὐτὸ τὸ καλαθάκι.»

. . . . . .

Οὔτε τὸ μὲν οὔτε τὸ δέ. Πάντοτε ὁ μέσος ὅρος.
Μὴν εἶσαι μήτε τσιγγενὲς μήτε λοιμοκοντόρος.

SISMANOGLIO MEGARO

ΑΚΑΤΑΛΑΒΙΣΤΙΚΑ

Δὲν θέλω πειὰ τοὺς στίχους μου νὰ τοὺς καταλαβαίνουν
καὶ μὲ μιὰ σκέτη ἀνάγνωσι στὸ νόημα νὰ μπαίνουν.
Ἡ πεῖρα μου ἡ μακρόχρονη μ' ἐδίδαξ' ἐπὶ τέλους
ὅτι δὲν ἔχωμεν ἐδῶ νομάδες κατσιβέλους,
ποὺ πρέπει μὲ τὸ νὶ καὶ σὶ νὰ τοὺς τὰ λέγεις ὅλα.
Πάρε στὸ χέρι τὸ φτερὸ καὶ γέμισε τὴν κόλλα
μ' ὅσες παλάβρες κι' ἐὰν θὲς
κι' εἴτε βαθὺ κι' εἴτε ἀβαθὲς
τὸ θέμα σου θἄναι καλό, σὰν τὰ κουκιὰ τὰ πρώϊμα
ἐὰν δὲν ἔχει, φίλτατε, φῶς φανερὸ τὸ νόημα.

Τὸ νόημά του νὰ τὸ βροῦν αὐτοὶ ποὺ σὲ διαβάζουν
αὐτοὶ ποὺ θέλουν διάβασμα κι' αὐτοὶ ποὺ σὲ θαυμάζουν.
Πραγματικά, τί σ' ὠφελεῖ νὰ λὲς τὴ σκάφη, σκάφη ;
Αὐτὸ καθένας εὔκολα τὸ νοιώθει καὶ τὸ γράφει
ἐνῶ σὰν πιάσης καὶ μιλεῖς μὲ γρίφους καὶ μ' αἰνίγματα,
τῆς ἀχανοῦς σοφίας σου τρανὰ παρέχεις δείγματα.
Ὅπου κι' ἂν πᾶς κι' ὅπου στραφῆς
ὁ κόσμος ὁ μουσοτραφὴς
διαβάζ' ὑπομονητικὰ τοὺς σκοτεινούς σου λόγους,
κι' ὅσο κι' ἂν δὲν τοὺς ἐννοεῖ,
μὰ δὲν τοῦ κόβεται ἡ πνοὴ
κι' ὡς θέμα διαλέξεων τοὺς βάζει στοὺς συλλόγους.

Τὶ νὰ γυρεύω θέματα μ' εἰσαγωγὴ καὶ λύσι·
ἡ πέννα μου καὶ μόνη της μπορεῖ νὰ στιχουργήση
κι' ἴσως καλλίτερ' ἀπὸ μὲ—σκυφτὸς τ' ὁμολογῶ—
κι' ἐὰν δὲν τὰ γουστάρετε, σ' αὐτὸ δὲν φταίω 'γώ.

« Βρυσοῦλες τρέχουν γαλανὲς μὲ τέσσαρα ποδάρια
« οἱ γάδαροι ξαπλώνονται σὲ γαλανὰ κοντάρια
« ὁ ἥλιος ζεσταινότανε μὲ τὶς δικές του ἀχτίδες
« ποὺχανε μάτια γαλανὰ καὶ μπλὲ τὶς βλεφαρίδες.

« Καὶ μέσα στὴν ἀνάλαφρη κι' ἀνείπωτην ἀλλέαν
« δυὸ μύγες κάνουν ἔρωτα σὲ τρυφερὴν φωλέαν.
« Αὐτὸς ὁ σπῖνος εἶμ' ἐγὼ κι' ἡ μύγα εἶσαι σὺ
« καὶ τώρα παίρνω τὰ βουνὰ, ψυχοῦλα μου χρυσῆ.»

« Ἀπανέμιζαν σιμά σου
« ἡ βρυσοῦλες τὰ μαλλιά σου
« κι' ἐσὺ δίχως νὰ ντραπῆς
« ἔλεγες περιωπῆς.

« Λιμνοθάλασσες, μαγίστρες,
« Πηνελόπες, Κλυταιμνῆστρες
« δὲν εὑρίσκαν τότε πλύστρες
« στὶς παληὲς τὶς ἐποχές τους
« καὶ τὰ πλέναν μοναχές τους
« κι' ἀφανίζαν τὶς ψυχές τους».

Ἡ πέννα μου τρελλάθηκεν ἐξάπαντος. — Τὴν σπάνω.
Ὅπως καὶ πρὶν τοὺς στίχους μου μονάχος θὰ τοὺς φκιάνω
κι' ἂς μὴ μὲ ποῦνε ποιητή. Δὲν θέλω τέτοιους τίτλους.
κι' ἂς εἶχα μόνο Τραπεζῶν κι' Ἐργοστασίων Τίτλους.

. . . . . .

Υ. Γ.—Τότε χωρὶς συνδρομητὰς καὶ δίχως διαβήματα
ποὺ δυστυχῶς ἐνίοτε τὸ κέφι σου χαλοῦνε,
καθ' ἕξη μῆνες θἄβγαζα βιβλία μὲ ποιήματα
γιὰ νὰ στέλνω δωρεὰν σ' αὐτοὺς ποὺ μ' ἀγαποῦνε.

SISMANOGLIO NEGARO

ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Ἐσχάτως λόγος γίνεται σὲ κύκλους ὡρισμένους
ν' ἀλλάξουν κάτι πράγματα γιὰ τοὺς ἱερωμένους,
πράγματα ποὺ πειὰ πέρασι στὰ χρόνια μας δὲν ἔχουν
κι' ἐλεύθεροι σὰν τὰ πουλιά,
δική τους νᾶχουνε φωλιά,
κι' ὄχι σὰν κούκοι τοῦ βουνοῦ σ' ἄλλες φωλιὲς νὰ τρέχουν.

Πράγματι, σκέψις εὔστοχη, κι' ἂν μπῇ σ' ἐφαρμογή,
θὰ παύση κάθε σκάνδαλο, κάθε κατακραυγὴ
κι' αὐτὸς ὁποῦ τοὺς κληρικοὺς καθόλου δὲν χωνεύει
καὶ λέγει ἀνευλαβέστατα πᾶν ὅτι τοῦ κατέβη,
τότε χωρὶς ὑπόνοια καὶ δίχως σκέψι φαύλη,
ἀξένοιαστα στὸ σπῆτι του μ' αὐτοὺς θὰ παίζη τάβλι.

Τότε κανεὶς δὲν θὰ μπορεῖ σὰν δῆ Μητροπολίτη
νὰ μπαινοβγαίνη ποὺ καὶ ποὺ σὲ φιλικό του σπῆτι,
νὰ κάνη καμμίαν ἄστοχη γιὰ τοὺς παπάδες κρίση
καὶ στὰ καλὰ καθούμενα νὰ τοὺς συκοφαντήση.

Τότε μὲ τὶς κυρίες τους θὰ τρέχουν μέσ' στὰ κέντρα·
τὸ καλοκαίρι σ' ἐξοχὲς θὰ τρῶν κάτ' ἀπ' τὰ δέντρα
κι' ὑπὸ τὸ κράτος τῆς χαρᾶς καὶ τῆς φαγοποσίας,
ἐνίοτε στὰ χωρατὰ καὶ χάριν ποικιλίας,
οἱ δεσποτίνες θὰ ζητοῦν σὲ κήπους καταφύτους
νὰ δοῦνε τὰ φυλλώματα κι' ἀπ' τὴν ἀνάποδή τους.

Φυσᾶ Μεταρρυθμίσεων ἡ ζωογόνος αὔρα
κι' ὅσες κοπέλλες τἄβλεπαν κακὰ ψυχρὰ καὶ μαῦρα
μ' αὐτὴν τὴν φήμην ἄρχισαν λίγο ν' ἀναπτερόνονται
καὶ στοὺς σωλέας τῶν Ναῶν προκλητικὰ κορδόνονται.

Ἀνώτεροι, κατώτεροι στὴν Πόλι Κληρικοὶ
γίνονται τώρα πρόσχαροι καὶ γοητευτικοὶ,
καὶ μερικοὶ Καλόγεροι ποὺ μένουν στὸ Μετόχι
σοῦ βάζουν κι' ἓν ἀνθύλλιον εἰς τὴν κομβιοδόχη.

Τώρα πᾶνε μέσ' στοὺς κήπους καὶ μαζεύουνε λουλούδια
μὲ χαρὲς καὶ μὲ τραγούδια
καὶ κυττάζεις τὸν δεσπότη καὶ κυττάζεις τὸν παπᾶ
νὰ ρωτοῦν τὶς μαργαρίτες μ' ἀγαπᾶ δὲν μ' ἀγαπᾶ.

Λάμπει τώρα σωφροσύνη
κι' ἀληθὴς ἁγιωσύνη
ἐξαγνίζει τέτοια ράσα.
Ἀρετῆς μᾶς φέγγουν φῶτα
καὶ κανένα σὰν καὶ πρῶτα
δὲν τὸν πιάνουν μέσ' στὰ πράσα.

Εὐλογία τώρα σ' ὅλα. — Καὶ συντάκτης κάποιου φύλλου
ποὺ συνήθως ἀσχολεῖται μὲ πηδήματα τοῦ ψύλλου
δὲν θὰ ξέρη τὶ νὰ κάνη κι' ἔτσι δίχως νὰ διστάση
σ' ἄλλα θέματα θὰ στρέψη τὴν κοινωφελῆ του δρᾶσι.

SISMANOGLIO MEGARO

Ξεχασμένες προξενῆτρες τώρα βρήκανε δουλειά.
Πότε πᾶνε μέσ' στὰ σπήτια, πότε πᾶνε στὰ κελλιὰ
καὶ σ' αὐτὸ τὸ πᾶνε κι' ἔλα καὶ σ' αὐτὴν τὴν σκοτοδίνη
πόσα παίρνουν, λὲν οἱ νύφες, πόσα δίνουν, λὲν ἐκεῖνοι..

Μέσ' στὰ σπήτια συζητήσεις
ποὺ σὲ κάνουν ν' ἀπορήσης :
—Πάρ' τὸ διάκο, λέγ' ἡ μάννα
μιὰ γυναῖκα σὰν ντερτάνα.
—«Δὲν τὸν θέλω, λέγ' ἡ κόρη,
κι' ἂν δὲν εἶναι τῆς Συνόδου
μὴ θαρρεῖ πῶς ἐξ ἐφόδου
θὰ μὲ πάρη μὲ τὸ ζόρι.

«—Πάρ' τὸ διάκο τὸν Θανάση
ποὺ τὸν ἔχω δοκιμάσει . . . .
— Κράτα τον ἐσὺ μαμᾶ.
—Μὲ παρεξηγεῖς καϋμένη,
λέγ' ἡ μάννα θυμωμένη,
καὶ αὐτὸ δὲν σὲ τιμᾶ»

. . . . . .

Τέτοια πολλὰ φαντάσθηκα μιὰ νύχτα μοναχός μου
καὶ νόμισα πὼς βρέθηκα σὲ κράτος ἄλλου κόσμου,
σὲ κράτος ὁποῦ ὁ πετεινὸς ἀρκεῖται σὲ μιὰ κόττα
καὶ δὲν κυττάζει τὶς πλαγινὲς κατὰ τὰ εἰωθότα.

Κι' ὡς νὰ ληφθοῦν τὰ μέτρ' αὐτὰ
τὰ φρόνιμα καὶ συνετά,
ὁ τύπος ὁ χαιρέκακος πολλὰ θὰ σημειώνη
κι' ὁ κόσμος, ὅπως πάντοτε, θὰ τὰ παραφουσκώνη.

Τί μόνο νὰ θυμᾶσαι
ἂν θέλης ν' ἀγαπᾶσαι.

ΣΤΗΝ ΕΛΕΝΙΤΣΑ ΜΙΧΑΗΛΙΔΟΥ

Παιδοῦλα, σ' ἔδωσα προχθὲς στ' ἀστεῖα, γιὰ θυμήσου,
μιὰ δυνατούτσικη ξυλιὰ καὶ σοῦπα μὲ τὰ γέλια :
«Νὰ τὴ θυμᾶσαι πάντοτε» καὶ σύ, μέσ' στὴν ὀργή σου
τὴν παιδική, μ' ἀπήντησες μὲ πεῖσμα καὶ μ' ἀφέλεια
«θὰ τὴν ξεχάσω κύριε Ρίζᾶ».—Μὰ θὰ σὲ πιάσω
καὶ τότε θᾶχης ἄλλη μιά.
—Πάλι θὰ τὴν ξεχάσω !

Ὤ ! Ναί, παιδούλ' ἀγαπητή, κι' ἐφ' ὅσον μεγαλώνεις,
ὁποιοδήποτε κακὸ καὶ ἂν τύχη νὰ σοῦ κάνουν,
νὰ τὸ ξεχνᾶς.—Νὰ συγχωρῆς.—Ποτὲ νὰ μὴ θυμώνης.
Ἔτσι θὰ δοῦν οἱ μοχθηροὶ πὼς διόλου δὲν σὲ φθάνουν,
γιατὶ θὰ στέκεσαι ψηλὰ καὶ δὲν θὰ τοὺς φοβᾶσαι.
Μικρούλα, μόνο τὸ καλὸ στὸν Κόσμο νὰ θυμᾶσαι.

SISMANOGLIO MEGARO

ΑΡΑΧΝΗ

Ὥρες τώρα πολεμᾶ μιὰ μικρούλ' ἀράχνη
κάπου νὰ στερεωθῆ, κάπου νὰ πιαστῆ.
Εἶνε σὰν μετέωρο κι' ὁλοένα ψάχνει
ποὺ νὰ δέση πειὸ γερὰ τὴ λεπτὴ κλωστή.

Σκεπτικὴ κι' ἀκούραστη—Πνεῦμα κι' Ἐργασία—
πότ' ἐδῶ καὶ πότ' ἐκεῖ πάει τακτικά.
Ἀρχιτέκτων νἄτανε τέτοια συμμετρία
δὲν θὰ τὴν κατάφερνε τόσο τεχνικά.

Σωστὸ θαῦμα ὑπομονῆς καὶ φιλοπονίας !
«Ἔνστικτο» θὰ πῆς ἐσύ, κι' ὅμως μαρτυρεῖ
μέσα της μιὰν ὕπαρξι κάποιας διανοίας
ποὺ τὴν ὕλη τὴν νεκρὴ τὴν ὑπερτερεῖ.

Ποιητὴς αὐτὴ σωστός ! Ἕνα τέτοιο δύχτι
τὸ θαυμάζουν πράγματι κι' οἱ μηχανικοί.
Τὴν ἀνωτερότητα τῆς ἀράχνης δείχτει
καὶ τὴν Ἐπιστήμη της τὴν πραγματική.

Ἴσως κάποιοι θὰ μὲ ποῦν πὼς τὸ παρακάνω
κι' αὐτὴ κάνει πάντοτε μιὰ δουλειὰ ξερή·
μὰ δὲν τῆς χρειάζεται κάτι παραπάνω
γιὰ νὰ ζήση τὴ ζωὴ καὶ νὰ τὴν χαρῆ.

Πίσω ἀπὸ τὸ δύχτι της φρόνιμα ἐνεδρεύει
καὶ στὶς μύγες θάνατο δίκαιο σκορπᾶ.
Ἡ τροφή της εἶναι αὐτή.—Ἄλλη δὲν γυρεύει
κι' οὔτε τὰς ὁμοίας της, σὰν ἐμᾶς, κτυπᾶ. . .

Σὰν ἐμᾶς, ποὺ θέλουμε σὲ καμπόσα χρόνια
ν' ἀποκτήσωμε τῆς γῆς ὅλα τὰ καλά,
κι' ἔτσι δός του πόλεμοι, μάχες καὶ κανόνια
καὶ μὲ θρήνους κι' ὀδυρμοὺς ἡ ζωὴ κυλᾶ.

ΔΙΑΚΟΝΑΡΗΣ

Διακονάρης - ψειριάρης σκυθρωπὸς ζητιανεύει
καὶ στὶς πόρτες τοῦ κόσμου τὸ ψωμί του γυρεύει.
Ἂν τοῦ δώσουν θὰ φάγη κι' ἂν τοῦ δώσουν θὰ πγῆ
κι' ὁλοένα σκυμμένος ὅλο γέρνει στὴ γῆ.

Μὲ τὰ γένεια μιὰ πύχη, τὰ μαλλιὰ μέσ' στὰ ράχη,
κουρασμένος πηγαίνει καὶ κοιμᾶται ὅπου λάχει.
Μέσ' στοῦ κόσμου τὸ πλῆθος αὐτὸς ἔρημος, μόνος,
κι' ἀπ' τὰ μάτια του τρέχει καὶ τὸ δάκρυ κι' ὁ πόνος.

Κι' ὅμως ἦτο κι' ἐκεῖνος καθὼς λένε πολλοί,
ἀπὸ πλούσιο σπῆτι καὶ φαμήλια καλή.
Φαγοπότια, γυναῖκες καὶ χαρτιὰ καὶ ξενύχτια
τὸν πετάξανε τέλος στῆς κατάντιας τὰ δύχτια.

Εἶχε πάντα στοὺς φίλους τὸ πουγγί του ἀνοιχτὸ
καὶ στραγγοῦσαν ἐκεῖνοι τὸ παιδὶ τὸ κουτό,
ἕως ὅτου μιὰ μέρα ποὺ τὸν πῆρεν ἡ δίνη
μήτε ψάθα δὲν βρῆκε τὸ κεφάλι νὰ κλίνη.

Τὶ φρικτὴ τραγωδία τὸ καράβι ἂν ξοκείλη !...
οἱ καλὲς φιληνάδες καὶ τῶν κέντρων οἱ φίλοι,
ποὺ βυζαίναν σὰν βδέλλες τὸ ἀνοιχτὸ τὸ πουγγί του
ἀποφεύγανε πλέον νἄχουν σχέσεις μαζύ του.

Τὶ δουλειὰ νὰ σοῦ κἄνει ποὔχε πειὰ συνηθήσει
νὰ ζῆ μέσ' στὴ σπατάλη, σὰν δευτέρα του φύσι ;
Φιληνάδες καὶ φίλοι τὸ καλὸ παλληκάρι
τὸ κατάντησαν τώρα διακονάρη—ψειριάρη.

ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΤΕΣ

Ἀλληλογραφία.

Κυρία μου, τὸ γράμμα σας τὸ πῆρα.—Εἰλικρινὰ
δὲν πίστευα πὼς γράφετε καὶ τόσο σκοτεινά.
Διάβασα ξαναδιάβασα καὶ δυὸ καὶ τρεῖς φορές,
ἐκεῖνα ποὺ μοῦ γράφετε σ' ἀμέτρητες σειρὲς
κι' ἀκόμα δὲν παλάβωσα, Κυρία.—Μ' ὅλον τοῦτο
ἐθαύμασα τῶν λέξεων τὸ πλῆθος καὶ τὸν πλοῦτο :
λέξεις γιὰ μὲ πρωτάκουστες καὶ νὰ μὲ συγχωρεῖτε
ἂν ζήτησα στὰ λεξικὰ τὶ θέλετε νὰ πῆτε.

Τέλος κάτι κατάλαβα κι' ἔτσι θὰ προσπαθήσω,
μὲ τὶς φτωχὲς τὶς γνώσεις μου, νὰ σᾶς διαφωτίσω.

Τοὺς φίλους σας, κυρία μου, τοὺς ἐκτιμῶ πολὺ
καὶ δὲν θυμοῦμαι νὰ εἶπα 'γὼ πὼς εἶν' αὐτοὶ σαχλοί.

Αὐτοὶ μὲ τὰ πινέλα τους καὶ τὶς χαλκομανίες
καὶ μ' ἄλλες ἀβλαβέστατες μικρὲς μονομανίες
ἐμένα δὲν μὲ συγκινοῦν.—Καὶ μόνον ὅταν νέοι
ἀρτιμελεῖς κι' ἀκμαῖοι

ἀφίνουν κάθε σοβαρὴ καὶ θετικὴ ἐργασία
καὶ γιὰ τὴν ΤΕΧΝΗ μοναχὰ κάνουν τὸ πᾶν θυσία,
ὁπόταν τὶς πραγματικὲς ἀπολακτίζουν Τέχνες
καὶ λαχταροῦν, οἱ δυστυχεῖς, νὰ βγοῦνε λογοτέχνες
μὲ κεφαλαῖα γράμματα νὰ βλέπουν τ' ὄνομά τους
κατ' ἀπὸ τ' ἀπελέκητα λογοτεχνήματά τους,
κι' αὐτοκαταδικάζονται στὴν πίκρα καὶ στὸν πόνο,
τότε γι' αὐτοὺς ἐγὼ πονῶ, τότε γι' αὐτοὺς θυμόνω.

«Ὁ ποιητὴς δὲν γίνεται, ὁ ποιητὴς γεννᾶται»
λέγει τὸ πνεῦμα τῶν λαῶν, ἀλλὰ κι' αὐτὸ πλανᾶται:

Μὲ τάλαντο πραγματικὸ κι' ἂν ἔχης γεννηθῆ,
αὐτὸ θὰ μείνη ἀτροφικὸ καὶ δὲν θ' ἀναπτυχθῆ,
ἂν τὸ βιβλίο τῆς Ζωῆς δὲν πάρης νὰ διαβάσης.
Κι' ὅταν πονέσης κι' αἰσθανθῆς κι' ὁπόταν πειὰ γεράσης
καὶ πλουτισθῆς κι' ἐμποτισθῆς μὲ Σκέψεις καὶ μ' Εἰκόνες
παρμένες ἀπὸ τῆς Ζωῆς τοὺς δύσκολους ἀγῶνες,
τότε δημιουργήματα θὰ κάνης ζωντανὰ
κι' ὄχι φτωχὰ θνησιγενῆ καὶ ψόφια κι' ἐλεεινά.

Εἰς τὴν δημοσιότητα προτοῦ νὰ δώσης κάτι
νὰ τὸ περνᾶς μ' ἓν' αὐστηρὸ κι' ἐξησκημένο μάτι.
Σ' ἄλλους σὰν εἶσ' ἐπιεικής, δὲν βλάπτει.—Στὰ δικά σου
νᾶσαι Κριτὴς ἀμείλικτος.—Λίγο κι' ἂν σφάλλουν, στάσου.

SISMANOGLIO MEGARO

Διόρθωσέ τα σὰν μπορεῖς. Ἂν ὄχι, δίχως λύπη,
νὰ λὲς κι' αὐτὸ τὸ σφαλερὸ καλλίτερα νὰ λείπη
καὶ σβῦνε δίχως δισταγμό, καὶ σιάζε δίχως οἴχτο
κι' ἂν βλέπης πὼς δὲν σιάζεται μέσ' στὸ καλάθι ρίχτο.

Ἔχε στὸ νοῦ σου πρὸ παντὸς ὅτι στὸν ἑαυτό σου
θὰ βρῆς τὸν πλέον ὕπουλο κι' ἀπατηλὸν ἐχθρό σου.
Αὐτός, κι' ἂν κρίνη, θὰ ἐπαινεῖ μόνον ὅτι σ' ἀρέσει
καὶ μὲ τὶς κολακείες του στοὺς ἄλλους θὰ σ' ἐκθέση.

Ἐπίσης νὰ μὴ λησμονῆς πὼς γράφεις γιὰ τοὺς ἄλλους
κι' ἀπόφευγε μὲ προσοχὴ τοὺς σκοτεινοὺς δαιδάλους
εἰς τρόπον ὥστε ποὺ καθεὶς νὰ παρακολουθῆ
μ' ἐνδιαφέρο αὐτὰ ποὺ λὲς χωρὶς νὰ βαρεθῆ.

Ζύγιζε τὴν κάθε λέξι
μ' αὐστηρότητα πολλὴ
κι' ἂν στὴν κριτική σου ἀνθέξη
μόνο τότε εἶνε καλή.

Μὴ γεμίζης τὴν σελίδα
μὲ σαχλὰ καὶ περιττὰ
κι' ἔχε μόνη σου φροντίδα
ὅλα νἆναι διαλεχτά.

Νὰ μὴ ζητᾶς κάθε στιγμὴ μ' ἀσκόπους φλυαρίες
νὰ μᾶς πουλᾶς ἐμβρίθεια καὶ γνώσεις καὶ σοφίες.

Παράτα στὴ μανία τους τοὺς ἄλλους τυμβωρύχους
κι' ἄφηνε τοὺς φιλόσοφους καὶ τοὺς σοφοὺς ἡσύχους.
Ἀπ' τὸν βαθὺ τὸν ὕπνο τους κι' ἀπ' τὴν ἀνάπαυσί τους
μὴν τοὺς ξυπνᾶς. Θὰ λυπηθοῦν γιὰ τὴν κατάπτωσί τους.

Στὶς ρεκλάμες νὰ μὴ δίνης ἀπολύτως καμμιὰ πίστι.
Γιὰ φαινόμενο σοῦ δείχνουν τὸν τυχόντα ξυλοσχίστη
κι' ἂν δὲν ἔχης κάποια δόσι χαρακτῆρος ἰσχυροῦ
«τυφλοῖς ὄμμασι» τὰ χάφτης καὶ μιλᾶς στὰ κουτουροῦ.

Τότε λὲς χωρὶς νὰ κρίνης ὅσα λέγουν οἱ κουτοὶ
γιὰ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο τὸν φαμόζο ποιητὴ
καὶ χωρὶς νὰ τοὺς διαβάσης, ὅπως γίνεται συνήθως,
μ' ἕνα ἐπίδεσμο στὰ μάτια τρέχης πίσω ἀπὸ τὸ πλῆθος,
ποὺ γιὰ μάρμαρα Πεντέλης ἐκλαμβάνει ἀχρείους πλίνθους
καὶ μπερδεύει τὰ σπανάκια καὶ τὰ πράσα μ' Ὑακίνθους.

Ἂν πιστεύης τὶς ρεκλάμες καὶ τὶς πληρωμένες κρίσεις,
τὴ λαμπάδα ποὺ φωτίζει τὸ μυαλό σου θὰ τὴ σβύσης.
Πάρε μόνη τὸ βιβλίο, στὸ δωμάτιό σου μεῖνε,
διάβασέ το μ' ἡσυχία καὶ κατόπι μόνη κρῖνε,

SISMANOGLIO MESSARO

δίχως νὰ σ' ἐπηρεάζουν ξένες γνῶμες, ξένες κρίσεις
ποὺ συχνά σὲ πελαγώνουν καὶ σὲ κάνουν νὰ τοὺς βρίσης

Ἂν σ' ἀρέσει κι' ἔχει ἰδέες ἠθικὲς καὶ σοβαρές,
μιὰ φορὰ νὰ μὴ σοῦ φθάνει, διάβαστο πολλὲς φορὲς
καὶ σὲ κάθε ἀνάγνωσί του θαῦρης πάντα κάτι νέο
ποὺ θὰ δίνη τὴν ψυχή σου γερὸ φρόνημα κι' ἀκμαῖο.

Τέτοιο ἀτίμητο βιβλίο νὰ τὸ κάνης σύντροφό σου
σύμβουλό σου, γνώμονά σου καὶ δὲν χάνεις τὸν καιρό σου.
Ἐὰν ὅμως τὸ βιβλίο τὴν ψυχὴ δὲν συναρπάζει
κι' ἔχει μόνο γνώρισμά του τὸν καθένα νὰ κουράζη,
ἂν γυρεύει ὁ συγγραφεύς του πολυμάθεια νὰ δείξη
καὶ μὲ φράσεις χωρὶς βάθος μόνο στάχτη νὰ σοῦ ρίξη,
ἂν ἀπ' τὸ ἕνα πηδᾶ στὸ ἄλλο δίχως νὰ τὸ τελειώνη
καὶ τὰ κάνει μιὰ σαλάτα ποὺ τῆς λείπει τὸ λεμόνι,
ἂν ἰδέες δὲν ὑπάρχουν, παρὰ μόνο παπαρδέλες
τότε στεῖλ' το στοὺς ψαράδες νὰ τυλίζουνε σαρδέλες!

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Κρῖμα ποὺ γεννήθηκα τόσα χρόνια πρῶτα.
Χρόνια δίχως κίνησι, δίχως γεγονότα
κι' ἂς μᾶς λέγ' ἡ λογικὴ κι' ἡ φιλοσοφία
εὐτυχεῖς αὐτοὶ ποὺ ζοῦν δίχως ἱστορία.

Σινεμὰ δὲν εἴχαμε, μήτε τόσα πάρκα,
μήτε βενζινόπλοια.—Πιάναμε μιὰ βάρκα
ἀπ' τὶς κοντοφάρδουλες τὶς Μαρμαρινὲς
κι' ἤτανε στὴ δόξα του ὁ Κεατχανές.

Ἐξοχὲς δὲν εἴχαμε καὶ μετακομίσεις.
Ἡ κυρὰ δὲν πάθαινε νεῦρα κι' οὔτε κρίσεις,
ἂν τυχὸν δὲν πήγαινε τότε στὰ νησιά.
Στὸ κατώφλι τοῦ σπιτιοῦ μάζευε δροσιά.

© SISMANOGLIO MEGARO

Ἄσφαλτο δὲν εἶχαμε.—Μόνο καλντηρίμια
καὶ σκυλιὰ κάθε λογῆς ὁποῦ σὰν τ' ἀγρίμια
μάλλωναν κι' ἀλύπητα σχίζαν τὸ πετσί των.
Τότε μόνο τὰ σκυλιὰ τρώγουνταν μαζύ των.

Μπάνια σπανιώτατα κάνανε τ' ἀγόρια
κι' ἦταν σχεδὸν ἄγνωστα σὲ πολλοὺς τὰ Φλώρια.
Ἀμμουδιὲς καὶ θάλασσες κι' ἡλιοθεραπεῖες
θεωροῦντο πρόστυχες ἰδιοτροπίες.

Ποὺ καὶ ποὺ καμμιὰ φορὰ κάτι δεσποινίδες,
ἄλλες σὰν ἐλέφαντες κι' ἄλλες σὰν ἀκρίδες,
κάτι παληοσώβρακα μακρυὰ φοροῦσαν,
ἔμπαιναν στὴ θάλασσα καὶ τσαλαβουτοῦσαν.

Παρευθὺς σ' ἐνέργεια μπαίνανε τὰ κιάλια
κι' ἔτρεχαν ἀκάθεκτα τῶν ἀνδρῶν τὰ σάλια
κι' ὅσο συλλογίζονταν Μάγδες καὶ Κατίνες
θέμα συζητήσεων εἶχαν γιὰ δυὸ μῆνες.

Ἠλεκτρικὰ δὲν εἴχαμε νὰ φέγγουν φαεινά.
Μιὰ κουτσολάμπα κρεμαστὴ ποὺ κάπνιζε συχνὰ
κι' ὑπὸ τὸ φῶς της τὸ γλυκὺ
—Θεέ μου, τὶ ρωμαντικοὶ—
οἱ τσαρσηλῆδες ἔπαιζαν τὸ τακτικὸ σκαμπύλι
κι' ὅταν καπότο βάζανε γελοῦσαν ὅλ' οἱ φίλοι.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΟΜΟΣ Ε' ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

Ράδια μὲ παράσιτα, γραμμόφωνα μὲ πλάκες
ἤτανε πράγματ' ἄγνωστα στὶς τοτινὲς τὶς βράκες.
Ἄχρους περνοῦσεν ἡ ζωή. Καθημερνὴ ρουτίνα
μὲ τὸ φαγί, μὲ τὰ γλυκά, μὲ πρέφα μὲ κοντσίνα
κι' οὔτ' ἕνα πόθον ὑψηλὸ
δὲν εἶχε μέσα τὸ μυαλό,
κανέναν ἐνθουσιασμό, καμμιὰ σπουδαία σκέψι.
Ὁ κόσμος ὅλος κύτταζε νὰ φάη, νὰ χωνέψη.

Τίποτε δὲν εὑρίσκαμε μέσ' στὶς ἐφημερίδες
ἐκτὸς ἀπὸ τὰ χρονικὰ κι' ἀπ' τὶς ἐπιφυλλίδες.
Κανένας τότε πόλεμος ποὺ νὰ μᾶς συγκλονήση
οὔτε κανεὶς συναγερμὸς νὰ μᾶς χαροποιήση
καὶ νὰ μᾶς πῆ πὼς ἔφθασε τὸ τέλος τῆς ζωῆς μας.
Τέλος καμμιὰ συγκίνησι τοῦ νοῦ καὶ τῆς ψυχῆς μας,
μόνο σὲ μέρη σκοτεινὰ καὶ πίσ' ἀπ' τὶς φραγὲς
σὰν λιγωμένες ἔβγαιναν ἐνίοτε κραυγὲς
κι' ἡ νεολαία σήμερα, μ' ὅλη τὴν ἔπαρσί της,
ἴσως σ' ἐκεῖνες τὶς κραυγὲς χρωστᾶ τὴν ὕπαρξί της.

Τέτοια ζωὴ περάσανε τὰ παιδικά μου χρόνια
καὶ τὸ πεζό της καὶ σαχλὸ θὰ τὸ θυμοῦμ' αἰώνια.
Κι' ὅμως—ἀχάριστο κορμὶ—πολλὲς φορὲς ἀγάλι
ἂς ἦτο, λέγω, βολετό, παιδὶ νὰ γίνω πάλι.

ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΕΚΑΛΟΓΟ

Τίμα τὸν πατέρα σου
τίμα τὴν μήτέρα σου,
μακάριος νὰ ζήσης
καὶ νὰ πολυχρονίσης.

Μὰ 'κεῖνος ποὺ γεννήθηκε νόθος μέσα στοὺς νόθους
ἀπὸ ἀκολάστους πόθους,
καὶ στῆς ζωῆς τοὺς φοβεροὺς καὶ λυσσαλέους σάλους,
πλάσμα φτωχὸ κι' ἀνεύθυνο, πληρώνει γιὰ τοὺς ἄλλους
ποιὸν πρέπει νὰ τιμήση
καὶ ποιὸν νὰ βλαστημήση;

ΓΙΑΤΙ Σ' ΑΔΙΚΟΥΝ...

Κυττάζω κόσμον εὐτυχῆ
ὁποῦ γι' αὐτὸν σὰν ὄνειρο χαρᾶς ὁ βίος ρέει,
μὰ βλέπω κι' ἄλλον δυστυχῆ,
ποὺ μὲ πικρὸ παράπονο μέρα καὶ νύχτα λέει,
εἰς ὅσους τὸν ἀκοῦν:
κανένα δὲν ἀδίκησα κι' ἐν τούτοις μ' ἀδικοῦν.

Τί ψάλλεις, δυστυχῆ, καὶ τὶ διεκδικεῖς;
'Εσένα σ' ἀδικοῦν γιατὶ δὲν ἀδικεῖς.
'Εκεῖνον τὸν τιμοῦν γιατὶ τοὺς ἀδικεῖ·
κατάλαβες; 'Αρκεῖ.

Σ' ΕΝΑ ΝΕΑΡΟ ΓΛΕΝΤΖΕ

Σὲ περιττὰ νὰ μὴ σκορπᾶς γιατὶ στὰ τελευταῖα
δὲν θᾶχης τ' ἀναγκαῖα.
Πρῶτο χρειάζεσαι νὰ φᾶς, δεύτερο νὰ ντυθῆς,
τρίτο νὰ μορφωθῆς
κι' ἂν περισσεύουνε λεφτά, τότε χρυσὲ λεβέντη,
δός τα μισὰ γιὰ γλέντι.

© SISMANOGLIO MEGARO

ΜΠΟΡΕΙΣ :

Ἀγγλικὴ Λογοτεχνία.

Μπορεῖς νὰ βλέπης θρύμματα τοὺς κόπους τῆς ζωῆς σου
κι' εὐθὺς χωρὶς ἐμπάθεια καὶ μῖσος στὴν ψυχή σου
νὰ πιάνης πάλιν ἐξ ἀρχῆς μ' ὑπομονὴ νὰ κτίζης ;

Ὅταν σὲ μιὰ πονταρισιά, τυχαίνει στὸ παιχνίδι,
νὰ δῆς πὼς ἔχασες τὸ πᾶν κι' ἡ τύχη σὲ προδίδει,
μπορεῖς τὴν προδοσία της ψυχραίμως ν' ἀτενίζης ;

Μπορεῖς νὰ γίνης δυνατὸς καὶ τρυφερὸς ἐπίσης
κι' ὁπόταν σὲ κατηγοροῦν διεστραμμένες φύσεις,
σύ, στὴν Ἀγάπη νὰ ζητᾶς τὴν ὑπεράσπισί σου ;

Μπορεῖς, χωρὶς ν' ἀγανακτᾶς, ν' ἀκούης ψευδολόγους
νὰ διαστρέφουν ὕπουλα τοὺς τίμιούς σου λόγους
κι' ἀντὶ νὰ πνίγης τοὺς κακοὺς νὰ πνίγης τὴν ὀργή σου ;

Μπορεῖς νὰ κάνης ἔρωτα σὰν τόσοι κι' ἄλλοι τόσοι,
χωρὶς ἐν τούτοις τὸ αἴσθημα τὸν νοῦν σου νὰ θολώση
καὶ νᾶσαι πάντα λογικὸς καὶ σ' ὅλα μετρημένος ;

Μπορεῖς νὰ βλέπης, νὰ ἐρευνᾶς, ν' ἀκούης, νὰ μανθάνης,
κι' ἀπὸ τὸ κάθε πόρισμα συμμέτοχο νὰ κάνης
ἐκεῖνον, ποὺ στὴ μάθησι τυχαίνει νᾶναι ξένος ;

Χωρὶς νᾶσαι παράτολμος, μπορεῖς νᾶσαι γενναῖος
κι' ἂν πέφτης νὰ σηκώνεσαι καὶ πάλι σὰν Ἀνταῖος
ἕτοιμος ν' ἀναμετρηθῆς μὲ κάθε σου ἀτυχία ;

Μπορεῖς νὰ βλέπης ἤρεμα τὴν Ἥττα καὶ τὴν Νίκη ;
Μπορεῖς νὰ δῆς τὸν Θάνατο χωρὶς νὰ νοιώσης φρίκη
κι' ἀκλόνητος νὰ στέκεσαι μπροστὰ στὴν Τρικυμία ;

Μπορεῖς σὲ κήπους κρεμαστοὺς ὀνείρων νὰ πλανᾶσαι
μὰ δίχως κι' ἀπὸ τὰ ὄνειρα ποτὲ νὰ κυβερνᾶσαι,
κι' ἂν σκέπτεσαι, σκεπτικιστὴς διόλου νὰ μὴ γίνης ;

Μπορεῖς τὸν κόσμο ν' ἀγαπᾶς σὰν ἄλλον ἀδελφό σου,
νὰ μὴν ἀρνῆσαι στὸν τυφλὸ τὴ γνῶσι καὶ τὸ φῶς σου,
νὰ συμβουλεύης ἂν μπορεῖς, χωρὶς νὰ κατακρίνης ;

Ὁπόταν τέτοια ἐφόδια μπορεῖς νὰ παρατάξης
σ' αὐτὸν τὸν στίβο τῆς ζωῆς, τότε καὶ σὺ θὰ μοιάξης
τοὺς νικητὰς τοὺς λιγοστοὺς ὁποῦ νικοῦν τὸ πᾶν.

Σκλάβοι σου τότε Βασιλεῖς, Δόξες, Τιμὲς κι' ἐπίσης
κάτι πολὺ καλλίτερο στὸν κόσμο θ' ἀποκτήσης :
Θὰ γίνης ΑΝΘΡΩΠΟΣ ἐσύ, παιδί μου, if you can !

(Ἐλευθέρα ἀπόδοσις τοῦ ποιήματος «If you can» τοῦ ἀγγλου ποιητοῦ Rud. Kipling.)

SISMANOGLIO MEGARO

ΤΙΜΗ

ΛΕΡΟΚΟΠΑΝΙΣΜΑΤΑ

Ἐδῶ καὶ κάμποσο καιρὸ
γνώρισα κάποιον σοβαρό,
ὁποῦ τὴ νύχτα κάποτε στὴν ἔρημο μιλεῖ
κι' ἀπ' τὴν τριγύρω του ζωὴ τὰ θέματά του ἀντλεῖ.

Κι' ἐκεῖνον τὸν ὁμιλητή,
ποὺ ζῆ καθῶς τὸν ἀσκητὴ
τὸν εἶδα χθὲς μ' ἕνα γουδὶ καὶ μ' ἕνα γουδοχέρι
κάτι νὰ λέγῃ κι' ἐν ταὐτῷ νὰ κοπανᾶ τ' ἀγέρι :

«Βλέπω κόσμον ὁποῦ πάσχει κι' ἄλλον ποὺ διασκεδάζει,
καὶ στὶς λύπες καὶ στὶς τέρψεις ὅλο γιὰ τιμὴ φωνάζει
καὶ ποιὸς λίγο ποιὸς πολὺ
ὅπου δήποτε κι' ἂν πάγῃ τὴν τιμή του διαλαλεῖ.

Κόσμε, γιὰ τιμὴ φωνάζεις ὅμως λίγο συλλογίσου
κι' ἔλα πές μας ποὺ τὴν ἔχεις τὴν ἀτίμητη τιμή σου ;
Ἂν μὲν ἄνδρας ἐγεννήθης τότε κάμεις ὅπως ὅλοι
ποὺ φυλάττουν τὴν τιμή τους στὸ χοντρό τους πορτοφόλι
κι' ἂν γυναῖκα... νὰ τὸ πῶ ;...
Πειὸ καλὰ νὰ σιωπῶ.

Νὰ κι' ἄλλος ! Τὴν τιμή του διαλαλεῖ
καὶ λέγει : «Τὄχω τοῦτο καθαρό»,
ὁ κύριος δὲν ψεύδεται, θαρρῶ,
μὰ τοῦτο κατὰ βάθος τί δηλοῖ ;

Δηλοῖ πὼς ἡ περίστασις τοῦ λείπει
κι' εὐνοϊκὸ δὲν ἔτυχε καιρὸ
νὰ δείξῃ τὶ λογῆς ὑπάρχουν ρύποι,
στὸ μέτωπον αὐτὸ τὸ καθαρό.

Μιὰ κόρη ποὖχε χάσει τὸ ψωμί της
κι' ἔννοιωθε πείνας πόνους στὴν γαστέρα της
κατέσφαξε μιὰ νύχτα τὴν τιμή της
κι' ὕστερα βλαστημοῦσε τὴν μητέρα της.

Κι' ἐφύτρωσαν παιδάκια ἀτιμασμένα
ἀπ' τῆς τιμῆς τὸν ἄτιμον τὸν θάνατον
ποὺ σέρνονταν κι' ἐκεῖνα πεινασμένα
κι' ἐκεῖνα βλαστημούσανε τὴ μάνα των.

Φεῦγε, φεῦγε τοὺς ἐντίμους
ποὺ σ' ἀγνώστους καὶ γνωρίμους
τοὺς ἀπόντας συνειθίζουν πάντα νὰ κατηγοροῦν.
Μιὰν ἡμέρα, δίχως ἄλλο, κάτι καὶ γιὰ σὲ θὰ βροῦν
κι' ἂν ἀκόμη δὲν μπορέσουν τὴν τιμή σου νὰ λερώσουν
μιὰ σκιὰ θὰ ρίξουν ὅμως κι' ὁπωσοῦν θὰ σ' ἀμαυρώσουν».

. . . . . .

Εἶπε κι' ἄλλα σὰν καὶ τοῦτα μοναχός του μέσ' στὸ Πέρα
κι' ὁλοὲν μὲ τὸ γουδί του κοπανοῦσε τὸν ἀέρα,
ὡς ποὺ κάποιο βορειαδάκι, μέσ' στῆς νύχτας τὴ μαυρίλα,
πῆρε τὰ σοφά του λόγια καὶ τὰ σκόρπισε σὰν φύλλα.

SISMANOGLIO MEGARO

ΣΑΡΑΝΤΑΛΕΙΤΟΥΡΓΟ

(Αὐθυποβολή).

— Παπᾶ μου, λέει ἡ γερόντισα, παπᾶ μου, τὸ παιδί μου
ποὖταν ἡ μόνη μου χαρὰ στὴν ἄχαρη ζωή μου,
τὶς νύχτες, καθὼς φάντασμα, κοντά μου τριγυρνᾶ
μὲ πρόσωπο κατάχλωμο καὶ μάτια σκοτεινά.

Κάνω ν' ἀπλώσω μιὰ στιγμὴ τὰ χέρια μου σ' ἐκεῖνο,
μὰ σὰν ἀέρας χάνεται καὶ δὲν τὸ διακρίνω.
Ὄνειρο νἆναι τάχατες ποὺ βλέπω ξυπνητή,
ἢ μήπως βρυκολάκιασε ; Κ' ἐγὼ δὲν ξέρω τί.

Ξέρω πὼς τὸ παιδάκι μου — πανώριο παλληκάρι —
ἔχει τὸ χῶμα στρῶμα του, τὴν πέτρα μαξιλάρι·
ξέρω καλὰ ποὺ κοίτεται βαθειὰ μέσα στὴ γῆ
κι' ἀπὸ τὸ κρῦο μνῆμα του ποτὲ πειὰ δὲν θὰ βγῆ.

Κι' ὅμως τὴ νύχτα — φοβερό! — τὸ χῶμα του σηκώνει
κι' ἀμίλητο σὰν τὸν βραχνὰ στὴ μάνα του σιμώνει.
Τί νὰ γυρεύει τὸ παιδί, τὶ θέλει, τί ἀγαπᾶ ;
Τί νὰ τοῦ κάμω τοῦ φτωχοῦ ; Γιὰ πέσ' μου σύ, παπᾶ.

— Ἄσε με νὰ συλλογισθῶ, κυρά μου.—Συλλογίσου.
— Ἕνα σαρανταλείτουργο γυρεύει τὸ παιδί σου
κι' ἅμα τὸ κάνεις, πίστεψε, δὲν θὰ τὸ δῆς ξανὰ
τὴν νύχτα σὰν βρυκόλακας, κοντά σου νὰ γυρνᾶ.

Πάνε στοῦ Δόνα σήμερα, χαροκαμένη μάνα,
κι' ἀπ' τὸ κρασοπωλεῖο του πάρε μιὰ νταμιζάνα
κουμανταρία δυνατὴ καὶ φέρε την ἐδῶ.
Ἔξοδό μέν, μὰ δὲν χωρεῖ σ' αὐτὸ καμμιὰ φειδώ.

. . . . . .

Πῆρε ὁ παπᾶς τὸν κράσο του κι' ὦ θαῦμα τῶν θαυμάτων!
—μονόφθαλμοι πὼς χαίρεσθε στὴν γῆ τῶν ἀομμάτων—
πρὶν νὰ στερέψη τοῦ κρασιοῦ τοῦ μυρωδάτου ἡ βρύση
τρέχ' ἡ μανούλα στὸν παπᾶ νὰ τὸν εὐχαριστήση,
ποὺ μὲ τὶς προσευχές του
καὶ μὲ τὶς λειτουργιές του
χάρισε στὸ παιδάκι της ἀνάπαυσι σωτήριο
κι' ἔπαυσε τοῦ βρυκόλακα τὸ τραγικὸ μαρτύριο.

Εἶχε γεμίσει ἀπὸ κρασὶ τὴν ἅγια του γαστέρα
κι' ὄντας στὸ κέφι ὁ γέροντας ἐκείνη τὴν ἡμέρα
τῆς εἶπε μ' εἰλικρίνεια μεγάλη :—Δὲν βαρυέσαι,
δὲν ἔκαμα ἐγὼ τίποτε. Ἡ πίστις σέσωκέ σε ! . . .

ΔΑΣΚΑΛΟΙ-ΔΑΣΚΑΛΙΣΕΣ

Ἕνας ποὺ κάποτε ὄρθιος κοιμᾶται κι' ὀνειρεύεται
μοὔλεγε χθές : «Ἂν θέματα τῆς ἐποχῆς γυρεύετε
μπορῶ νὰ σᾶς διηγηθῶ κάτι κι' ἂν σᾶς ἀρέσει
στὶς *Σάτυρες* ποὺ βγάζετε τοῦ δίνετε μιὰ θέσι :

«Εἶδα σὲ κάποιο ἀπέραντο, κατάξερο χωράφι,
κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο τὸν πυρρό, ποὺ φλόγιζε τὰ ἐδάφη,
χιλιάδες βώδια νὰ περνοῦν δυὸ—δυὸ ζευγαρωμένα
καὶ νὰ τραβοῦν κάτι ἄροτρα βαριὰ καὶ ματωμένα.

«Πέτρες κι' ἀγκάθια γέμιζαν τὸν δρόμο τους μ' ἐμπόδια,
καὶ τὸ καθένα βῆμα τους τὰ πλήγωνε στὰ πόδια.
Κάποτε τιναζόντουσαν κι' αὐτὸς ὁ τιναγμός τους
ἔκαμνε ἀκόμα πειὸ βαρὺς νὰ φαίνεται ὁ ζυγός τους.

«Κι' ἐνῶ μὲ τὸν ἱδρῶτα τους καὶ μὲ τὰ βάσανά τους
ξερρίζωναν ἀλύπητα τ' ἀγκάθια καὶ τοὺς βάτους,
κι' ἐφύτρωναν στὸ διάβα τους σπαρτά, λουλούδια, δέντρα,
εἶχαν ἐκεῖνα κόσκινο τὸ δέρμ' ἀπ' τὴ βουκέντρα.

«Σὰν ξύπνησα, θυμήθηκα κοινοτικοὺς δασκάλους,
πῶχουν συχνὰ γιὰ μαθητὲς καμπόσους κωφαλάλους,
κι' ἐνῶ μὲ χίλια βάσανα καὶ κόπους ματωμένους
τοὺς μεταβάλλουν, μὲ καιρό, σ' ἀνθρώπους μορφωμένους,
αὐτοὶ—φτωχοί μας δάσκαλοι—μὲ τὸ σκυφτὸ κεφάλι
δουλεύουν—δοῦλοι ἀλύτρωτοι—γιὰ νὰ προοδεύσουν ἄλλοι.

ΣΤΗΣ ΑΝΤΙΓΟΝΗΣ ΤΑ ΝΕΡΑ

Στὰ γαλανὰ καὶ δροσερὰ
τῆς Ἀντιγόνης τὰ νερὰ
ζευγάρια κολυμπᾶνε.
Ἀκτίδες ἥλιου φωτεινοῦ
μεθοῦν τὸ σῶμα καὶ τὸν νοῦ
καὶ τὴ χαρὰ σκορπᾶνε.

Τῆς θάλασσας ἡ καλλονὴ
ὅλο τὸν κόσμο συγκινεῖ
τὸ καλοκαῖρι τώρα
κι' οὔτε κανένας ἐρωτᾶ
τὶ θ' ἀπογείνουν ὅλ' αὐτὰ
ὅταν ξεσπάσ' ἡ μπόρα.

Πόσα καράβια δυστυχῆ
στὴν ἄγρια τὴν ἐποχὴ
κατὰ μεσῆς ἀνοίγουν
καὶ τ' ἀφρισμένα τὰ νερὰ
μὲ μιὰν ἀφάνταστη χαρὰ
τοὺς ἀργοναῦτες πνίγουν.

© SISMANOGLIO

Τράβα μπροστά, κολυμβητή,
κι' ἂν εἶναι κάτω σκελετοὶ
ἐσέν' ἂς μὴ σὲ νοιάζει.
Κατ' ἀπ' τοῦ κόσμου τὶς χαρὲς
δὲν κρύβουνται καὶ συμφορές;
μὰ ποιὸς τὶς λογαριάζει.

Ἂν θέλεις νὰ καλοπερνᾶς
πολὺ πολὺ μὴν ἐρωτᾶς
καὶ παίρνετα στ' ἀστεῖα.
Ἄλλοι χορταίνουν κι' ἐντρυφοῦν
κι' ἄλλοι πεθαίνουν καὶ ψοφοῦν
ἀπὸ τὴν ἀσιτία.

Στὴν θάλασσα καὶ στὴν ξηρὰ
τέτοια θὰ βρῆς καμμιὰ φορὰ
κι' αὐτὸ νὰ μὴ σ' ἐκπλήττει.
Σήμερα γλέντι καὶ χαρὰ
αὔριο μαύρη συμφορὰ
ποὺ σοῦ γκρεμνᾶ τὸ σπῆτι.

Υ.Γ. Ποιὸς δαίμονας μὲ σκούντισε νὰ γράψω τέτοιους στίχους;
Γιὰ κάποιο σπῆτι τοῦ νησιοῦ μ' ἑτοιμορρόπους τοίχους
ζητᾶνε τώρ' ἀναίσχυντα τὰ μαλλοκέφαλά σου
κι' αὐτὸ δὲν εἶναι κάτι τὶ ποὺ ἀνοίγει τὴν καρδιά σου.

ΔΗΜΗΤΡΟΣ ΚΑΡΟΥΛΗΣ

(† Εἰς μνήμην 26/5/46).

Μπροστὰ σ' αὐτὸν τὸν τάφο σου, καλέ μου Δημητρό,
τὸ μάταιο κι' ἐφήμερο τοῦ κόσμου ἀναμετρῶ.
Τὸ θέμ' αὐτὸ πόσες φορὲς μαζὶ τὸ συζητήσαμε
καὶ σὰν δυὸ φίλοι κι' ἀδελφοὶ συχνὰ φιλοσοφήσαμε.

Ναί! πόσον εἶχες δίκαιο σὰν ἔλεγες πὼς ὅλα
καὶ πλούτη κι' ἀξιώματα καὶ νειάτα ἀκτινοβόλα,
σὰν ἀστραπὴ παρέρχονται, μαραίνονται καὶ φθίνουν
χωρὶς καμμίαν ἀνάμνησι παντοτεινὴ ν' ἀφήνουν.

SISMANOGLIO MEGARO

Ναί, Δημητρό, πολλὲς φορὲς τὰ μάταια ἐμυκτήριζες
κι' ὅταν μαζὺ βρισκώμεθα, μὲ σθένος ὑπεστήριζες,
ὅτι τὸ σῶμα τὸ φθαρτὸ
μὲ τὰ φθαρτὰ στολίδια του, μὲ τῆς ψευτιᾶς, τὸ χρῶμα
ἀργὰ κἂν γρήγορα κι' αὐτὸ
θὰ ξαναγίνη χῶμα
ἐνῶ ὅταν φρόντισε κανεὶς στὴν πρόσκαιρη ζωή του
νὰ δώση μόνον ἄφθαρτα στολίδια στὴν ψυχή του,
ὅταν τὰ σκότη ἀπέφυγε κι' ἐζήτησε τὸ φῶς,
ὅταν ὑπῆρξε στοργικὸς καὶ φίλος κι' ἀδελφὸς
αὐτὸς κι' ὅταν στὸν τάφο του, σὰν ὅλους μας, πηγαίνει
αὐτὸς ὁλότελα ποτέ, νομίζω, δὲν πεθαίνει.

Ὁπόταν τέτοιες ἀρετὲς μεγάλες σὲ κοσμοῦσαν
ὅταν καὶ φίλοι καὶ γνωστοί, Καρούλη, σ' ἀγαποῦσαν,
ὅταν ἀφήνεις φεύγοντας μιὰ μνήμη καλωσύνης,
ἀγάπης, στοργικότητος καὶ μετριοφροσύνης,
ὁλότελα δὲν ἄφησες, ἐσύ, τὴν συντροφιά μας
καὶ μένεις ὁλοζόντανος, Καρούλη, στὴν καρδιά μας.

Ἡ λησμονιὰ χειρότερη κι' ἀπὸ τὸ θάνατό μας
μὰ ἐμεῖς δὲν θὰ ξεχάσουμε τὸν φίλο τὸν καλό μας.
Κοιμήσου στὴ μητέρα γῆ. Κοιμοῦ μ' ἐμπιστοσύνη
κι' ἡ μνήμη σου στὴ μνήμη μας αἰώνια θὰ μείνη.

ΑΝΤΙΔΡΑΣΙ

Ἔπαιξες κι' ἔχασες τὸ πᾶν.—Μέσ' στὴν ψυχὴ βαρειὰ
πολὺ βαρειὰ κι' ὀδυνηρὴ νοιώθεις τὴ μαχαιριά.
Τὰ γόνατά σου λύνονται, τὰ μάτια σου θολώνουν,
δυνάμεις ἀδυσώπητες σκληρὰ σὲ περιζώνουν.
Λέγεις ποὺ τέλεψε τὸ πᾶν καὶ μοιρολατρικὰ
προσμένεις τὰ χτυπήματα τὰ τελειωτικά.

Ὄχι! δὲν σοῦ ἐπιτρέπεται νὰ παρατᾶς τὴν πάλη,
μὴ λὲς τὸ πᾶν τετέλεσθαι. μὴ κλίνης τὸ κεφάλι,
μὰ μπρὸς στὸ πεῖσμα τὸ τυφλὸ τῆς Μοίρας χαλυβδώσου
κι' ἀντέταττε μ' ἐπιμονὴ τὸ πεῖσμα τὸ δικό σου.

Μιὰ δύναμις ἀόρατη σ' ἐσκούντησε μὲ τρόμο
κυλᾶς μέσ' στὸν κατήφορο.—Αὐτὸν τὸν ἴδιο δρόμο
ἄλλος τὸν λέγει ἀνήφορο, γιατὶ τὸν ἀνεβαίνει.
Πολέμησε καὶ κάποτε νικᾶς τὴν Εἱμαρμένη.

Ἐφ' ὅσον ζῆς καὶ σκέπτεσαι κι' ἔχεις τὰ δυό σου χέρια
τὰ μάτια καὶ τὰ πόδια σου σὰν πρὶν γερὰ κι' ἀκέρια,
ὅσο μπορεῖς προσπάθησε στὴ Μοῖρα ν' ἀντιδράσης
καὶ τὴν Ἐλπίδα,—τ' ὅπλο σου—ποτὲ νὰ μὴν τὴν χάσης.

SISMANOGLIO MEGARO

ΝΕΚΡΙΚΟΙ ΔΙΑΛΟΓΟΙ (1)

Β'

(Γιὰ νὰ γεμίση λίγο τὴν ἄδεια του κοιλιὰ
ὁ Χίτλερ ξαναπιάνει τὴν πρώτη του δουλειά)

Χίτλερ.

Ὁ Μουσολίνη μοῦπε μπανταναδζῆς νὰ γίνω. (1)
Αὐτὴν τὴ συμβουλή του καθ' ὅλα τὴν ἐγκρίνω
κι' ἀρχίζω μπαντανάδες καὶ λοῦστρο καὶ μπογιὰ
κι' ἴσως νὰ καταφέρω νὰ πιάσω μιὰ μαγιά.

Κι' ὅμως τρεῖς ὧρες περπατῶ μὲ τὸν κουβᾶ στὸ χέρι
κι' ἀκόμα δὲν κατάφερα νὰ πιάσω χερικό.
Ἀπὸ προχθὲς δὲν ἔφαγα· Κοντεύει μεσημέρι
κι' ἀπὸ τὴν πεῖνα μοῦρχεται νὰ κάνω φονικό.

1) Ὁ πρῶτος διάλογος ἐδημοσιεύθη στὸν Πρῶτο τόμο τῶν «Σατυρῶν»

Μέσα σ' αὐτὸν τὸν Ἅδη ποὺ μ' ἔρριξεν ἡ Μοῖρα,
σὰν σερσερῆς γυρίζω χωρὶς ψωμὶ σταλιά.
Ἔτσι κι' ἐγὼ τὶς βοῦρτσες καὶ τοὺς κουβάδες πῆρα
κι' ἴσως νὰ βάλω κάτι στὴν ἄδεια μου κοιλιά.

Μπανταναδζῆς, μπανταναδζῆς! Κανένας δὲν μ' ἀκούει!
Ποιὸς θέλει γιὰ τὸ σπῆτι του κανένα μπαντανᾶ!
Τὴν πόρτα σας περίλυπος ὁ Χίτλερ τώρα κρούει,
ὁ Χίτλερ ὁ ξυπόλυτος, ὁ Χίτλερ ποὺ πεινᾶ.

Ὅλ' οἱ προδόται οἱ φίλοι μου γκρεμίστηκαν μοιραίως
καὶ μ' ἄφησαν ὁλόμονο στὶς κοσμοχαλασιές·
κι' ἔτσι σὰν τράγος βιβλικὸς κι' ἀποδιοπομπαῖος
σηκώνω στὴν καμποῦρα μου κατάρες καὶ βρισιές.

Στὴν ἀρχὴ τρέχαμε μπροστὰ σὰν μαύρη καταιγίδα
κι' ἐθέριζε τὸν κάθ' ἐχθρὸ τῶν Γερμανῶν τὸ πῦρ,
μὰ ξαφνικὰ κι' ἀνέλπιστα στὴν ὑστερνὴ παρτίδα
ἀντὶ ντουσὲς στὸ τάβλι μας τινάξαμε ἰκὶ μπίρ.

Κι' αὐτή μου τὴν κακομοιριά, κι' αὐτὴν τὴ κατρακύλα
σ' ἐκεῖνον τὸν ἠλίθιο Μπενίτο τὴν χρωστῶ.
Ξεσκέπασε τὸν Ἄξονα μ' ὅλη του τὴ σαπίλα -
ὅταν στῆς Πίνδου τὰ βουνὰ τὸν ἔκαναν παστό.

SISMANOGLIO MEGARO

Μουσολίνη.

Κάτι μονάχος σου μιλᾶς, χὲρ Χίτλερ ;

Χίτλερ.

Βρὲ χαϊβάνι,
ὅταν σὲ βλέπω, πίστευσε, δὲν ξέρω τὶ μὲ πιάνει,
γιατὶ σὺ μόνος ἔγεινες αἰτία νὰ λυγίσω
κι' ἔρημος μέσ' στὴν ἔρημο τὰ κῶλα μου ν' ἀφήσω.

Μουσολίνη.

Σὲ βλέπω μελαγχολικό. Γιὰ πές μου τὶ συμβαίνει.
Ὅταν κανεὶς τὸν πόνο του τὸν λέγει, ξεθυμαίνει.

Χίτλερ.

Μπενίτο, ὁπόταν ἔχασα τοῦ Ράϊχ τὸ πηδάλιο,
θαρροῦσα πὼς θὰ γλύτωνα μὲ κυανοῦχο κάλιο,
καὶ τέλος ὁπωσδήποτε τὸν πόλεμο ἂν δὲν κέρδευα
ἀπ' ὅλες τὶς φροντίδες μου γιὰ πάντα θὰ ξεμπέρδευα,
κι' ἐν τούτοις πάλι-ζωντανὸς ἤρτα σ' αὐτὸν τὸν Ἅδη
τὴν ὄμμορφη μουρέγκλα σου νὰ βλέπω πρωΐ—βράδυ.

Μουσολίνη.

Μὴ βρίζεις . . .

Χίτλερ.

— Τώρα περπατῶ μὲ βούρτσες καὶ κουβάδες
καὶ ξεφωνίζ' ὅσο μπορῶ πὼς κάνω μπαντανάδες
καὶ δέχομ' ἐγώ, κύριος ἑνὸς μεγάλου κράτους,
γ' ἀσπρίζω καὶ δωμάτια ν' ἀσπρίζω κι' ἀποπάτους.

Μπενίτο, χθὲς μαλλώσαμε. Μὴν τὸ παρεξηγήσης
καὶ κύτταξε στὸν κύκλο σου νὰ μὲ καλοσυστήσης . . .

Μουσολίνη.

Χὲρ Χίτλερ Καγγελάριε, λυποῦμαι ἀπ' τὴν καρδιά μου
ποὺ πήρατε στὰ σοβαρὰ τὴν ἀστειότητά μου . . .
Ἀπόπατους δὲν ἔχει ἐδῶ. Τὶς φυσικὲς ἀνάγκες
τὶς κάνουν ἀφελέστατα μέσα στὸ δρόμο οἱ μάγκες
κι' ἂν τυχὸν εὕρης μερικὰ δωμάτια ἐπὶ τέλους
ἐκεῖνα, Καγγελάριε, στεγάζουν ἀρχαγγέλους
κι' αὐτοὶ δὲν συγχρωτίζονται μαζύ μας . . .

Χίτλερ.

Μὰ τὸν Ἅδη!
πόσο πεινῶ ! Σοῦ βρίσκεται κανένα παξιμάδι ;

Μουσολίνη.

Καὶ τὸ στηλιάρι ποῦφαγα στὴ ράχη ;

Χίτλερ.

Ξέχασέ το.

Μουσολίνη.

Ὅλα ψυχρὰ καὶ ἀνάποδα μᾶς ἦλθαν, Χίτλερ, φέτο.
Ἐγώ, μὲ τόσες φάλαγγες τρανὲς κι' ἀνδρειωμένες
μ' ὀγδόντα ἑκατομμύρια λόγχες ἀκονισμένες,
βρέθηκα μέσ' στὰ τάρταρα γιατὶ δὲν ἀπεφάσισες
νἄρτης ἐγκαίρως ὅπου δεῖ καὶ μοναχό μου μ' ἄφησες.

SISMANOGLIO MEGARO

Καὶ ἐσύ, δικτάτωρ τρομερὸς καὶ μέγας Καγκελάριος,
μέσα στὴ φάκα πιάστηκες σὰν ποντικὸς ἀρχάριος
κι' ἐνῶ πρὶν μ' ἕνα λόγο σου κατακυλοῦσαν θρόνοι,
κι' ἐνῶ πρὶν ὅλοι λύγιζαν μπροστὰ σ' ἐσὲ τὸ γόνυ,
τώρα γυρνᾶς ξυπόλητος σὰν ξεπεσμένος λόρδος
κι' ὅλο τὸ μεγαλεῖο σου ξατμίσθηκε σὰν πόρδος.

Χίτλερ.

Ἐὰν ἡ πεῖνα σήμερα, Μπενίτο Μουσολίνη,
ἐὰν ἡ πεῖνα ἡ τραγικὴ ποὺ τ' ἄντερά μου χύνει,
δὲν εἶχε τὰς δυνάμεις μου τοσοῦτο κατοβάλλει
θαρρῶ ποὺ θὰ ξανάσπανα τὸ κλούβιο σου κεφάλι.

Μουσολίνη.

Νὰ σὲ προσβάλω, μάϊν Χὲρ, δὲν εἶχα κᾶν ἰδέα,
κι' ἀδίκως παραφέρεσαι, φτωχέ μου δεκανέα.

Χίτλερ.

Συγγνώμην, Ἀρχιστράτηγος...

Μουσολίνη.

— Τὸ ξέρω, τὸν *von Bock*
ἐσὺ τὸν ἀνεπλήρωσες καὶ τᾶκανες μπονμπόκ !

Χίτλερ.

Σ' ἄλλη ἐποχή, βρὲ φάσιστή, γι' αὐτὸ τὸ καλαμποῦρι
μὲ μιὰ γροθιὰ θὰ σοῦσπανε τὴν πρόστυχή σου μούρη.

Μὴ λησμονεῖς τὸν Καλαμᾶ, τὴν Πίνδο, τὴν Κλεισοῦρα
μὴ λησμονεῖς ποὺ τᾶφερες μὲ τοὺς Τσολιάδες σκοῦρα
καὶ τότ' ἐὰν δὲν ἔτρεχα γιὰ νὰ σὲ ξελασπώσω
δὲν θᾶχα τόσα τράβαλα κατόπι μὲ τὸν Ρῶσο.

Μουσολίνη.

Ἐγκαίρως ἔπρεπε νάλθῃς, νὰ μὴ μ' ἀφήσης μόνο
μέσα στῆς Πίνδου τὰ βουνὰ στὰ πόδια μου νὰ λυώνω.
«Τὶς πρῶτες μέρες ὅλα μου πηγαίναν φαεινά.
» Φτερά, τραγούδια, βάδισμα τρὰκ τροὺκ μέσ' στὰ βουνά.
» Κένταυροι, Λύκοι, Βούβαλοι, Τζούλιες καὶ Πουστερίες
» ἦταν, θυμοῦμαι, οἱ πειὸ καλὲς τοῦ κόσμου μεραρχίες·
» μὰ τὶ νὰ κάνουνε κι' αὐτὲς μ' ἐκείνους τοὺς τσολιάδες,
» ποὺ τρέχαν κατ' ἐπάνω μας καθὼς τοὺς Σατανάδες,
» κι' ὅταν τοὺς μαυροχίτωνας τοὺς πιάναν στὸ βουνό,
» τίποτε δὲν ἀπέμεινεν ἐπάνω τους στεγνό.

» Ἡ δὲ γυναῖκες, τί νὰ πῆς ! Πραγματικὲς Μαινάδες !
» Οἱ κάθε μιά των καὶ μιὰ Ἑλλάς, κι' ἦταν ἐκεῖ χιλιάδες,
» ὁποῦ μὲ μάτια φλογερά, μὲ πόδια ματωμένα
» σκαρφάλωναν σὰν αἴλουροι σὲ βράχια λιοκαμένα
» καὶ φέρνοντας καὶ τρόφιμα καὶ σφαῖρες στὴν ποδιά τους
» ἐφώναζαν : Στὴν θάλασσα ρίξτε τοὺς ἐπαράτους». (1)

1) Ἀπόσπασμα ἀπὸ
ἓν' ἀνέκδοτό μου Ἔργο.

SISMANOGLIO MILCARO

Ὁπόταν διερχόμεθα τέτοιες μεγάλες κρίσεις
ἀντὶ νὰ τρέξῃς πάραυτα καὶ νὰ μᾶς βοηθήσῃς,
ἐσὺ σημαιοστόλιζες, ἐσὺ χειροκροτοῦσες
καὶ μὲ τὶς ἐρωμένες σου γλυκὲς στιγμὲς περνοῦσες.

Χίτλερ.

Τάχα καὶ σὺ δὲν ἔκανες μὲ τὴν Πετάτση τὰ ἴδια ;
Κι' ἐσένα δὲν σ' ἀρέζανε τὰ ἐρωτικὰ παιγνίδια
μ' ὅλα σου τὰ γεράματα ;

Μουσολίνη.

— Σκασμὸς καὶ βουβαμάρα,
γιὰ μίλα σιγανώτερα νὰ μὴ σ' ἀκούσ' ἡ Κλάρα.
Ὅσο κι' ἂν μοῦμεινε πιστή, κι' ὅσο κι' ἂν μ' ἀγαπᾶ,
«γέρο» μπροστά της ἂν μέ λες πολὺ κακὰ χτυπᾶ
καὶ μέσ' σ' αὐτὴν τὴν Κόλασι, Χίτλερ, οἱ προδοσίες
καὶ τὰ στραβοπατήματα δὲν λέγονται ἁμαρτίες.

Χίτλερ.

Τὰ ξέρω, ἐμένα μὴν τὰ λές, καὶ τώρα, Μουσολίνη,
κύτταξε, σὲ παρακαλῶ, τὸ τὶ μπορεῖ νὰ γίνῃ
γιὰ μὲ ποὺ θεονήστικος γυρίζω πρωῖ - βράδυ.
Ἀλήθεια, δὲν σοῦ βρίσκεται κανένα παξιμάδι ;

Μουσολίνη.

Στὰ παξιμάδια τὸριξες. Δὲν μοῦ ξηγᾶς ;

Χίτλερ.

— Ἰδού,
νομίζω πὼς ἡ Κλάρα σου ποὔταν Παξιμαδοῦ
θᾶχῃ κανένα καὶ γιὰ μέ . . .

Μουσολίνη.

— Τὴν Κλάρα τὴν ἁγνή μου
παξιμαδοῦ τὴν ἔκανες ; Μὲ πιάνουν οἱ θυμοί μου ! . .
Θεοί, παρασταθῆτε με νὰ πιάσω αὐτὸν τὸν τράγο
κι' ὅπως μιὰ μέρα τὄλεγα, τὰ σπλάχνα του νὰ φάγω !

. . . . . .

(Πάλι μαλλώνουν. Δέρνονται. Βούρτσες καὶ μπαντανάδες
σὲ μιὰ στιγμὴ τοὺς παλαιστὲς τοὺς κάνουν μασκαράδες
κι' ἐνῶ γκαρίζουν καὶ κλωτσοῦν σὰν πρόστυχα γομάρια
κι' ἐνῶ μὲ πέτρες σπάνουνε καὶ τζάμια καὶ φανάρια
ἡ Κλάρα μὲ τὸν Γκαίμπελς προσέρχονται ἀνγκαζὲ
καὶ ψῖ, ψῖ, ψῖ μὲ γέλοια τοὺς παίρνουν στὸ μεζέ.)

SISMANOGLIO MEGARO

ΛΕΛΕΚΙΩΝ ΕΙΔΥΛΛΙΟ

Ἕνα λελέκι τρυφερὸ λέγει σὲ μιὰ λελέκα :
«Εἶναι καιρὸς ποὺ σ' ἀγαπῶ. Σὲ θέλω γιὰ γυναῖκα».

Ἡ «ματμαζὲλ» τὸν κύτταξε λιγάκι ξαφνιασμένη
κι' ὁ Πελαργὸς ξανάρχισε : «Πολυαγαπημένη,
εἶμαι τῆς φύσης γέννημα· φράσεις πολλὲς δὲν ξέρω
ἀλλὰ μ' ἐμπνέει ὁ ἔρωτας κι' ἔτσι θὰ καταφέρω
νὰ πῶ μὲ λίγα λόγια μου πὼς σ' ἀγαπῶ πολὺ
γλυκύτατο πουλί.

Εἶναι καιρὸς ποὺ τριγυρνῶ κάθε στιγμὴ κοντά σου
ἀναζητῶντας σὰν τρελλὸς τὸ χάδι τῆς ματιᾶς σου
κι' ὅταν ψηλὰ στοὺς οὐρανοὺς μαζύ μου φτερουγίζεις
κι' ἀνύποπτη καμμιὰ φορὰ τυχαίνει νὰ μ' ἐγγίζης
μὲ τᾶσπρα σου φτερά,
νὰ ξέρης πόση ἀνέκφραστη μὲ προξενεῖς χαρά.

Τότε γιὰ μένα πειὸ λαμπρὲς κι' οἱ ρεμματιὲς κι' οἱ κάμποι,
τότε γιὰ μένα δυὸ φορὲς τ' ἄστρο τῆς μέρας λάμπει,
τότε πετῶ στὰ σύννεφα μαζὺ μὲ τοὺς ἀγγέλους·
βλέπω μπροστά μου μιὰ ζωὴ καινούργια κι' ἐπὶ τέλους
εὐγνωμονῶ τοὺς οὐρανούς, ποὺ σ' ἔφεραν κοντά μου
γλυκειὰ παρηγοριά μου.

Θέλεις μαζὶ νὰ ζήσωμε μ' ἀγάπη πλάγι πλάγι,
αὐτὴ νὰ μᾶς καθοδηγῆ κι' αὐτὴ νὰ μᾶς φυλάγη ;
Ξέρεις, δὲν εἶμαι πλούσιος· ὅλο τὸ βιό μου τόχω
σὲ μιὰ μονάκριβη φωλιά, πάνω στὴν καπνοδόχο,
μὰ σὰν δεχθῆς, αὐτὴ ἡ φωλιὰ ποὺ στέκει ταπεινὴ
στὰ μάτια μας ὁλόλαμπρο παλάτι θὰ φανῆ.

Γνωρίζω πὼς ἡ παντρειά, γλυκειά μου Πελαργίνα,
δὲν εἶναι πάντα μιὰ γιορτὴ μὲ ξάπλα καὶ κουζίνα.
Εὐθύνες ἔχει πάμπολες, καθήκοντα μεγάλα
ποὺ δὲν σ' ἀφήνουνε καιρὸ κι' ἀνάπαυσι μιὰ στάλα.

Σήμερα θέλουμε τὸ μὲν κι' αὔριο θέλουμε ἄλλο,
ἄλλο κοστοῦμι γιὰ τὰ σπὸρ κι' ἕν' ἄλλο γιὰ τὸ μπάλο.
Σπάσαν τὰ πιάτα σήμερα ; Πάν' στοῦ Κωνσταντινίδη
σ' ἐκεῖνον ποὺ θεόφτηνα τὰ γυαλικά του δίδει,
καὶ στὸ πασίγνωστο ΚΡΙΣΤΑΛ θᾶχης τὴν εὐκαιρία
νὰ βρῆς ἀριστοτεχνικά, κάθε λογῆς δοχεῖα.

© SISMANOGLIO MEGARO

Τέλος, ἀγάπη μου γλυκειά, σκοτοῦρες ποὺ ξεχνιοῦνται,
ὅταν βαθειὰ κι' εἰλικρινὰ τ' ἀνδρόγυν' ἀγαπιοῦνται.
Κι' ὅταν μᾶς ἔλθουν τὰ παιδιὰ—ποὺ πάντα σ' αὐτὸ βιάζονται—
καινούργια πάλιν ἔξοδα καὶ κόποι μᾶς χρειάζονται.

Μικρά ; μικρὲς ἡ λύπες τους ; μεγάλα ; πειὸ μεγάλες
μὰ θὰ κατανικήσωμε καϋμοὺς κι' ἀνεμοζάλες
κι' ὅταν τὰ μεγαλώσουμε
κι' ἀνατροφὴ πραγματικὴ στὰ λελεκάκια δώσουμε
θὰ γίνουνε, μὲ τὸν καιρό, μεγάλα στοὺς μεγάλους,
ὠφέλιμα στὸ σπῆτι τους κι' ὠφέλιμα στοὺς ἄλλους.

Ἐμεῖς δὲν θὰ τ' ἀφήνωμε νὰ πᾶνε σὰν τὶς χῆνες
νὰ πιάνωνται μ' ἀνήθικες τοῦ δρόμου πελαργίνες.
Ἀλλὰ καὶ δὲν θ' ἀφήσωμε μονάχα γιὰ τὶς προῖκες
νὰ φορτωθοῦν ἀνόητα μ' ἀλλόκοτες κατσίκες
καὶ νὰ σφαλοῦν τὰ μάτια τους σὲ κάθ' ἐλάττωμά τους
μόνο γιὰ τὸν παρά τους.

Ὅταν τριγύρω μας πετοῦν τόσες καλὲς λελέκες,
πραγματικὲς συντρόφισσες, μοναδικὲς γυναῖκες,
εἶναι ἁμαρτία κι' αἶσχος μας νὰ μένουνε στὸ ράφι
γιατὶ δὲν ἔχουν στοὺς γαμπροὺς νὰ δώσουνε χρυσάφι
καὶ μόνον ὅποια τὸν φυσᾶ
κι' ἔχει τὰ πειότερα ποσὰ

αὐτὴ κι' ἂς εἶναι κι' ἄσχημη, κι' ἂς εἶνε καὶ καμπούρα
στραβή, κουτσή, παράλυτη, σωστὴ καρικατούρα,
αὐτὴ θὰ βρῆ τὸν σύζυγο, τὸ τρυφερὸ κωθῶνι,
ποὺ γιὰ τὴν προῖκα μονάχα τὸ κάθε τι σηκώνει.

— Καὶ νἆταν τοῦτο μοναχά ; Πολλὲς φορὲς τυχαίνει
ἡ πεθερὰ κι' ὁ πεθερὸς αὐτὸν τὸν τραγογένη
νὰ τὸν γελάσουν σὰν παιδὶ καὶ νὰ τὸν κουκουλώσουν
χωρὶς δεκάρα τσακιστὴ στὸ χέρι νὰ τοῦ δώσουν,
κι' ἀντὶ νὰ μπῆ σὲ μέγαρο, τρυπώνει σ' ἕν' ἀχοῦρι
καὶ βλαστημᾶ νυχθημερὸν αὐτὸ τὸ κελεποῦρι.

Ἐκείνη ἐκεῖνον βλαστημᾶ καὶ τότε—ἂν τὸ προσέξης—
καυγάδες ἀτελείωτοι, φωνὲς καὶ διενέξεις
κάνουν ἐκεῖ τοὺς γείτονας μ' ἐκείνους νὰ γελοῦνε
ποὺ πῆγαν καὶ παντρεύθηκαν χωρὶς νὰ τὸ σκεφθοῦνε.
— Ἀγάπη μου, πόσο καλὰ τὰ λές! Νὰ σὲ φιλήσω
κι' ὕστερα στὴ φωλίτσα μας νύφη νὰ σ' ὁδηγήσω.

. . . . . .

Χωρὶς ζουρνάδες καὶ βιολιά, χοροὺς καὶ τουμπελέκια
παντρεύθηκαν ἁπλούστατα τὰ δυό μας τὰ λελέκια . . . .
Κι' ἦταν μιὰ φεγγαρόλουστη βραδειὰ γλυκειὰ κι' ὡραία . . .
Τὸ ποίημα τελείωσε . . . Τραβᾶτε τὴν αὐλαία.

SISMANOGLIO MEGARO

ΙΝΔΙΚΟΣ ΜΥΘΟΣ

Ὁπόταν ἔχω τὸ μυαλὸ στεῖρο καὶ σκοτεινό,
μὲ κάτι μύθους ἰνδικοὺς τὶς ὧρες μου περνῶ
κι' ἔτσι μοῦ φαίνεται νὰ ζῶ μέσα στὰ χρόνια τοῦτα
πότε στὴν πόλι τοῦ Δελχὶ καὶ πότε στὴν Καλκούτα.

Σᾶς μεταδίδω σήμερα, μὲ στίχους ὅπως πάντα,
τὸν μῦθο ποὺ μ' ἐξιστορεῖ παράδοξα συμβάντα
κι' ἀδιάφορο ἂν θελήσουνε καμπόσοι νὰ ἐπιμένουν,
πὼς τέτοια μικροπράγματα κι' ἐδῶ συχνὰ συμβαίνουν.

» Ἕνα μαγγανοπήγαδο κάποιο ἄλογο γυρνοῦσε
καὶ πότιζε ἀκατάπαυστα τὸν κόσμο ποὺ διψοῦσε.
Τριάντα χρόνια πέρασαν, θαρρεῖς, σὰν ἀστραπὴ
κι' ἐκεῖνο πάντα δούλευε χωρὶς διακοπή.

. . . . . .

» Μιὰ μέρα κάτι βουδδιστὲς γιὰ πάρεργο σκεφθῆκαν
πόσο καλὸ τοὺς ἔκαμε καὶ πόσο ὠφεληθῆκαν,
κι' ἀμέσως σκηνοθέτησαν ἐκεῖ μιὰ τελετὴ
καὶ τοῦ ἀλόγου ἐξύμνησαν καὶ δρᾶσι κι' ἀρετή.

» Στὸ ἄλογο ποὺ τοὺς δούλεψε σωστὰ τριάντα χρόνια
τοῦ δῶσαν μὲ συγκίνησι στεφάνια μὲ κορδόνι'α
καθένας ἐπευφήμησε τὸ ἄλογο δυνατά,
ποιήματ' ἀπηγγέλθησαν καὶ λόγια τορνευτά.

» Πολλοὶ χειροκροτήσανε τοὺς ῥήτορας ἐκείνους
κι' ὁ κόσμος ὅσον ἤκουε τοὺς λόγους τοὺς πυρίνους
ἐσκέπτετο πὼς ἐκτιμοῦν στὴν Πόλη τοῦ Δελχὶ
μιὰν ἐργασία γόνιμη, βαρειὰ καὶ συνεχῆ.

» Κι' ὁπόταν ἐτελείωσεν ἡ τελετὴ ἡ μεγάλη,
μπρὸς στὸ μαγγανοπήγαδο τὸ πήγανε καὶ πάλι
καὶ τοὖπαν «Ἄλογο τιμὴ σ' ἐμᾶς πολλὴ θὰ κάνεις
ἂν μᾶς δουλέψης ὅπως πρὶν ὡς ὅτου νὰ πεθάνης».

» Κι' ἐκεῖνο, ποὺ περίμενε σ' αὐτὰ τὰ γερατειά του
νὰ βρῆ καμμίαν ἀνάπαυσι, μὲ τὸ δικαίωμά του,
νὰ βρῆ μιὰ στέγη, μιὰ τροφὴ χωρὶς πειὰ νὰ δουλεύη
σὰν ἄκουσε τὰ λόγια τους ποὖταν μιὰ σκέτη χλεύη
μπῆκε καὶ πάλι στὸ ζυγὸ χωρὶς νὰ πῆ μιὰ λέξι . . .
Ἀλλ' ὅμως, Βούδδα δυνατέ, πόσο μπορεῖ ν' ἀνθέξη;»

. . . . . .

Κι' ὁ μυθογράφος ὁ Ἰνδὸς
λέγει στὸ τέλος ἀναιδῶς:
Ὁ μῦθος ἐπιμύθιο νομίζω πὼς δὲν θέλει.
Ἂν ὅμως ἐπιμένετε ρωτῆστε τους ἐν τέλει.

ΑΜΦΙΒΟΛΙΑΙ

Ζῆς;—Πάσχεις, ἀγωνίζεσαι, δακρύζεις, ὑποφέρεις·
ἀπέθανες;—ἡσύχασες· τὸ λές, μὰ ποῦ τὸ ξέρεις;

Ἂν μὲν πιστεύῃς πράγματι πὼς εἰς τὸ κοιμητήριο
θὰ παύσῃ κάθε σου φροντὶς καὶ κάθε σου μαρτύριο,
ἡ πίστις σου σημαίνει
πὼς ἡ ψυχὴ μὲ τὸ κορμὶ μαζὶ κι' αὐτὴ πεθαίνει
ἐνῶ, καθὼς σ' ἐδίδαξαν, σοφοὶ κατηχηταί,
φθείρεται, θνήσκει μὲν ἡ σάρξ, ἀλλ' ἡ ψυχὴ ποτέ!

Κι' ὁπόταν σὺ φαντάζεσαι πὼς μὲ τὸ θάνατό σου
θὰ παύσῃ κάθε σου κακὸ καὶ κάθε βάσανό σου,
ἀσυναισθήτως, ἄνθρωπε, στὰ δόγματά σου σφάλλεις
καὶ στὴν ἀθανασία σου φαίνεσαι ν' ἀμφιβάλλῃς.

Ἀλλ' ἂν, ἐξ ἄλλου, πρόκειται τὰ μάτια σου νὰ κλείσῃς
κι' αὐτὴν τὴν πρόσκαιρη ζωὴ διὰ παντὸς ν' ἀφήσῃς,

ἡ δὲ ψυχή σου ποὺ θὰ ζῇ κι' ἀθάνατη θὰ μείνῃ,
νὰ βλέπῃ τοὺς οἰκείους σου σ' ἀπόγνωσι κι' ὀδύνη,
νὰ βλέπῃ τὰ παιδάκια σου ποὺ μένουν ὀρφανὰ
χωρὶς φωτιά, χωρὶς ψωμί, ξυπόλυτα γυμνά,
νὰ βλέπῃ τὴν γυναῖκα σου μὲ κυρτωμένη πλάτη
μονάχη μέσα στὴν ψευτιὰ καὶ μέσα στὴν ἀπάτη,
πὼς ἠμπορεῖς, ὦ λογικέ, σπουδάζων νὰ φωνάζῃς
ὅτι μετὰ τὸν θάνατον βεβαίως ἡσυχάζεις;

Μὲ κυνηγοῦν φαντάσματα φρικτὰ καὶ καταχθόνια!...
Ὁ νοῦς μου παραφέρεται, μὲ πιάνουν τὰ δαιμόνια!...
Βλέπω φρικώδεις σκελετοὺς καὶ κόκκαλα λευκὰ
καὶ κάτι πλήρη σαρκασμῶν ἐρωτηματικά.
Εἶσαι δὲν εἶσαι λυτρωτής, ὦ θάνατε; ρωτῶ
κι' ἀπάντησις δὲν δίδεται σ' ἐκεῖνο ποὺ ζητῶ.

Μέσ' στὸ σκοτάδι προχωρῶ. Μὰ ποιὸς θὰ μὲ φωτίσῃ;
κι' ὁ λαϊκὸς κι' ὁ κληρικὸς κοιτάζει νὰ πλουτίσῃ
κι' ἔχουν συμφέρον ὅλοι τους νὰ μείνω καθὼς πρῶτα
μακρὰν ἀπὸ τὴν Ἔρευνα, μακρὰν ἀπὸ τὰ φῶτα
τ' ἀποκαλυπτικά,
καὶ νέα πάλιν ἐκπηδοῦν ἐρωτηματικὰ
χωρὶς καμμιὰν ἀπάντησι ν' ἀξιωθοῦν ποτέ...
Ταλαίπωρε θνητέ!...

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΔΩ ΠΛΗΡΩΝΟΝΤΑΙ ΟΛΑ . . .

ΤΟ ΝΟΘΟ

Α'.

"Ανθρωπε, μὴν περιφρονεῖς τὸ νόθο ! — Συλλογίσου
πῶς ἐπιτέλους πιθανὸν νὰ εἶναι καὶ παιδί σοε.

Μέσα στοὺς πέντε δρόμους, ὀχτὼ χρονῶν παιδάκι,
μὲ λύπη μέσ' στὰ μάτια καὶ στὴν ψυχὴ φαρμάκι
κυλιέται—Δὲν γνωρίζει μητέρας ἀγκαλιὰ
κι' ἔχει συντρόφους μόνο τοῦ δρόμου νὰ σκυλιά.
Μαζὺ μ' αὐτὰ κοιμᾶται, γνωρίζει τὴ φωνή τους
κι' ὅταν πολὺ κρυώνει ζηλεύει τὸ μαλλί τους.

Πῶς ἦλθεν εἰς τὸν κόσμο ; Ποῖο πάθος εἶχε γίνει
αἰτία νὰ γνωρίση μιὰ τέτοια καταισχύνη ;
Κι' ἂν εἶχαν οἱ γονεῖς του μιὰ μέρα κάποιο πόθο
καὶ φύτρωσε στὴ μέση τὸ ἀνεύθυνο τὸ νόθο
τί φταίει ; Γιατὶ τάχα στοῦ κόσμου αὐτοῦ τὸν σάλον
ὅλ' οἱ μικροὶ πληρώνουν τὰ λάθη τῶν μεγάλων ;

Σὰν ὄνειρο θυμᾶται—πολὺ παληὰ συμβάντα—
μιὰν ὄμορφη γυναίκα, μαυροντυμένη πάντα,
ποὺ τὄβλεπε μ' ἀγάπη καὶ μέσ' στὴν ἀγκαλιά της
τοὔδινε κάθε τόσο τὰ πειὸ γλυκὰ φιλιά της.

ΚΟΙΝΑΝΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ ΤΟΜΟΣ Β' ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

Σὰν ὄνειρο θυμᾶται κι' ἄλλα καμπόσα πράμματα :
Θυμᾶται ποὺ τὴν πιάναν ἐξαφνικὰ τὰ κλάμματα,
καὶ τὰ γλυκά της μάτια χωρὶς ψυχὴ κυττοῦσαν
σὰν κάτι τι γιὰ πάντα χαμένο νὰ ζητοῦσαν.
Θυμᾶται πῶς μιλοῦσε μονάχη της· κι' ἐκεῖνο
ἔβλεπε λυπημένο τῆς μάνας του τὸν θρῆνο
καὶ μόνο του ρωτιῶταν τί νἂν' αὐτὰ ποὺ λέει
μὴν ἔφταιξεν διόλου κι' ἡ μάνα γι' αὐτὸ κλαίει ;

Πῶς ἔσβησεν ἐκείνη ; Ποῦ πῆγε, κι' αὐτὸ μόνο
ἔμεινε νὰ βυζαίνει τῆς μοναξιᾶς τὸν πόνο ;
Δὲν τὸ θυμᾶται. Τώρα, στοὺς δρόμους πεταγμένο
τοὺς ἄλλους τοὺς ἀνθρώπους τοὺς βλέπει φοβισμένο·
θαρρεῖ πῶς ὅλοι θέλουν ἐκείνου τὸ κακὸ
καὶ μίσος στὴν ψυχή του φουντώνει τραγικό.
Χέρι καλὸ δὲν εἶδε. Μόνο σφιγμένο γρόθο
καὶ γύρω του μιὰ λέξι ποὺ δὲν τὴν ξέρει : «*Νόθο !*»

Καὶ μόνο του ρωτιέται καὶ μόνο προσπαθεῖ
νὰ μάθη γιατὶ τάχα καθένας τ' ἀπωθεῖ.
Τὰ ροῦχα του κυττάζει : φτωχά, κουρελιασμένα,
ἐνῶ τὰ ὁμήλικά του πόσο καλοντυμένα !
"Αν εἶχε, συλλογιέται, κι' ἐκεῖνο τέτοια ροῦχα,
ἴσως νὰ μὴν τὸ πιάναν στὶς πέτρες καὶ στὰ γιοῦχα.
Καὶ μέσα στὸ μυαλό του φουντώνει κάποια σκέψι
νὰ μεγαλώση λίγο γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ κλέψη.

Β'

Πέρασαν χρόνια. Τὸ παιδὶ μεγάλωσε. 'Αλήτης.
Τὴν μέρα ψευτοδουλευτής. Τὴν νύχτα λωποδύτης.

© SISMANOGLIO MEGARO

Μιὰ νύχτα βρῆκε ἀντίστασι. Χωρὶς νὰ καλοξέρη
στὸ στῆθος τοῦ ἀντιπάλου του σηκώνει τὸ μαχαῖρι
καὶ τὸ βυθίζει ὡς τὴ λαβή. Φωνές, Κακό, Κυνῆγι !...
Φονιᾶς, κακοῦργος ! Πιάστε τον ! Ζητεῖ νὰ διαφύγη
μὰ δὲν μπορεῖ.—Τὸν πιάνουνε κι' εὐθὺς τὸν ὁδηγοῦν
ἐκεῖ ποὺ τ' ἀποβράσματα τοῦ κόσμου ναυαγοῦν.

Στῆς φυλακῆς τὰ σίδερα, στὴ μούχλα καὶ στὴ βρῶμα
σὰν τὸ κουρέλι τὸν πετοῦν. – Ξαπλώνεται στὸ χῶμα
βουβός, χωρὶς ἀντίστασι καμμιὰ νὰ καταβάλη.
Ἕνα θεριὸ ποὺ παρατᾶ τὴν ἄνισο τὴν πάλη !...

Σκοτάδι μέσ' στὴ φυλακὴ καὶ μέσα στὴν ψυχή του.
Μὰ τὸ σκοτάδι τῆς ψυχῆς ἀκόμα πειὸ πυκνό.
Σκοτάδι ποὺ καταπονεῖ τὸν νοῦν τοῦ λωποδύτου
καὶ τοῦ φονιά. Μαρτύριο βαρὺ καὶ σκοτεινό !
Κι' αὐτὸς ἐκεῖ κατάκοιτος, χλωμός, χωρὶς ἐλπίδα,
—καράβι ποῦχασε μὲ μιᾶς τιμόνι καὶ πυξίδα—
σὰν ζῶο διαισθάνεται τὴν ὥρα τὴν φρικτὴ
τοῦ χάρου τοῦ τιμωρητὴ μὰ καὶ τοῦ λυτρωτή.

Χωρὶς νὰ θέλη σκέπτεται τὰ παιδικά του χρόνια·
τὴ μάνα-του ποὺ χάθηκε· τὰ μαῦρα καταφρόνια·
τοὺς δρόμους, τὴν ἀπελπισιά, τὸ κρῦο τοῦ χειμῶνα,
τὶς πίκρες ποὺ κατάπινε σταγόνα πρὸς σταγόνα·
τὴν μαύρη περιφρόνησι, τὴν ἀδιαφορία,
σὰν τὸν χειμῶνα μισητὴ σὰν τὸν χειμῶνα κρύα.

Ἡ μέρα διαδέχεται τὴν νύχτα.—Κάθε μέρα
πρὶν λάμψη στὸν ὁρίζοντα, πρὶν νὰ φανῆ ἐδῶ πέρα,

κληρονομᾶ τὰ βάσανα τῆς περασμένης νύκτας.
Προβάλλει τὶς ἀκτίνες της σὰν φωτοβόλους δείκτας,
καὶ μέσ' στὴν ἀνθρωπότητα φωτίζει μὲ γαλήνη
ἀπ' τὄνα μέρος τὴν χαρὰ κι' ἀπ' τ' ἄλλο τὴν ὀδύνη.

Ὁ πληγωμένος, ὁ ἄρρωστος παρακαλοῦν νὰ φέξη
κι' ἴσως οἱ πόνοι τους νὰ ποῦν τὴν ὕστερνή των λέξι·
ἐξ ἄλλου αὐτὸς ὁποῦ μεθᾶ σὲ γυναικεία ἀγκάλη
καὶ σκέπτεται πὼς τὸ πρωῒ πρέπει νὰ φύγη πάλι,
κι' αὐτὸς ποὺ τὴν ἐπαύριο θ' ἀφήση τὸ κελλί του
γιὰ ν' ἀνεβῆ στὸ ἰκρίωμα ν' ἀφήση τὴ ζωή του,
αὐτοὶ—δύο πόλοι ἀντίθετοι ποὺ τώρα συναντιοῦνται—
αὐτοὶ κι' οἱ δυό τους τὸ πρωῒ τὸ τρέμουν, τὸ φοβοῦνται.

Γ'

Ξημέρωσε. Καὶ τὸ πρωὶ τὸν βρῆκε σὰν καὶ χθές,
ἀλλὰ μὲ περισσότερες κι' ἀκόμα πειὸ βαθειὲς
ρυτίδες εἰς τὸ μέτωπο. Κάποια δουλειὰ μεγάλη
τὴ νύχτα, φαίνεται, ἔγεινε σ' ἐκεῖνου τὸ κεφάλι,
κι' ὅπως ἡ φλόγα τοῦ κεριοῦ, λιγάκι πρὶν νὰ σβήση,
κάποια λαμπράδα δυνατὴ τριγύρω της θὰ χύση,
ἔτσι κι' αὐτὸς φωτίσθηκε. Θυμήθηκε. Καὶ τώρα
νὰ βγῆ στὸ δικαστήριο δὲν βλέπει πειὰ τὴν ὥρα,
τὴν ὥρα ποὺ ὅλα θὰ τὰ πῆ. τὴν ὥρα νὰ ξοφλήση
καὶ μιὰ στιγμὴ ταχύτερα τέτοια ζωὴ ν' ἀφήση.

Στὸ Δικαστήριο : Χλωμὸς ἀπὸ τὴν κακουχία,
μὰ καὶ μὲ κάποια δυνατὴ καὶ ψυχικὴ ἠρεμία
πῆγε ὁ κατηγορούμενος. Μάρτυρες, ἐρωτήσεις,
ἔγγραφα, φυλλομέτρημα, στρυφνὲς ἐξονυχίσεις
πρωτοῦ τὸν στείλουν ἄναυλα στὸ κράτος τῆς Ἑκάτης.

SISMANOGLIO MEGARO

"Ολ' ἡ Ἀθήνα βρίσκετο σ' αὐτὸ τὸ δικαστήριο
νὰ δῆ τὸ τέρας, τὸν φονιά, νὰ δῆ τὸν ἀλιτήριο.

Ξάφνω ὁ κατηγορούμενος μὲ μιᾶς σὰν ὑπνοβάτης
σηκώνεται. Τὰ μάτια του βαθειὰ-βαθειὰ κυττάζουν,
κι' ὡσὰν κανένα μυστικὸ βιβλίο νὰ διαβάζουν,
λέγει μὲ μιὰν εὐφράδεια καθ' ὅλα θαυμαστή :

Ἀκούστε με, σεῖς μάρτυρες· κι' ἐσὺ κὺρ Δικαστή :
Εἶνε τὸ κρῖμα μου βαρύ, παράνομο, μεγάλο.
Θὰ πληρωθῆ πανάκριβα, γι' αὐτὸ δὲν ἀμφιβάλω.
Μὰ πρὶν γιὰ πάντα στὴ ζωὴ τὰ μάτια μου νὰ κλείσω
θὰ μ' ἐπιτρέψης, Δικαστή, λιγάκι νὰ μιλήσω
γιὰ κάτι ἀθῶα πλάσματα, ποὺ τὰ πετοῦν στοὺς δρόμους,
κι' ἐπικαλοῦνται ἀργότερα τὴν ἠθική, τοὺς νόμους.

Κι' ἐγὼ μιὰ μέρα νήπιο κι' ὀχτὼ χρονῶ παιδάκι,
βρέθηκα μόνο κι' ἔρημο πουλὶ μέσ' στὸ σοκάκι
νάχω τὸ δρόμο σπῆτι μου, τὸ δρόμο σύντροφό μου.
Κι' εἶναι τρομάρα τὸ σχολειὸ τοῦ βιρανέ, τοῦ δρόμου!
Ἐκεῖ τὰ παραδείγματα δὲν λείπουν τὰ κακά,
ἐκεῖ φωλιάζουν, δικαστή, κλεψιὲς καὶ φονικά.

Ἦταν ἡ μάνα μου φτωχιά, μ' ἀπὸ καλὴ φαμήλια.
Τῆς ἔταξ' ἕνας ἄτιμος λαγοὺς μὲ πετραχήλια,
τὴ θάμβωσε μὲ τὴ σπουδὴ καὶ μὲ τὰ νομικά του
κι' εἶχε ἀπ' ἐδῶ, κι' εἶχ' ἀπ' ἐκεῖ, τὴν ἔκανε δικιά του.

Συνηθεισμένα πράμματα... Κατόπιν ἄλλοῦ βρῆκε
καὶ τράβηξε γιὰ ἀνώτερα. Τὴν κόρη τὴν ἀφῆκε
μ' ἕνα παιδὶ μέσ' στὴν κοιλιά... Φαντάσου πιὰ τὴ λύπη,
τὴν λύπη, τὴν ἀπόγνωσι, τὸ μαῦρο καρδιοχτῦπι !

Κι' ὁπόταν τὄμαθε ὁ μπαμπᾶς τῆς μάνας μου τὴν πῆρε
μιὰ νύχτα ἀπὸ τὸ χέρι της... Τὴν ἔβγαλ' ἔξω. «Σύρε !
«Σύρε, τῆς εἶπε, πρόστυχη, στὸν ἀγαπητικό σου !
«τὸ τίμιο τὸ σπῆτι μου δὲν εἶναι πειὰ δικό σου !»
Κι' ὁ γέρος, ὁ πανάθλιος παπποῦς μου, μ' ἀσπλαχνία
τῆς ἔκλεισε τὴν πόρτα του... Κι' ἦταν μιὰ νύχτα κρύα !...

Κι' ἔφυγ' ἐκείνη ἡ δύσμοιρη μὲ κλάμματα. Θεέ μου !...
Ποῦ γέννησεν ἀργότερα ; Δὲν τὄμαθα ποτέ μου.
Μὰ τὴν θυμοῦμαι τὴ φτωχιὰ σ' ἕνα δωματιάκι,
νᾶχη κοντὰ στὰ πόδια της ἕνα ξανθὸ παιδάκι
—ἐμένα—νὰ τὸ τραγουδᾶ καὶ νὰ τὸ νανουρίζη,
νὰ ράβη ξέν' ἀσπρόρρουχα καὶ πάντα νὰ δακρύζη.

Ἐδούλευε ἡ μανούλα μου γιὰ κάποιο μαγαζί,
μὰ κάποτε ὅλα τὰ κακὰ μᾶς ἔρχονται μαζί.
Ἀρρώστησε ἡ μανούλα μου, ἀρρώστησε ἀπὸ γρίππη.
Χωρὶς φωτιά, χωρὶς γιατρούς, καὶ τὸ ψωμὶ νὰ λείπη !
Κάτι καλὲς γειτόνισσες, μὰ σὰν κι' ἐμᾶς φτωχοῦλες
κάτι μοδίστρες, μερικὰς πονετικὲς ραφτροῦλες
ὅτι μποροῦσαν ἔκαναν γιὰ μᾶς. Μὰ τί μποροῦσαν
νὰ κάνουν περισσότερα, ἀφοῦ κι' αὐτὲς πεινοῦσαν ;

Ἀργότερα, σὰν γύρεψεν ἡ μάνα μου ν' ἀρχίση
ξανὰ τὴν ἐργασία της, τὸ μαγαζὶ εἶχε κλείσει.
Χωρὶς δουλειά, χωρὶς ψωμί, μ' ἕνα παιδὶ στὰ χέρια !...
Φαντάσου πειὰ τῆς ἄμοιρης τὴ μαύρη τὴ μιζέρια,
κι' ὁ γέρος ὁ πατέρας της, ποὺ ζοῦσε μὲ προλήψεις
τὴν ἔβλεπε νὰ σπαρταρᾶ χωρὶς νὰ νοιώθη τύψεις.

Μαῦρες στιγμὲς ὁποῦ καθεὶς τὴν καθ' ἐλπίδα χάνει
κι' ἡ θέλησι κι' ἡ ἀντίστασι μέσ' στὴν ψυχή του σπάνει.

SISMANOGLIO MEGARO

Κι' ὁ νοικοκύρης ἤθελε νὰ πάρη τρία νοίκια,
ἀλλοιῶς θὰ μᾶς ἐπέταγε στοῦ δρόμου τὰ χαλίκια!

Ὅπου κι' ἂν γύρεψε δουλειά, παραμικρὴ βοήθεια,
βρῆκε παντοῦ κατάψυχρα μαρμαρωμένα στήθεια.
Πόσες καὶ πόσες εὐλαβεῖς καὶ σεβαστὲς κυρίες,
ποὺ δωρεὰν σκορπίζανε τὶς ἠθικολογίες,
ἔλεγαν στὴ μανούλα μου: «Τὸ κάματε δουλειὰ
νὰ παίρνετε τὰ νόθα σας παιδιὰ στὴν ἀγκαλιὰ
καὶ νὰ στερεῖτε ἀπ' τὸ ψωμὶ τὶς μάνες τὶς καλές.
Ἐμεῖς δουλειὰ δὲν ἔχωμε γιὰ τὶς ἁμαρτωλές.

Ναί, Τέτοια λόγια, δικαστή, τῆς ἔλεγαν κι' ἐκείνη
συνήθιζε σιγὰ σιγὰ σ' αὐτὴν τὴν καταισχύνη.
Τί νὰ σοῦ κάνη; Μόνη της ἡ μαύρη κοινωνία
τὴν ἔρριχνε μέσ' στὴ ντροπὴ καὶ μέσ' στὴν ἀτιμία.

Ἔγινε πόρνη! Φοβερό! Μὰ τοῦτο τὸ κορμὶ
δὲν παζαρεύει, ὅταν πεινᾶ, τὴ φέτα τὸ ψωμί.
Τὸ τρώγει σὰν τὸ λαίμαργο κι' ὅταν χορτάση μόνο,
τότε μπορεῖ στὰ βάθη του νὰ νοιώση κάποιο πόνο.

Δυὸ χρόνια μέσα στὸ πιοτὶ καὶ στὴν ἀκολασία,
ἀφάνισαν ὁλότελα τῆς μάνας τὴν ὑγεία.
Ἔβηχε κι' ἔφτυν' αἵματα.—Μὰ πάλι κάθε βράδυ
ἔβγαινεν ἔξω. Κάποτε, στῆς νύχτας τὸ σκοτάδι,
ἐρχόταν μ' ἕναν ἄνθρωπο στὸ σπῆτι.—Τραγουδοῦσε,
κι' αὐτὸς πότε τὴν ἔδερνε καὶ πότε τὴν φιλοῦσε.

Μιὰ μέρα τὴν κουβάλησαν.—Τὴν πεῖραν ἀπὸ κεῖ
καὶ μερικοὶ ψιθύριζαν πὼς ἦτο φθισική.

Ἔμεινα μόνο κι' ἔρημο πουλάκι καὶ καθένας:
«εἶσαι παιδί, μοῦ φώναζε, καταραμένης γέννας».
Ἔμεινα μόνος. Ἔπειτα φθάνει κι' ὁ νοικοκύρης
καὶ μοῦ ζητᾶ τὰ νοίκια του... Τοῦ λέγω, μὴ μὲ δείρης
ἀλλὰ δὲν ἔχω χρήματα. Ποὺ νἄβρω, ποὺ νὰ τρέξω,
κι' αὐτὸς μιὰ λέξι φοβερὴ μοῦ ξεφωνίζει «Ἔξω!»

Κι' ἔφυγα, κύριε Δικαστὴ μ' ἕνα παληὸ ρουχάκι.
Ποὺ πῆγα; Τὸ γνωρίζετε. Στὸ δρόμο, στὸ σοκάκι.
Δὲν εἶχα πλέον τίποτε στὸν κόσμο αὐτὸ δικό μου.
Ἔφυγα μ' ἕνα φυλαχτὸ δεμένο στὸ λαιμό μου,
ποὺ κάποια νύχτα σκοτεινὴ κι' ἀπαίσια συνάμα
μοῦ τόδεσε ἡ μανούλα μου καὶ μοῦπε μέσ' στὸ κλάμμα:
ἴσως αὐτὸ καμμιὰ φορά, μικρέ, νὰ χρησιμέψη
νὰ βρῆς ἐκεῖνον τὸν σκληρὸ ποὺ πῆγε νὰ πλανέψη
μιὰ κόρη, ποὺ δὲν γύρευε παρὰ λιγάκι ἀγάπη.
Ἀρνὶ ποὺ πέφτει ἀνύποπτο στὰ χέρια τοῦ χασάπη!..

Ἴσως μ' αὐτό, κὺρ Δικαστή, μ' αὐτὸ τὸ φυλαχτό μου,
ποὺ τόσα χρόνια τὸ κρατῶ δεμένο στὸ λαιμό μου,
ἴσως νὰ βρῆς τὸν ἔνοχο, τὴν πρώτη τὴν αἰτία
ποὺ βούτηξε τὴ μάνα μου κι' ἐμέ, στὴν ἀτιμία.
Ἴσως αὐτὸς νὰ βρίσκεται 'δῶ μέσα θρονιασμένος,
περίεργος, ἀμέριμνος, χορτάτος, τιμημένος,
ὁ φοιτητὴς τῆς νομικῆς καὶ τῆς ψευτιᾶς συνάμα
μὲ τὴν συνείδησ' ἥσυχη νὰ βλέπη αὐτὸ τὸ δρᾶμα.

Πάρτο λοιπόν, κὺρ Δικαστή, πάρτο τὸ φυλαχτό μου
κι' ἴσως κρυμμένο μέσα του νὰ βρῆς τὸ μυστικό μου.
Ὁ Δικαστὴς κατάχλωμος—κάποια παληά μας κρίμματα
ξυπνοῦν μέσ' στὴ συνείδησι καὶ φέρνουν προαισθήματα—

© SISMANOGLIO MEGARO

τὸ παίρνει.—Τὸ παρατηρεῖ. Τὸ ἀνοίγει καὶ...λυγίζει,
τὸν ἑαυτό του—φοιτητὴ—μὲ τρόμο ἀναγνωρίζει.

Πέφτει χαμαὶ στὰ γόνατα. — Ἡ δίκη σταματᾶ...
Καθεὶς ἐκεῖ κατάπληκτος τί γίνεται ρωτᾶ.
Φέρνουν νερὸ στὸ δικαστή. Γιατρός, φλεβοτομία,
ἄλλοι γιὰ δύσπνοια μιλοῦν κι' ἄλλοι γι' ἀποπληξία
καὶ μέσ' σ' αὐτὴν τὴ μπερδεψιὰ ρωτοῦσεν ὁ καθεὶς
ποιὸς ὁ κατηγορούμενος καὶ ποιὸς ὁ δικαστής.

Ὁ Δικαστὴς ἀρρώστησε. Ἀλλ' ἡ δικαιοσύνη
δὲν σταματᾶ.—Τὸ θῦμα της ἐκείνη δὲν τ' ἀφήνει
καὶ κάποιος ἄλλος δικαστὴς τὸν φάκελλο ἐξετάζει,
Ὑπάρχουν ἐλαφρυντικὰ καὶ τὸν καταδικάζει
εἴκοσι χρόνια ὁλόκληρα νὰ ζῆ στὴν ἐξορία.

. . . . . .

Σιωπηλὴ καὶ πένθιμη βαδίζ' ἡ συνοδεία
τῶν καταδίκων.—Καὶ μαζὺ μ' αὐτοὺς καὶ κάποιος γέρος
μαζὺ μ' ἕνα κατάδικο μιλᾶ ἰδιαιτέρως
χωρὶς τὰ πρῶτα γάντια του, καὶ τ' ἄσπρα τὰ φωκῶλα,
καὶ λέγει κάποτε σκυφτός : ***Ἐδῶ πληρώνονται ὅλα.***

ΒΛΕΠΩΝΤΑΣ ΤΟΝ ΚΕΡΑΤΙΟ...

Πίσω ἀπὸ τὸ σπῆτι μου βλέπω τὸν Κεράτειο.
Κάποτε ἕν' ἀτμόπλοιο, κάποτε ἕν' ἀκάτιο,
ὅταν μὲ νωχέλεια τὰ νερὰ ταράζουν,
μοῦ τραβοῦν τὰ βλέμματα καὶ μὲ ξεκουράζουν.

Ὁ καιρὸς ἐξαίσιος—Ζέστη χωρὶς λαῦρες.
Πεταλοῦδες γύρω μου. Παρὰ πέρα σαῦρες
στρέφουνε περίεργα, πονηρὰ ματάκια.
Κύκλους ἀτελείωτους κίνουν τὰ γεράκια.

Σ' οὐρανοὺς καὶ θάλασσες ὁ γαλάζιος τόνος.
Ἥλιος εὐεργετικός, ἥλιος ζωογόνος
στέλνει τὶς ἀκτῖνες του σ' ἄρχοντες καὶ δούλους
καὶ χρυσώνει παρεκεῖ τῶν τζαμιῶν τοὺς τρούλλους.

Ξάφνω μαῦρα σύννεφα. Μπόρα μανιασμένη.
Θάλασσα πρὶν ἤρεμη, τώρα ἀγριεμμένη
ἄνω κάτω γίνεται. Μέσ' ἀπὸ τὰ βάθη
βγαίνει ἐπάνω στὸν ἀφρὸ κάθε κατακάθι.

Πόσα καὶ στὸν κόσμο μας τέτοια θ' ἀνταμώσης !
Σ' ὅλες τὶς κοινωνικὲς τὶς ἀναστατώσεις,
τὰ καλὰ καὶ τὰ ὄμμορφα στὸ βυθὸ πηγαίνουν
καὶ στὴν ἐπιφάνεια λάσπες ἀναβαίνουν!...

. . . . . .

SISMANOGLIO MEGARO

ΔΟΝΤΙΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΡΕΝΙΑ

Πόσα γελοῖα συναντᾶς κάθε στιγμὴ ἐδῶ κάτου...
Καθένας μὲ τὶς λόξες του καὶ τὰ παράξενά του,
κι' ὅταν ὁ μὲν τρελλαίνεται γιὰ ἕνα ζευγάρι μάτια
ποὺ τὶς καρδιὲς τῶν νεαρῶν τὶς κάνουνε κομμάτια,
ἄλλος ἀποτρελλαίνεται γιὰ γάμπες καὶ λαιμὰ
καὶ τέλος κάτι διάφορο καθένας προτιμᾶ.

Ὁ φίλος μας—καὶ περιττὸ νὰ γράψω τ' ὄνομά του—
εἶχε κι' αὐτὸς τὶς λόξες του καθὼς καὶ τὰ τρωτά του,
καὶ πάντα ὠνειρεύοτανε δυὸ χεῖλη ζαχαρένια,
μὲ δόντια ἀριστουργήματα σὰν μαργαριταρένια.

Τὴν εἶδε, τὴν ἐλάτρευσε. Κεραυνοβόλος ἔρως,
ποὺ τὶς ἀθῶες τὶς ψυχὲς προσβάλλει ἰδιαιτέρως,
κι' ὅταν ἐκείνη τοὔδειχνε μέσ' στὸ κακάρισμά της
τὰ δόντια της, ὑπέροχο τωόντι στόλισμά της,
ἐκεῖνος ἔμενε βουβὸς ἀπὸ τὸν θαυμασμὸ
κι' ἡσθάνετο παράξενο στὰ στήθη κοχλασμό

Ἄρχισαν τότε οἱ στεναγμοὶ καὶ τὰ ὀνειροπολήματα
τὰ ραντεβοῦ συχνὰ πυκνὰ καὶ τὰ κρυφομιλήματα.
Πολιορκία φλογερὴ καὶ μπρὸς στὴν τόση ζέσι
ἦταν τωόντι φυσικὸ τὸ φρούριο νὰ πέση,
κι' ὅταν ἐκείνη γελαστὴ τοῦπε τὸ «Ναὶ» μιὰ μέρα,
τῆς πέρασε στὸ δάχτυλο τῆς ἀρραβώνας βέρα.

Παντρεύθηκαν. — Ὁλημερὶς ὁ φίλος μας μπροστά της
ἐθαύμαζε τὰ δόντια της. — Τ' ἄλλα τὰ θέλγητρά της
τὸ σῶμα της, τὰ πόδια της, τὰ πλούσιά της στήθη
ἐφαίνοντο στὰ μάτια του σὰν πράγματα συνήθη.

Τὰ δόντια της! Τὰ δόντια της! Ὡρκίζετο σ' ἐκεῖνα
κι' ἔτσι περάσαν ἔξοχα τοῦ μέλιτος τὸν μῆνα.
Μιὰ μέρα ἐκεῖ ποὺ τρώγανε μαζὺ σὰν τὰ τρυγόνια
μ' ἀγάπη καὶ μ' ὁμόνοια
ἐκείνη, λίγο ἀπρόσεκτα, κατάπιε κάποια τρίχα
καὶ κόντεψε ἡ κακόμοιρη, νὰ σκάση ἀπὸ τὸν βῆχα.

Τί βῆχας ἀτελείωτος! Τί κρίσις νευρική!
Καὶ μέσ' σ' αὐτὸ τὸ γκὰχ καὶ γκοὺχ καὶ μέσ' στὴν ταραχή,
τὰ δόντια της τὰ ὑπέροχα, δόντια χωρὶς ἐλάττωμα,
μὰ ψεύτικα καὶ τεχνητὰ σωριάσθηκαν στὸ πάτωμα!

Ἐκεῖνος δὲν κατάλαβε καλὰ τὸ τὶ συμβαίνει
καὶ κύτταζε τριγύρω του μὲ μούρη σαστισμένη,
μὰ σὰν συνῆλθε κι' εἶδε ἐκεῖ μιὰ κουτσοδόντα μπρός του,
ἀκράτητος κι' ἀμείλικτος ἐξέσπασε ὁ θυμός του.

Μὲ γέλασες ἀναίσχυντη! Σὲ σχίζω σὰν σαρδέλα,
ἂν δὲν μοῦ πῆς ποιὸς σ' ἔκανε τὴν ψεύτικη μασέλα.
— Ἡ *Ἀμπελίδου* (εἶπε αὐτὴ) Αὐτὴ ποὺ παίζει σκάκι
τί φταίω ἐγὼ ἂν τἄκανε σὰν φυσικὰ λιγάκι.
— Λιγάκι, λές! Ἀνώτερα κι' ἀπὸ τὰ φυσικά.
Κι' οἱ δυό σας μὲ γελάσατε, κι' οἱ δυό σας τεχνικά,
μὰ θὰ σᾶς δείξω τί εἶμ' ἐγώ. — Θὰ σὲ χωρίσω ὡς τόσο.
Τὴν *Ἀμπελίδου* ὅπου τὴν βρῶ θὰ τὴν ξυλοφορτώσω
ν' ἀφήση πειὰ τὴν τέχνη της, νὰ παίζη μόνο σκάκι
κι' ἂς πᾶ νὰ πῆ τὸ ντέρτι της στὸν κύριο Μαυράκη.

SISMANOGLIO MEGARO

Κι' ἦταν ἐκεῖνος φοβερὸς μὲ τὸν ἀναβρασμό του,
ὁπόταν μέσ' στὴ λύσσα του καὶ στὸν παραξυσμό του
μέσ' στὶς κατάρες ποὔδινε στὸν ἄτυχο του γάμο,
τὰ δόντια του τὰ ψεύτικα κ' ἐκείνου πέφτουν χάμω !

Tableau vivant! Ὁ σύζυγος σὰν ἀποσβωλομένος
σωριάστηκε κατάχαμα χλωμὸς καὶ ντροπιασμένος
κι' ὅταν αὐτὴ τὸν ρώτησε μὲ γέλοια λιγωμένα
ποῦ τἄκανες τὰ δόντια σου ποὺ γέλασαν καὶ μένα ;
ἐκεῖνος ἀποκρίθηκε «Ἀγάπη μου χρυσῆ,
«στὸν φίλο *Παπαδόπουλο*. εἰς τὸ *Χαμὰλ Μπασῆ*»

. . . . . .

Κι' ἔτσι ἀγαπήσανε ξανὰ κι' ἂν χρόνια ἑκατὸ ζήσουν
καινούργια δόντια πιθανὸν ἐκ νέου ν' ἀποκτήσουν.

ΦΡΟΝΙΜΟΙ ΚΑΙ ΤΡΕΛΛΟΙ

Τρελλοὺς εἶδα παραφόρους πρὸς καταστροφὲς ἑτοίμους
καὶ φρονίμους σιγηλούς,
κι' ἐντοσούτω, τὸ πιστεύεις, ἐφοβήθην τοὺς φρονίμους
πειὸ πολὺ κι' ἀπ' τοὺς τρελλούς.

ΓΑΜΠΕΣ ΟΛΟ ΓΟΗΤΕΙΑ...

Ἦταν μέσα στὸ βαπόρι
καὶ πηγαίναν στὸ Νιχῶρι
κάτι φίλοι καρδιακοί.
Στὸ θαλάσσιο ταξεῖδι
κάθε καρυδιᾶς καρύδι,
κι ἦταν μέρα Κυριακή.

Μέσα στὸ βαπόρι πλῆθος,
ὅπως γίνεται συνήθως
ὅταν κόσμος λαχταρᾶ
μιὰ φορὰ τὴν ἑβδομάδα
ν' ἀπολαύση πρασινάδα
σὲ τοπεῖα δροσερά.

Τὰ παιδιὰ μασσοῦν στραγάλια,
ἄλλοι βλέπουνε μὲ κιάλια
τοῦ Βοσπόρου τὶς ἀκτές,
κι' ἄλλοι πάλι νοιώθουν κράμπες
καὶ χαζεύουνε μὲ γάμπες
γυναικεῖες, τορνευτές.

SISMANOGLIO MEGARO

Κι' εἶπε κάποιος πούταν γλύπτης:
«Θές, δὲν θέλεις ὑποκύπτης
μπρὸς σ' αὐτοὺς τοὺς πειρασμούς,
ποὺ στὰ μάτια σου πετοῦνε
κι' ὁλοένα προξενοῦνε
κρυφοὺς πόθους καὶ παλμούς».

Μέσ' τὸν ἐνθουσιασμό του ξέχασε πὼς ἦταν κι' ἄλλοι,
ποὺ τὸν βλέπαν μ' ἀπορία καὶ δὲν ἔπαυε νὰ ψάλλη:

Γάμπες, γάμπες ἐρωτιάρες ὁπουδήποτε κι' ἂν πᾶτε
στὰ βαπόρια καὶ στοὺς δρόμους σὰν μαγνῆτες μᾶς τραβᾶτε
κι' ὁ καθεὶς χωρὶς νὰ θέλη, μ' ὅλη του τὴν συστολή,
μὲ τὸ νοῦ του παραβαίνει τὴν ἐννάτην ἐντολή.

«Κύττα γάμπες ποῦνε χάρμα καὶ σοῦ παίρνουν τὰ μυαλά,
κύττα πόδια κι' ἀστραγάλους, κύττα νύχια ροδαλὰ
κι' ἂν δὲν εἶσαι ἀδικημένος, νοιώθεις τέτοιο κλονισμὸ
καὶ μαθαίνεις πὼς δὲν παίζουν μὲ τὸν σεξουαλισμό».

«Γάμπες, ἔξοχες κι' ἀφράτες σὰν σᾶς βλέπω καλτσωμένες
λέγω νἆμουν καλτσοδέτης νὰ σᾶς ἔχω ἀγκαλιασμένες
μὲ τὸ μῦρο σας τὸ θεῖο μέρα καὶ νύχτα νὰ μεθῶ
καὶ σὲ κόσμους ἀνωτέρους νὰ ζητῶ ν' ἀνυψωθῶ».

Ξάφνω κόπηκε στὴ μέση κι' ἄλλαξε ἡ σκηνοθεσία
γιατὶ κάποιο ποδαράκι πούταν ὅλο γοητεία
σὰν τοῦ πάτησε τὸν κάλο καὶ τὸν ἔκαμε κημᾶ,
αὐτὸς ἄφησε τοὺς ὕμνους κι' ἄρχισε νὰ βλαστημᾶ.

Σ' ΕΝΑ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΤΖΑΜΙ

Πίσω ἀπὸ τὸ σπῆτι μου κάποια οἰκοδομή.
Μισογκρεμισμένο Τούρκικο Τζαμὶ
καὶ κοντὰ σ' ἐκεῖνο τάφος κάποιου Ἁγίου,
ποὺ πρὸ χρόνων πῆγε σὲ Μονὲς Κυρίου.

Κάποτε στοὺς τοίχους του καὶ στὰ κιγκλιδώματα
γυναικοῦλες τοῦ λαοῦ: σὰν ἀφιερώματα
δένουνε μ' εὐλάβεια κάτι κουρελάκια,
καὶ τὴ νύχτ' ἀνάβουνε φτωχικὰ κεράκια.

Μέσ' στὴ νύχτα φέγγουνε σὰν πυγολαμπίδες
καὶ σκορπίζουν γύρω τους ξωτικὲς ἐλπίδες.
Ἐξαγγέλλουν μιὰ ζωὴ κάπως ἀνωτέραν
καὶ μᾶς βάζουν σ' ἐπαφὴ μὲ τὸ Ὑπερπέραν.

Ὦ κεριὰ ποὺ λάμπετε μέσ' στὰ κυπαρίσια,
πόσα συναισθήματα φέρνετε περίσσια.
Μουσουλμάνοι, Χριστιανοί, κι' Ἰουδαῖοι ἀκόμα
σὲ μιὰ πειὸ καλὴ ζωὴ στρέφουν ὅλοι τ' ὄμμα.

Τὴν ὠχρὴ τὴν λάμψι σας ὅταν τὴν κυττάζω
τὶ γλυκὰ τὸ πνεῦμα μου ποὺ τὸ ξεκουράζω.
Σᾶς ἀρέσω πειὸ πολὺ κι' ἀπ' τὰ ἠλεκτρικὰ
γιατὶ ἐσᾶς σᾶς ἄναψαν χέρια εὐλαβικά.

Μὲ τὸ διάβα τοῦ καιροῦ κράτη συγκλονίζονται,
θρόνοι στερεότατοι κατὰ γῆς κρημνίζονται.
ἀλλὰ μένει πάντοτε λάμπουσα κι' ἁγία,
στὴν καρδιὰ τοῦ καθενός, ἄσβεστ' ἡ θρησκεία.

SISMANOGLIO MEGARO

ΠΩΣ ΞΑΝΑΓΑΠΗΣΑΝ...

Εἶχανε μαλλώσει.—Πράγματα ποὺ γίνονται.
Ἄρχισαν νὰ λένε καὶ νὰ κατακρίνονται·
Ὕστερα σωπᾶσαν, μὰ τὰ συννεφάκια
ἔμεναν ἀκόμα πάνω στὰ ματάκια.

Ζήτησεν ἐκεῖνος νὰ ξαναγαπήση
καὶ κουβέντα πάλι τρυφερὴ ν' ἀρχίση,
ἀλλ' αὐτή, ποὺ τόση πίκα τοῦ κρατοῦσε,
τοὔστρεφε τὴν ράχη καὶ δὲν τοῦ μιλοῦσε.

Στέναζεν ἐκεῖνος ἀπὸ τὴ λαχτάρα
ἀλλ' αὐτὴ—γυναίκα πάντα πεισματάρα—
τοῦ βαστοῦσε πόζα κι' ἔκαμν' ἔτσι χάζι
νὰ τὸν κρυφοβλέπη πῶς ἀναστενάζει.

Μέσα στὴν ἀτμόσφαιρα τὴν βαρειὰ κι' ἀνήλιο,
τὸ γνωστό μου ποίημα—λελεκιῶν εἰδύλλιο—
ἦλθε νὰ σκορπίση φωτεινὲς ἀκτίνες,
καὶ νὰ καταπαύση πείσματα καὶ γρῖνες.

Εἶπ' ἐκεῖνος: Φθάνει τόση καραντίνα
κι' ἔλα στὴ φωλιά μου νύφη. Πελαργίνα.
Γέλασεν ἐκείνη μέσ' ἀπ' τὴν καρδιά της
κι' ἔφυγαν ἡ κάκιες καὶ τὰ πείσματά της.

Σβύσανε τὰ φῶτα.—Μὰ κι' ἐγὼ τὰ σβύνω
καὶ τὰ παραπέρα περιττὰ νὰ κρίνω...

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ ΤΟΜΟΣ Β' ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

Ο ΛΟΓΟΣ ΠΕΡΙ ΠΡΟΙΚΑΣ

Δυὸ καλὲς φιληναδοῦλες, ποὺ πρὸ χρόνων χωρισθῆκαν,
σ' ἕνα κοσμικὸ σαλόνι ξαφνικὰ συναντηθῆκαν,
κι' ἀφοῦ πῆραν τὸν καφέ τους, τὰ λικὲρ καὶ τὰ γλυκά τους,
σὲ μιὰ κόχη τραβηχθῆκαν γιὰ νὰ ποῦνε τὰ δικά τους.
Ἤμουν δίπλα τους, μὰ κεῖνες δὲν ἐδῶσαν σημασία
κι' ἄκουσα χωρὶς νὰ θέλω τὴν ἑξῆς συνομιλία :

—Ἔμαθα πῶς παντρεύθηκες καὶ χάρηκα γι' αὐτό,
εἶπεν ἡ μιά.—«Πάντα καλή, πολὺ σ' εὐχαριστῶ·
ἀπήντησεν ἡ φίλη της. Μιὰ συμμαθήτριά μου
μ' ἔγραφε πῶς εὑρίσκεσαι στὰ πρόθυρα τοῦ γάμου
μ' ἕνα γιατρό...
—Τὸν ἄφησα, τὸν φεγγαροπαρμένο !
Μ' ἕνα κοσμοῦμι ξέθωρο καὶ μισοφαγωμένο,
μὲ μιὰ σχεδὸν ἀνύπαρκτη, Φωφώ μου, πελατεία,
ἀφοῦ μᾶς παραζάλισε μὲ λόγια καὶ μ' ἀστεῖα,
στὸ τέλος ξεσκεπάσθηκε: δὲν μπαίνει σὲ μπελάδες
ἂν δὲν τοῦ δώσουν ἔπιπλα καὶ δώδεκα χιλιάδες...

—«Σ' ἐμὲ τὸν παρουσίασαν γι' ἀνιδιοτελῆ,
μὲ κάποια ἀνωτερότητα καὶ μόρφωσι πολλή.
—«Ὅλα ρεκλάμες ! Ἔγραφε πῶς ὅποιος ζητεῖ τράχωμα,
ἐκεῖνος κατεργάζεται τοῦ Γένους τὸ παράχωμα
κι' ὅτ' εἶναι πολὺ πρόστυχο κι' ἐξευτελιστικὸ
νὰ θέλη κανεὶς χρήματα μαζὶ μὲ τὸ... κοκό !...
Ἀλλ' ὅταν τέλος ἔφθασεν ὁ κόμπος εἰς τὸ χτένι,
μοῦπε χωρὶς περιστροφές : «Μαρίκα, δὲν θὰ γένη
χωρὶς παράδες ἡ δουλειά».—«Γιὰ ποιὰ δουλειὰ μιλεῖτε ;
—«Νὰ γιὰ τὸ γάμο μας.»—«Καὶ πῶς ; δουλειὰ τὸ θεωρεῖτε ;

SISMANOGLIO MEGARO

Κι' ἐκεῖνα ποὺ μᾶς γράφατε στὴν ἀ λ λ η λ ο γ ρ α φ ί α ;
—Ἐκεῖνα ; μιὰ παρέκβασις κι' ἁπλὴ φιλολογία.
Γράφει κι' ὁ μέν, γράφει κι' ἡ δέ, κι' ὁ Κόκος κι' ἡ Κικὴ
καὶ γίνεται συζήτησις Ἀκαδημαϊκή.

Ἐκεῖ μιλᾶς ἐλεύθερα, λὲς ὅ,τι σοῦ κατέβη·
περνᾶς γιὰ ἱεραπόστολος, μ' αὐτὸ δὲν σὲ δεσμεύει
κι' οὔτε μπορεῖς νὰ φαντασθῇς, φιλτάτη μου Μαρίκα,
ὅτι γιὰ κεῖνα ποὔγραψα θ' ἀπαρνηθῶ τὴν προῖκα.
Λατρεία μου ! Καὶ ποιὸς στραβὸς τὸ φῶς του δὲν τὸ θέλει
κι' ὁ παντοδύναμος παρᾶς δὲν εἶναι φῶς, ἐν τέλει ;
Δὲν εἶναι αὐτὸς ποὺ τὸν κουτό, τὸν βλάκα, τὸν εὐήθη
τὸν κάνει σπίρτο μοναχὸ καὶ τὸν τιμοῦν τὰ πλήθη ;
Ὅταν ὁ μπακαλόγατος ποὺ μόλις κουτσοζῇ
προῖκα γυρεύει μπόλικη ν' ἀνοίξῃ μαγαζί,
γιατὶ κι' ἐγὼ ποὺ σπούδασα κι' ἔχω τὸ δίπλωμά μου
νὰ μὴν ἀνοίξω κλινικὴ μὲ τὰ προικιὰ τοῦ γάμου ;»

Ἔτσι μιλώντας ὁ γιατρός, ποὺ διώριζε λαπάδες,
σιγὰ-σιγὰ μᾶς γύρεψε τὶς δώδεκα χιλιάδες
μὰ κι' ὁ μπαμπᾶς, ποὺ πάντοτε λέγει τὴ σκάφη σκάφη,
τοῦπε νὰ γκρεμοτσακιστῇ καὶ περιττὸ νὰ γράφῃ.
Τώρα στὸ δρόμο κάποτε μὲ βλέπει μὲ λαχτάρα,
μὰ βλέπει καὶ τὸν ἄνδρα μου καὶ τοὔρχεται τρομάρα.
—«Τὸν ἄνδρα σου ; Παντρεύθηκες ;
—Στὸ χρόνο ἐπάνω βρῆκα
ἕνα γαμπρὸ ποὺ γύρευε γυναῖκα κι' ὄχι προῖκα,
κι' ὁ Στράτος μου (συμπλήρωσεν αὐτή, πειραχτικὰ)
δὲν ἔγραφε γιὰ τράχωμα στὰ Περιοδικά.

. . . . . .

Εἶπαν κι' ἄλλα μεταξύ τους μὰ δὲν εἶχαν σημασία
κι' ἐγὼ πῆγα παρὰ πέρα ποὺ χορεύαν μ' εὐθυμία
κι' εἶδα κάμποσους νὰ μπλέκουν στῶν χορευτριῶν τὶς γάμπες
γιατὶ χάλασαν ἡ ἀμποῦλες καὶ μᾶς ἔφεγγαν μὲ λάμπες !

ΟΤΑΝ ΠΕΣΗ Η ΛΕΟΝΤΗ...

Πηγαίν' ἡ συνοδεία ντὶγκ ντὰγκ μὲ τὰ κουδούνια
καὶ κουβαλῇ μαζύ της σὲ μακρυνὰ καντούνια
χρυσάφια καὶ διαμάντια, βαρειὰ χαλιὰ καὶ ἀσήμια
κι' ἀντιλαλοῦν στὸ δρόμο τρὰκ τροὺκ τὰ καλντηρίμια.

Πηγαίν' ἡ συνοδεία.—Πηγαίνει φορτωμένη
κι' αὐτοὶ ποὺ προχωροῦνε μὲ πλούτη σκεπασμένοι
σοῦ δείχνουν κάπου-κάπου τὰ μακρυὰ τ' αὐτιά τους,
ποὺ σὲ κατατοπίζουν γιὰ τὴν ταυτότητά τους.

Ἤτανε στὴ Βαγδάτη—πανάρχαιοι καιροὶ—
βαθειὰ στὴ γῆ κρυμμένοι μυθώδεις θησαυροί.
Οἱ Μοῖρες ποὺ ταχθῆκαν τὰ πλούτη νὰ φυλᾶνε,
θελῆσαν σ' ἄλλον τόπο μιὰ μέρα νὰ τὰ πᾶνε.

Ἐκεῖ κοντὰ βρισκόταν κὺρ Μέντιοι καμπόσοι
ποὺ μέσ' στοὺς γύρω κάμπους εἶχαν κατασκηνώσει.
Οἱ Μοῖρες. κατὰ τύχη, τραβοῦνε τοὺς μισούς,
τοὺς βάζουνε τὰ πλούτη στὴ ράχη καὶ ντὲχ—τσούς.

© SISMANOGLIO MEGARO

Καὶ πᾶν' ἐκεῖνοι γαῦροι κατὰ ποὺ θὲν οἱ Μοῖρες,
νομίζοντας δικά τους διαμαντικὰ καὶ λίρες.
Στὸ διάβα τους μὲ θάμβος πολλοὶ παραμερίζουν
κι' ἐκεῖνοι θριαμβεύουν κι' εὐφρόσυνα γκαρίζουν.

Τὶ δύναμις τοῦ πλούτου.—Τὶ δόξα στὸ καπίστρι!...
Οἱ γάϊδαροι θαρροῦνε πῶς ἔγιναν μινίστροι,
μινίστροι κάποιου κράτους ἢ κἂν τοῦ Μαμμωνᾶ
καὶ πρέπει ὁ κόσμος ὅλος αὐτοὺς νὰ προσκυνᾶ.

Γκαρίζουν καὶ κλωτσοῦνε καὶ χαριτολογοῦνε,
τὸ κλούβιο τους κεφάλι περήφανα κρατοῦνε,
ξεχάσαν πόσο ξύλο τοὺς ἔδιναν στὴν πλάτη
καὶ τώρα σκυλοβρίζουν τὸν κάθε διαβάτη.

Ἀλλ' ὅμως ὅταν φθάσαν στὸ τέρμα τῆς πορείας
τοὺς πῆραν τὸ χρυσάφι καὶ χάριν ποικιλίας
τοὺς δῶσαν κι' ἕναν κλῶτσο στὰ τρυφερά τους νῶτα
καὶ μεῖναν οἱ γαϊδάροι, γαϊδάροι σὰν καὶ πρῶτα.

ΒΙΤΡΙΝΕΣ

... Κι' ἔλεγε κάποιος μὲ θυμό :— Ἀπατηλὲς σειρῆνες,
αὐτὲς οἱ γαργαλιστικὲς τῶν μαγαζιῶν βιτρίνες!

«Βιτρίνες μὲ φουστάνια καταπλημμυρισμένες
μ' ἐλκυστικὰ καπέλλα καὶ λοῦσα φορτωμένες,
μὲ δῶρα παιδιακίσια, μὲ δῶρα γιὰ μεγάλους]
μὲ ροῦχα ποὺ τὰ βάζουν στὶς ἐξοχές, στοὺς μπάλους,
νὰ ξέρατε σὲ τοῦτες τὶς μαῦρες ἐποχές,
σὰν πόσες στὸ λαιμό σας νὰ πήρατε ψυχές.

«Πόσες γιὰ νὰ στολίσουν τ' ἀνύπαρκτά τους κάλλη,
ἀπλέρωτον ἀφήνουν τὸν ἄμοιρο μπακάλη,
πόσες γιὰ νὰ φορέσουν στὰ στραβοπόδαρά τους
παράξενα παπούτσια μὲ φελλαρένιους πάτους,
καὶ πόσες γιὰ νὰ πάρουν κουρέλια μερικὰ
μὲ ντοματοσαλάτες περνοῦνε φτωχικά.

«Μπροστὰ σ' ἐσᾶς, βιτρίνες, πόσες κομψὲς κυρίες
τραβοῦν τὸ διάβολό τους μὲ τοὺς τριβηματίες,
πόσες γιὰ ροὺζ καὶ ποῦδρες καὶ μερικὰ φχιασίδια,
κι' ἄλλα χωρὶς ἀξία μικρὰ ψευτοστολίδια
τὸ μόνο τους στολίδι πετοῦν στὸν ὀχετὸ
σὰν ἄχρηστο κουρέλι καθ' ὅλα περιττό.

SISMANOGLIO MEGARO

«Ὁπόταν τόσους βλέπεις στὰ μαγαζιὰ νὰ μπαίνουν
κι' ὕστερα μὲ πακέττα στὰ χέρια τοὺς νὰ βγαίνουν,
διερωτᾶσαι μόνος : Σ' αὐτὰ τὰ μαῦρα χρόνια
ποῦ βρίσκουν τόσο χρῆμα νὰ κάνουν τέτοια ψώνια
ἐνῷ σὺ μὲ κουπόνι δὲν βρίσκεις κἂν μπασμᾶ
νὰ κάνῃς, ἄνθρωπέ μου, μήτ' ἕνα πιζαμᾶ.

«Ὁπόταν ἐσὺ λυώνεις στὸ πόδι ἀπὸ τὴν πεῖνα,
εἶναι σωστὸ νὰ βλέπῃς σὲ κάθε μιὰ βιτρίνα,
σαλάμια καὶ ζαμπόνια καὶ φροῦτα καὶ παγούρια
καὶ σπίτι νὰ πηγαίνῃς κρατώντας μόνο ἀγγούρια ;
Εἶναι σωστὸ σὺ μόνος νὰ παίζῃς ταμπουρᾶ
κι' ἄλλοι νὰ σπαταλοῦνε μὲ φοῦχτες τὸν παρᾶ ;

«Βιτρίνες ὁποῦ κόσμο κολάζετε χιλιάδες,
μιὰ βλέπω τὶς μπογάτσες καὶ μιὰ τοὺς πιζαμάδες
κι' ἔτσι ψηλές, μεγάλες ἰδέες ποὺ σημαίνουν,
στὸ φιλοσοφικό μου κεφάλι καταβαίνουν,
ποὺ μ' ἔρχεται νὰ πάρω μιὰ πέτρα νὰ σᾶς σπάσω
ἀφοῦ ψιλὰ δὲν ἔχω νὰ μπῶ καὶ ν' ἀγοράσω».

ΒΙΤΡΙΝΩΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ

Θυμᾶστε ποὺ σὰς ἔγραψα γιὰ κάποιον προηγουμένως,
ποὺ τὶς σπατάλες ἔβλεπε τοῦ κόσμου θυμωμένος·
γιὰ κάποιον ποὺ στεκότανε σὲ κάθε μιὰ βιτρίνα
καὶ κάθε τόσο μοναχὸς ἀρχίνιζε τὴ γρίνα
κι' ὅλα τοῦ φαίνονταν στραβά, παράξενα καὶ δόλια
καὶ δός του κρίσεις φλογερές, καὶ δός του πικρὰ σχόλια ;

Πολὺς καιρὸς δὲν πέρασε καὶ τὸν φιλόσοφό μου,
μιὰ μέρα τὸν ἀντάμωσα κατὰ μεσῆς τοῦ δρόμου.
Βαστοῦσε στὶς χεροῦκλες του διάφορα πακέτα
κι' ἔλεγε μὲ τοὺς τρόπους του : Παληόκοσμε γιὰ δέ τα !»

Δὲν ἔβριζε σὰν ἄλλοτε. Γιὰ κεῖνον οἱ βιτρίνες
εἶχανε παύσει, φαίνεται, νὰ λέγονται σ ε ι ρ ῆ ν ε ς
καὶ μπαίνοντας στὰ μαγαζιά, σὰν κάποιος πῶχει πλοῦτο,
ἔλεγε στὸν ὑπάλληλο «δός μου κι' αὐτὸ καὶ τοῦτο !»

Δὲν ἦτο πλέον ὁ φτωχὸς ὁ κακομοιριασμένος,
ποὺ περπατοῦσε σκυθρωπὸς σὲ σκέψεις βουτηγμένος,
ποὺ δὲν τολμοῦσ' ἐλεύθερα τὸ μάτι νὰ σηκώση
σὰν ἕνας ποὺ στὴ τσέπη του δὲν ἔχει μήτε γρόσι.
Τώρα μιλοῦσ' ἐλεύθερα μὲ στόμφο κι' αὐθεντία
κι' ἂν ἔλεγε σὰν ἄνθρωπος κι' αὐτὸς μιὰν ἀνοησία,

ἄλλοι πολὺ πειὸ ἀνόητοι βρισκόταν νὰ θαυμάσουν
τὶς κουταμάρες ποὔλεγε καὶ νὰ τὸν ἐκθειάσουν.

Μυστήριο μοῦ φάνηκε, μυστήριο βαθύ
ἀλλὰ κι' αὐτὸ δὲν ἄργησε νὰ διαλευκανθῆ:

Κάποιος ποὺ τὸν ἐγνώριζε καλλίτερ' ἀπὸ μένα,
τοὔσφιξε τὰ χεράκια του τὰ γαντοφορεμένα
καὶ τοὔπε μ' ἕνα τραγικὸ χαμόγελο: «Κυρ-Γιάγκο
νὰ ξέρης πόσο χάρηκα ποὺ χτύπησες τὸ πιάγκο».
Ὁ Μουσιοῦ Ζὰν—ἐπόμενον—στὸν ἄκαιρο αὐτὸν φίλο
ἀπάντησι δὲν ἔδωσε· τὸν κύτταξε σὰν ψύλλο
καὶ στὴν κασιέρα στρέφοντας μὲ μάτι παιχνιδιάρικο
ὡσὰν Ναβὰβ ἐπέταξε μπροστά της τὸ χιλιάρικο.

. . . . . .

(Καὶ κάθε φτωχοπρόδρομος κι' ἀδέκαρος ἱππότης
ὡσὰν τὸν Ἐκκλησιαστὴ φωνάζει «Ματαιότης!»
Ὅλα τὰ βλέπει ἀνήθικα κι' ὅλα τὰ κατακρίνει,
σ' ὅλα σπατάλες ἄδικες καὶ δόλους διακρίνει,
ἀλλ' ἂν τυχὸν ἐξαφνικὰ κι' ἀνέλπιστα πλουτίση
στὶς πρώτες δοξασίες του μιὰ μούντζα θὰ χαρίση,
στοὺς φίλους ποὺ μαζὶ μ' αὐτὸν φάγαν ψωμὶ κι' ἁλάτι,
κατὰ κανόνα γενικὸ θὰ τοὺς γυρνᾶ τὴν πλάτη
κι' αὐτὸς ὁποῦ κατέκρινε φαγάδες καὶ σπατάλους
θὰ γίνη τρισχειρότερος κι' ἀπ' τοὺς Σαρδαναπάλους)

ΩΣΣΑΝΑ

Λυῶσαν πειὰ τὰ κρῦα χιόνια
κι' ἔρχουνται τὰ χελιδόνια
στὶς παληές των τὶς φωληές.
Παντοῦ κάμποι μυροβόλοι
λάμπει, λάμπ' ἡ φύσις ὅλη
κι' ἄνθισαν οἱ μυγδαλιές.

Μόλις τὸ πρωῒ ξυπνήσω
τὴν ὡραία θ' ἀντικρύσω
Ροδοδάκτυλον Ἠὼ
καὶ κυττάζων τὴν νεφέλη
ποὺ τὸν Ἥλιο προαγγέλλει
μοναχός μου μειδιῶ.

Στὸ κορμί σου νέο σφρῖγος
ἀντικαθιστᾶ τὸ ρῖγος
τοῦ χειμῶνα τοῦ βραχνᾶ
μὲ τὶς μέρες του τὶς κρύες,
καὶ ξεχνᾶς τὶς φασαρίες
ποὔχες μὲ τὸν καρβουνᾶ.

Τὰ λουλούδια κάθε δένδρου μέσ' στὸ λοῦσο μέσ' στὸ μῦρο
σὰν νυφοῦλες ἐρωτιάρες περιμένουν γύρω γύρω
νὰ ἔλθουν τὰ ἔντομα—νυμφίοι—μ' ἡδονὴ νὰ τὰ φιλήσουν
καὶ μ' αὐτὸ τὸ φίλημά τους νὰ τὰ γονιμοποιήσουν.

SISMANOGLIO MEGARO

Τὶ μυστήριο κι' ἡ Πλάσις !..
Ὅ,τι δήποτε κι' ἂν πιάσης
μαρτυρεῖ τὸν Ποιητὴ
κι' ὅμως διώχνεις τὴν ἀλήθεια
κι' ἐξηγεῖς μὲ παραμύθια
τὴν ἀλήθεια τὴν ἁπτή.

Θαῦμα κι' ἐδῶ, θαῦμα κι' ἐκεῖ, θαῦμα λιγο-πολυ·
καὶ τὸ λουλοῦδι ἂν δὲν δεχθῆ τοῦ ἐντόμου τὸ φιλὶ
θὰ μείνη στεῖρο καὶ ἄγονο σὰν τὴν γνωστὴ συκιὰ
καὶ τότε φύλαγε νὰ φᾶς μπιζέλια καὶ κουκιά.

Μελέτησε καὶ ζύγισε καὶ μοναχός σου κρῖνε !...
Ἡ φύσις ὅλη γύρω μας θαῦμα θαυμάτων εἶναι
κι' ἔξω ἀπ' αὐτὴν ἐὰν ποτὲ γυρεύεις ἑρμηνεῖες
θὰ πέφτης μέσα σὲ ψευτιὲς καὶ δυσειδαιμονίες.

Ὅταν ἀξιοθαύμαστα μᾶς περιβάλλουν τόσα
ποὺ δὲν μπορεῖ καμμιὰ καμμιὰ νὰ περιγράψη γλῶσσα,
κι' ὅταν αὐτοῦ τοῦ Σύμπαντος κυττῶ τὴν ἁρμονία
τὰ παρὰ φύσιν θαύματα μοῦ φαίνονται γελοῖα.

Κύττα τὸν ἔναστρο οὐρανό, γονάτισε μπρὸς στὸ Ἄπειρο
καὶ στεῖλε βαθυστόχαστα μιὰ προσευχὴ διάπυρο
σὰν δόξα κι' Ὡσσανὰ
στὴν Πάνσοφη διάνοια ποὺ Κόσμους κυβερνᾶ.

Τώρα ποὺ τῆς Ἀνοίξεως σαλπίζει τὸ Ἐμβατήριο
φαίνεται ἀκόμα πειὸ βαθὺ τοῦ Κόσμου τὸ μυστήριο,
καὶ μπρὸς σ' Ἐκεῖνον ποὺ ἔκτισε καὶ διοικεῖ τὸ πᾶν,
εἰς ἴσην μοῖρα βρίσκεται καὶ Νάνος καὶ Τιτάν.

ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

Τὸ ποίημα αὐτὸ ἐγράφη πρὸ 35 περίπου ἐτῶν καὶ ἐδημοσιεύθη εἰς τὸ «*Ἀπ' ὅλα*» (ποῦσβησε κι' αὐτὸ σὰν ὅλα)

Τὸ ξαναδημοσιεύω στὴν γλῶσα στὴν ὁποία εἶχε γραφεῖ τότε.

Σεῖς, ὧν ἡ περιφρόνησις ἀγροῖκος κι' ἀπηνής,
ἀποτυπώνεται βαθειὰ εἰς τῆς Μαγδαληνῆς
τὸ μέτωπον· σεῖς οἵτινες ποτὲ δὲν συγκινεῖσθε
οὐδὲ μὲ τὴν μετάνοιαν αὐτῆς, Σεῖς τίνες εἶσθε ;
Σεῖς, πόθεν τὸ δικαίωμα λαμβάνετε τοῦ κρίνειν
κι' ἐπικαλεῖσθε τὸν Θεὸν καὶ τὴν δικαιοσύνην ;
Ἰδέτε τὴν Μαγδαληνήν : λυσίκομος, θρηνοῦσα
πρὸ τῶν ποδῶν σας σύρεται πικρῶς μετανοοῦσα.
Ἐὰν σεῖς εἰς τὸν βίον σας ποτὲ δὲν ἁμαρτήσατε
τὴν δυστυχῆ Μαγδαληνὴν πρῶτοι λιθοβολήσατε.

Ἦτο κι' ἐκείνη κάποτε νέα κι' ἀθῶα κόρη
καὶ μειδιῶσα κι' εὔελπις τὸν βίον ἐθεώρει.
Εἶχε τὸ βλέμμα καθαρὸν ὡς τ' οὐρανοῦ τὸ χρῶμα
κι' ἦτο γελώτων φωλεὰ τὸ ροδαλόν της στόμα.
Ἦτο χαρὰ καὶ καύχημα τρισευτυχῶν γονέων...
Αἴφνης ὑπὸ τὴν στέγην της, ὡς φάσμα φρικαλέον

© SISMANOGLIO MEGARO

ὁ Θάνατος ἐνέσκηψε κι' ἐπέταξε συσσώμους
τοὺς μὲν γονεῖς στὰ μνήματα τὴν δὲ μικρὰν στοὺς δρόμους!
Ὤ! Σεῖς ἂν ἴσως δάκρυα ποτέ σας δὲν ἐχύσατε
τὴν ὀρφανὴν Μαγδαληνὴν πρῶτοι λιθοβολήσατε!

Μόνη καὶ ξένη κι' ἔρημη στὸν κόσμον! Ἐκλονίσθη.
Ὁ τρόμος τὴν ἐδάμασεν. Ὁ νοῦς της ἐσκοτίσθη
κι' ἀπέναντι τοῦ φοβεροῦ προβλήματος τοῦ βίου
ἔχασε πᾶσαν ἔννοιαν κι' ἀντίληψιν τοῦ θείου,
κι' ὅπως ὁ κρύος ὁ βορηᾶς ποὺ ξερριζώνει τ' ἄνθη
ἡ πεῖνα τὴν ξερρίζωσε καὶ τ' ἄνθος ἐμαράνθη.
Τὴν πεῖνα μόνο τὸ ψωμὶ νὰ σιωπᾶ τὴν πείθει
κι' ἡ δυστυχὴς γιὰ τὸ ψωμὶ καὶ μόνον ἐπωλήθη.
Ὤ! Σεῖς ποὺ δὲν πεινάσατε ποτέ σας, θὰ τολμήσετε
τὴν πεινασμένην ὀρφανὴν νὰ τὴν λιθοβολήσετε;

Μαγδαληνή, τὰ δάκρυα ποὺ χύνεις καθ' ἑκάστην
εἶναι καθὼς θυμίαμα κι' ἀνέρχονται στὸν Πλάστην.
Ἄ! Τῆς ψυχῆς ὁ Γολγοθᾶς, Μαγδαληνή, τὸ θεῖον
εἶναι θυσιαστήριον· βωμὸς εἰς τὸν ὁποῖον
ὁ Ναζωραῖος Ἰησοῦς ἀρέσκεται νὰ μένη,
κι' ἂν ἔχασες τὸ παρελθόν, τὸ Μέλλον σ' ἀπομένει.
Ἀνύψωσε τὸ μέτωπον τὸ κάθιδρον καὶ κλῖνον.
Ὁ Κύριος σὲ συγχωρεῖ, κατάπαυσε τὸν θρῆνον·
κι' ὅταν Ἐκεῖνος ἔρχεται διὰ νὰ συγχωρήση,
ποῖος τολμᾶ, Μαγδαληνή, νὰ σὲ λιθοβολήση;

ΓΑΤΟΥΛΑ...

Μιὰ γατοῦλα παχουλὴ σ' ἕνα παραθύρι
τὰ πουλάκια θαύμαζε καὶ τὰ παρετήρει.
Τὰ τρελλούτσικα, θαρρεῖς, ξέραν τὸν καϋμό της
κι' ὅλο φτερουγίζανε μπρὸς στὸ πρόσωπό της.

Τὰ ματάκια τοῦ γατιοῦ σὰν μαγνητισμένα
ἀκλουθοῦσαν τὰ πουλιά, τὰ χαριτωμένα,
δεξιὰ κι' ἀριστερά, πλάγι, κάτω, πάνω:
Προβολεῖς ποὺ κυνηγοῦν κάποιο ἀεροπλάνο!

Τόσο μόνο!... Τὸ γατὶ μὲ τὰς ἀποστάσεις
εἶχε πεῖρα θετικὴ κι' ὄχι μόνο φράσεις.
Μιὰ φορὰ ποὺ θέλησε νὰ τσακώση κάτι
ἔπεσε κατάμουτρα κι' ἔσπασε τὴν πλάτη!

Ἕνα μῆνα κάθισε τότε στὸ κρεββάτι
μ' ἐπιδέσμους καὶ λοιπὰ στὴν σπασμένη πλάτη
κι' οἱ γιατροὶ τοῦ παίρνανε δέκα λίρες πάντα...
Πόσα τέτοια γύρω μας λυπηρὰ συμβάντα!

Ἀπὸ τότε φρόνιμα κάθεται στ' αὐγά του·
δὲν ζητᾶ μὲ τ' ἄφθαστα νᾶβρη τὸ μπελᾶ του,
κι' ὅσο κι' ἐὰν λαχταρᾶ τὰ χελιδονάκια
δὲν τολμᾶ ν' ἁπλώση πειὰ τὰ γαμψὰ νυχάκια!

Στὸ Χρηματιστήριο πόσοι τὴν παθαίνουν
κυνηγώντας τ' ἄπιαστα καὶ στὴν ψάθα μένουν...
Κι' ὅμως πάλι σὰν κουτοὶ μέσ' στὴν Μπόρσα τρέχουν
κι' οὔτε κἂν ἑνὸς γατιοῦ φρόνησι δὲν ἔχουν.

SISMANOGLIO MILCARO

ΟΛΟΙ ΔΕΝ ΕΙΝΕ ΑΧΑΡΙΣΤΟΙ...

Ἕναν Ἑβραῖο γνώρισα. Ἑβραῖο Καραΐτη.
Ἑβραῖο μὲ καλὴ καρδιὰ κι' ὄχι μαυραγορίτη.
Δούλευε πάντα σκεφτικός. —Γέλοιο ποτὲ στὰ χείλια,
λίγος παρᾶς, πολλὴ δουλειὰ καὶ πειὸ πολλὴ φαμίλια.

Μιὰ μέρα τὸν ἀντάμωσα πολὺ συλλογισμένο.
Τὸν ρώτηξα τὶ γίνεται.—Μὲ μάτι δακρυσμένο
μοῦπε ὁ φτωχὸς τὸν πόνο του —Χωρὶς ν' ἀργοπορήσω
ὅ τι μποροῦσα τὄκαμα γιὰ νὰ τὸν βοηθήσω.

Λοιπὸν αὐτὸς δὲν ξέχασε ποτὲ τὴν καλωσύνη
κι' ὅπου σταθῆ κι' ὅπου βρεθῆ μιλεῖ μ' εὐγνωμοσύνη
γιὰ τὴ μικρή μου συνδρομή. Κι' αὐτὸς σὰν ἕνας σκύλος
δὲν λησμονάει τὸ καλὸ ποὺ τοῦκαμ' ἕνας φίλος.

Σκύλος σωστός! Κι' ἴσως γι' αὐτὸ στὸ μέρος ποὺ δουλεύει
τοῦ ρίχνουν μόνο κόκκαλα νὰ φάγη... Ἄχ! τί χλεύη!
Τί χλεύη καὶ τὶ μάθημα! Μὰ κι' ἡ δικαιοσύνη
δὲν εἶνε κάτι σπάνιο σὰν τὴν εὐγνωμοσύνη;

ΚΑΙ ΛΙΓΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

ΕΝΑ ΞΕΧΑΣΜΕΝΟ ΓΡΑΜΜΑ

(Στὰ γενέθλια τοῦ Χίτλερ—Πρὶν κι' αὐτὸς νὰ ξεχασθῆ, δὲν εἶναι ἄσκοπο, νομίζω, ν' ἀναδημοσιευθῆ).

Χὲρ Χίτλερ, μᾶς διέταξες γιὰ τὴ γιορτή σου φέτο
γιὰ δῶρο νὰ μὴ στείλουμε μήτ' ἕνα κᾶν κουφέτο,
καὶ 'μεῖς συμμορφωθήκαμε μὲ τὰ θελήματά σου
καὶ πφένιχ δὲν ξοδέψαμε γιὰ τὰ γενέθλιά σου.

Γιὰ τὴ γιορτή σου βέβαια θὰ κάμναμε πολλὰ
μὲ φωταψίες, μουσικὲς καὶ μ' ἄσματα τρελλά,
ἂν κάποια διαβολικὴ καθ' ὅλα συγκυρία
δὲν ἔφερνε τοὺς Βρεττανοὺς μέσ' στ' ἀλατορυχεῖα,
νὰ μυρισθοῦνε τὸν χρυσό, νὰ μᾶς τὸν ξεσηκώσουν
χωρὶς μήτ' ἕνα ποσοστὸ στοὺς Γερμανοὺς νὰ δώσουν.

Ἂν δὲν γινόνταν ὅλ' αὐτὰ
κι' εἴχαμε πάλι τὰ λεφτά,
θὰ πίναμε στὸ Μόναχο τὴ μπίρα μ' αὐγοτάραχο,
μὰ τῶν παθῶν μας πάθαμεν ἀνέλπιστα τὸν τάραχο
γι' αὐτὸ κι' ἐμεῖς ἀρκούμεθα μόνο στὶς φωταψίες,
ποὺ μᾶς ἀνάβουν ἐχθρικὲς τηλεβολοστοιχίες.

Ἀλήθεια, Καγκελάριε, τὰ φέραμε μπαστούνια
καὶ τώρα μέσα σὲ σπηλιὲς σὰν ἄγρια γουρούνια
ὁλόκληρα μερόνυχτα σὲ μιὰ τρομάρα ζοῦμε
κι' ἀπ' τὶς ἐκρήξεις ὅλοι μας σχεδὸν θὰ κουφαθοῦμε.

Ἐσύ, κι' ὁ Γκαίμπελς κι' οἱ λοιποὶ κι', ἡ κλίκα των ἐν τέλει
γιὰ τὸ λαὸ ποὺ μαρτυρεῖ καθόλου δὲν σᾶς μέλλει,
κι' ἐνῶ μπροστά μας βλέπουμε τοῦ Χάρου τοὺς ἀγγέλους
ἐσεῖς μᾶς διατάζετε «Βαστᾶτε μέχρι τέλους».

Μᾶς λέτε πὼς δὲν ξέρομε τὶ λέμε καὶ τὶ κάνουμε·
ὅτι θρηνοῦμε διαρκῶς κι' ὅτι γιὰ τοῦτο χάνουμε,
ἀλλ' ὅταν πάνω μας γκρεμνοῦν τὰ δίπατα καὶ τρίπατα
γι' ἀντίστασι κι' ἐπίθεσι μᾶς ἀπομένουν ὕπατα;

Ὅταν σκληρὰ μᾶς πολεμοῦν κι' οἱ δῆθεν πρώην φίλοι μας·
ὅταν νερὸ δὲν βρίσκομε νὰ βρέξωμε τὰ χείλη μας,

SISMANOGLIO MEGARO

ὅταν δὲν ἔχωμε βρακὶ ποὺ νὰ μὴν ἔχει μπάλωμα·
ὁπόταν ὅλα τῆς φωτιᾶς γενῆκαν παρανάλωμα,
ὅταν γυμνοὶ κι' ἀνέστιοι γυρνοῦμεν ὅπου τύχη,
ὁπόταν τῆς Ἱεριχοῦς κατρακυλοῦν τα τείχη
γιὰ πὲς πῶς θὰ μπορέσουμε, σ' αὐτὴν τὴν Τρικυμία
νὰ μὴ θρηνολογήσωμε σὰν τὸν Ἰερεμία;

Τῆν Γερμανία θᾶκαμνες Παράδεισον ἐπίγειο,
μὰ τώρα σ' ἕνα βρώμικο περνοῦμε καταφύγιο
ἀναζητῶντας μέσ' στὴ γῆ τὸ πειὸ βαθύ της κοίλωμα
κι' ἀντὶ νὰ ζοῦμε στῆς Ἐδὲμ τὸ μυροβόλο φύλλωμα
μὲ Πολωνίδες Εὔες
αἷμα δὲν μᾶς ἀπέμεινε μηδὲ σταλιὰ στὶς φλέβες.

Ὅτι κι' ἂν θέλεις πᾶνε πές, κι' ὅτι κι' ἂν θέλεις κάνε.
«Καὶ μὲ τὰ τόσα βάσανα πάλι ἡ ζωὴ γλυκειά 'ναι»
κι' ὅταν οἱ μπέμπες πέφτουνε καὶ σπάνουν σὰν τὰ ρόδια,
ἐμεῖς, προβλεπτικότατα, τὸ δίνουμε στὰ πόδια.

Ἕνας ἀήττητος στρατὸς γνωρίζει ν' ἀποθνήσκη
ὅταν καμμίαν ἀντίστασι μπροστά του δὲν εὑρίσκει.
Τότε πηγαίνει πάνοπλος mit Bomben und Kanonen
καὶ μπομπαρδίρεν μπὰμ καὶ μποὺμ Κρεμλῖνεν, Παρθενῶνεν.

Τότε στὰ σίγουρα πατᾶ
ὅλο τὸν κόσμο κατακτᾶ
καὶ δοῦλο του τὸν κάνει.
Γυρεύει χῶρο ζωτικὸ
κι' ὅλοι τοῦ λένε ἀφεντικὸ
νὰ κι' ἄλλο ἂν δὲν σοῦ φθάνει.

Τέτοιος στρατὸς δαφνοστεφὴς μπορεῖ παντοῦ νὰ πάγη
καὶ μέσα στὰ μεσόγεια καὶ μέσα στὰ πελάγη,
ἀλλ' ἂν τυχὸν ἀντιστραφῆ σὰν τώρα τὸ ἰσοζύγιο,
μέσ' στὰ μπουδρούμια παρευθὺς γυρεύει καταφύγιο.

Μὲ τῶν ὀβίδων τὴ βροντή, μὲ τῶν βομβῶν τὸν κρότο,
περίεργο πῶς ἔφυγε τὸ θάρρος μας τὸ πρῶτο
κι' ἐνῶ πρὶν ὅλοι τρώγαμε παχείας ἀγελάδας
εἰς ἀπεράντους Ρωσικὰς εὐφόρους πεδιάδας,
τώρα μᾶς βλέπεις νηστικούς, ἰσχνοὺς καὶ περιλύπους
νὰ συνδιαλεγώμεθα μονάχα περὶ λίπους.
Μὴν τύχη, Καγκελάριε, τὴν εἰλικρίνειά μου
τὴν ἀποδώσης, πρὸς Θεοῦ, στὴν ἡττοπάθειά μου
καὶ μοῦ τινάξης τὰ μυαλὰ γιὰ μερικές μου φράσεις,
ὅπως τὸ κάμνεις τακτικὰ σὲ τέτοιες περιστάσεις.

Ἐγὼ φωνάζω πάντοτε στὰ γύρω μου καθάρματα:
Ἐμπιστοσύνη νᾶχετε στὰ μυστικά μας τ' ἄρματα
καὶ γρήγορα θὰ δείξωμε στὸ Ρῶσο καὶ στὸ Σάξωνα
ὅτι δὲν ἐτελείωσαν ἀκόμα μὲ τὸν Ἄξονα,
κι' ὅτι μὲ βόμβας τοῦ βυθοῦ καὶ βόμβας ἱπταμένας
θὰ δείξωμε, θὰ κάνωμε, θὰ σκιάζεται καθένας
κι' ἂν γιὰ τὴν ὥρα γκρέμισε τὸ πᾶν στὴ Γερμανία,
κι' ἂν κάγκελο δὲν ἔμεινε μέσ' στὴν Καγκελαρία,
στὸ τέλος ὅμως πάντοτε δική μας θᾶναι ἡ Νίκη...
ἐὰν μᾶς δώσουν, φυσικά, καιρὸν οἱ Μπολσεβίκοι.
Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο θὰ σωθῆ τὸ γένος μας τὸ ἀνέστιον,
ἀλλὰ κι' ὁ Τσώρτσιλ τί θὰ πῆ καὶ that is the question.

20/4/1945 ὑπογρ. Μυλχάουζεν

Υ. Γ.—Σοῦστειλα κι' ἄλλα γράμματα. Δὲν μοῦπες ἂν τὰ πῆρες
κι' οὔτ' ἔστειλες τὰ φάρμακα ποὺ ζήτησα γιὰ ψεῖρες.

© SISMANOGLIO MEGARO

ΔΙΔΑΣΚΑΛΕ ΠΟΥ ΔΙΔΑΣΚΕΣ...

Εἶχε τὴ διδασκαλία
καὶ τὴν ἠθικολογία
σὰν ψωμὶ καὶ σὰν τυρί.
Ὅλοι τους, Ρωμηοὶ καὶ Φράγκοι,
σὰν βρισκόταν στὴν ἀνάγκη
σ' αὐτὸν τρέχαν αὐθωρεῖ.

Ἤξευρε νὰ μετριάζῃ
κάθε ψυχικὸ μαράζι
κάθε πόνο μυστικό.
Ὅλοι κι' ὅλες τὸν τιμοῦσαν
καὶ παντοῦ τὸν διαλαλοῦσαν
γιὰ σπουδαῖο κι' ἠθικό.

Ἦταν στὶς Γραφὲς ξεφτέρι
ἕτοιμος νὰ σ' ἀναφέρῃ
ὅσες θὲς περικοπές,
κι' ἐστιγμάτιζε μὲ τόνο
καὶ μὲ ψυχικό του πόνο
τῶν συγχρόνων τὶς ντροπές.

Εἶχ' ἐν τούτοις ἀπαντήσει σὲ πολλὲς ἐπιστολές,
σὲ καρδοῦλες πληγωμένες εἶχε δώσει συμβουλές·
εἶχ' ἐπίσης τελειώσει μιὰ σπουδαία πραγματεία
ποὺ χε ὡς θέμα τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ἠθικολογία,
εἶχε κεραυνοβολήσῃ τοὺς συγχρόνους ἀνηθίκους,
ποὺ στὶς ἐρωτοτροπίες ξεπερνοῦν καὶ τοὺς πιθήκους,

κι' ἀφοῦ μ' ὅλο του τὸ σθένος ἐστιγμάτισε τὰ φαῦλα,
ἔβαλε στὴ διατριβή του μιὰ τελεία καὶ μιὰ παύλα.
Πάγει τότε πρὸς τὸ Τοῦνελ. Δυὸ λεπτῶν διαδρομή.
Μὰ δὲν φέρνει τόσα ὁ χρόνος ὅσα φέρνει μιὰ στιγμή.
Μέσα στ' ὄχημ' ἀνελπίστως γενικὸς συναγερμός,
ξυλοβρόντι καὶ βρισίδι καὶ Κυρίου χαλασμὸς
κι' ὁ σοφὸς ἠθικολόγος μὲ τὴ μούρη τὴν πρησμένη,
ἐστεκόταν ἐκεῖ πέρα σὰν τὴ γάτα τὴ βρεμμένη.

Κάποιος ἄξεστος ζηλειάρης εἶδε τάχατες δυὸ χέρια
νὰ σκαλίζουν τῆς κυρᾶς του τὴν χονδρὴ τὴν περιφέρεια,
καί, χωρὶς νὰ καλοξέρῃ ποιὸς τοῦ κάνει τὴν τιμὴ
νὰ μαλάζῃ μέσ' στὸ πλῆθος τὸ καλλίγραμμο κορμί,
σήκωσε τὶς δυὸ γροθιές του ξαφνικὰ καὶ παραλόγως
καὶ τὶς ἅρπαξε τυχαίως ὁ καλὸς ἠθικολόγος.

Τότε μ' ὅλο του τὸ στόμφο κι' ὅλη του τὴν ρητορεία,
—ἀφοῦ τράβηξε τὰ χέρια ἀπ' τὴν ξέν' ἰδιοκτησία,—
εἶπε σ' ὅλο ἐκεῖ τὸ πλῆθος: Θὰ τὸν κάμω, θὰ τὸν δείξω,
θὰ τὸν λυώσω στὸ ποδάρι, δικαστήριο θ' ἀνοίξω,
στὰ μπουδρούμια θὰ τὸν βάλω γιὰ νὰ μάθῃ τὸ γαϊδοῦρι,
πὼς ἀνθρώπους σὰν κ' ἐμένα δὲν χτυποῦνε μέσ' στὴ μούρη.

. . . . . .

(Θᾶλεγεν αὐτὸς ἀκόμα σὰν καὶ τοῦτα μερικὰ
μὰ σὰν φθάσαμε στὸ τέρμα σκέφθηκε χριστιανικά,
καὶ κατὰ τὴν παροιμία «δῶσε τόπο στὴν ὀργὴ»
ἔσπρωξε τὸν κόσμον ὅλο πρῶτος πρῶτος γιὰ νὰ βγῇ.)

SISMANOGLIO MEGARO

ΨΕΥΤΟΦΙΛΙΕΣ

Κι' ἔλεγε κάποιος μου γνωστός, μεμψίμοιρο ζιζάνιο :
«Φιλία : λέξις πρόχειρη· τὸ Πρᾶγμα : πολὺ σπάνιο !...

«Ὅπου κι' ἂν πάγω καὶ σταθῶ
μὲ ψευτοφίλους θὰ βρεθῶ,
ποὺ θὰ σταθοῦνε γελαστοὶ γιὰ νὰ μὲ χαιρετίσουν
κι' ὅσο βαστᾶ ἡ ψυχοῦλα τους θὰ μὲ καλοκαρδίσουν.

Πῶς ἔχετε ;—Περίφημα !—Σὰν ἄρρωστος μοῦ φαίνεσθε
κι' ἐκ πρώτης ὄψεως κανεὶς νομίζει πὼς μαραίνεσθε,
σὰν τὸ φυτὸ σιγὰ-σιγά...
—Ἀλλὰ δὲν ἔχω τίποτε, σᾶς βεβαιῶ...—Πῶς χαίρομαι
διότι, τὸ γνωρίζετε, γιὰ σᾶς ἐνδιαφέρομαι,
κι' ἕνας ποὺ σήμερα σφριγᾶ
καὶ στὴ ζωή του μιὰ φορὰ δὲν πῆρε κἂν κινίνη,
αὔριο φεύγει ξαφνικὰ κι' ὑγεία μᾶς ἀφίνει.
Νὰ φυλαχθῆτε, φίλε μου, στὴν ἡλικία ποὺ εἶσθε
τὴν ἀρτηριοσκλήρωση πολὺ νὰ τὴν φοβεῖσθε.
—Εὐχαριστῶ πάρα πολὺ
γιὰ τὴν καλή σας συμβουλή,

κι' ἂν ἔχετε κι' ἄλλα πολλὰ σὰν τέτοια νὰ μοῦ πῆτε,
ἐνθέρμως σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ μοῦ τ' ἀρνηθῆτε.

—

Μὲ κομπλιμέντα χαμηλὰ
καὶ ψευτοδιαχύσεις
ἡ μιὰ τὴν ἄλλη περγελᾶ
κατὰ τὰς συναντήσεις,
κι' ἡ μιὰ στὴν ἄλλη ὅσο μπορεῖ σταλάζει δηλητήριο :
—«Ἔμαθα πὼς παντρεύθηκες Λουλούκα, μ' ἕναν κύριο
σεβάσμιο καὶ πλούσιο καὶ χάρηκα γι' αὐτό.

—Ἂν καὶ δὲν εἶναι ὅπως τὰ λές, ὅμως σ' εὐχαριστῶ
διότι δὲν ἀμφέβαλα ποτὲ γιὰ τὴν καρδιά σου.
Καὶ τώρα σὺ τί γίνεσαι, γιὰ πές μου τὰ δικά σου.
—«Μὴν τὰ ρωτᾶς».—«Παντρεύθηκες ;»—«Ἀκόμα περιμένω»
«Λυποῦμαι, τὸ καϋμένο !»
Κι' ἡ μὲν Φιφὴ ποὺ λέγει στὴν ἄλλην ὅτι χαίρεται,
λυπᾶται κι' ὑποφέρει,
ἡ δὲ Λουλοῦ ποὺ πάλι «λυπᾶται» θὰ τὸ ξέρετε
πὼς κατὰ βάθος χαίρει.
Κι' ἡ μιὰ γελᾶ τὴν ἄλλη
μ' εὐγένεια μεγάλη
καὶ φεύγουν μ' ὑποκλίσεις κι' οἱ δυὸ χαριτωμένες,
κι' ἀπὸ τὸν ἑαυτό τους ἱκανοποιημένες.

ΜΙΑ ΚΑΛΗ ΠΑΝΤΡΕΙΑ

Ἦταν ἐργάτης. Ἔβγαζε τὸ μεροκάματό του
καὶ κάθε Σαββατόβραδο σὲ καπηλειὸ γνωστό του
τραβοῦσε μὲ κατάνυξι γραμμὴ τὰ ποτηράκια
γιὰ νὰ ξεχνᾶ τῆς ἔρημης δουλειᾶς του τὰ μεράκια.

Κι' ὁ Μιχαλάκης τακτικά, κάθε Σαββάτο βράδυ,
ἀφήνει τὶς παράδες του στὸν μπάνκο σὰν ἀχλάδι
κι' ὁπόταν μείνει ἀδέκαρος βρίζει τοὺς πάτρωνάς του
ποὺ δὲν καλοπληρώνουνε τὸν κόπο τῆς δουλειᾶς του.

Πόσοι καὶ πόσοι σὰν κι' αὐτόν, ἐργάτες ἀπ' τοὺς πρώτους,
σὲ καπηλειὰ ξοδεύουνε τὸ βδομαδιάτικό τους
κι' ὕστερ' ἀντὶ νὰ βρίσουνε τὴν κακοκεφαλιά τους
στοὺς πάτρωνας φορτώνουνε κάθε κακομοιριά τους.

Πολλοὶ γνωστοί του φρόνιμοι τοὔπαν, γιὰ νὰ προκόψῃ
πρέπει νὰ βρῇ νὰ παντρευτῇ καὶ τὸ πιστὸ νὰ κόψῃ.
Κι' αὐτὸς τὸ καταλάβαινε, πλὴν ἡ κακή του Μοῖρα
τὸν εἶχε πλάσει ἀνίσχυρο καὶ δίχως χαρακτῆρα.

Μπεκρῆς λοιπὸν ὁ Μιχαλής! Μὰ κάτω ἀπ' τὸ μεθῦσι
ὑπῆρχε σπόρος τοῦ καλοῦ ποὺ γύρευε ν' ἀνθίσῃ
ἂν εὕρισκε λίγη δροσιὰ καὶ ζωογόνον ἥλιο...
Μιὰ μέρ' ἀρρώστησε βαρειά.—Τοῦ δῶσαν ζεστὸ τίλλιο,
τὸν κύτταξαν σὰν ἄνθρωπο ποὺ πάσχει καὶ πονεῖ
δυὸ μάτια καταγάλανα γλυκὰ σὰν οὐρανοί.

Ἦτανε μιὰ γειτόνισσα. Ἐργάτρια κι' ἐκείνη,
ἐργάτρια ποὺ γνώριζε καὶ στέρησι κι' ὀδύνη,
κι' ὅταν τὸν εἶδε μοναχό, χλωμὸ κι' ἐξηντλημένο,
πάγει κοντὰ στὸν ἄρρωστο—κορίτσι εὐλογημένο—
καὶ μ' ὅλη του τὴ δύναμι καὶ μ' ὅλη τὴν καρδιά του,
τὸν σώζει ἀπ' τ' ἀλύπητα τὰ νύχια τοῦ θανάτου.

Σὰν ἄνοιξε τὰ μάτια του τὰ κουρασμέν' ἀκόμα
κι' εἶδε κοντό του ἀνέλπιστα τὴν νέα νοσοκόμα,
θάρρεψε πὼς δὲν πέρασεν ἀκόμα ὁ πυρετὸς
κι' ἀμφέβαλεν ὁ Μιχαλὴς ἂν ἦτο ξυπνητός.

Ἀργότερα γνωρίσθηκαν καλλίτερα κι' ὁπόταν
μετὰ τὴν ἐργασία τους κοντὰ κοντὰ καθόταν,
ἂν μύριζαν ἀπὸ κρασὶ τοῦ Μιχαλοῦ τὰ χνῶτα,
τὸν στραβοκύτταζε κι' αὐτὸς σὰν τὴ βρεμμένη κόττα
ἀπ' τὴν πολλή του τὴ ντροπὴ δὲν ἔβγαζε μιλιὰ
κι' ἐκεῖν' τὸ βράδυ, γιὰ ποινή, δὲν τοὔδιναν φιλιά.

Ὁ Μιχαλὴς μὲ τὸν καιρὸ βρῆκε τὸ δάσκαλό του
κι' ἔπαυσε πειὰ σὲ καπηλειὰ νὰ χάνῃ τὸν καιρό του.
Ἤξευρεν ἡ γυναῖκα του πὼς νὰ τὸν διευθύνῃ
κι' ἀπ' τὶς κακὲς συνήθειες νὰ τὸν ἀπομακρύνῃ.
Πότε μὲ λίγα δάκρυα, πότε μὲ νουθεσίες,
μὲ καλοὺς τρόπους πάντοτε χωρὶς αὐθαιρεσίες,
μ' ἕνα καινούργιο φαγητό, μὲ μιὰ γραβάτα ὡς δῶρο
(ὑπόκειται κι' οἱ σύζυγοι σ' αὐτὸν τὸν μικρὸ φόρο)
πάντα τῆς ὥρας, καθαρὴ καὶ περιποιημένη,
σιγὰ σιγὰ κατάφερε τὸν ἄνδρα της νὰ μένῃ
στὸ σπῆτι, μόλις ἔφευγε τὸ βράδυ ἀπ' τὴ δουλειὰ
καὶ νὰ μὴ θέλει κἂν νὰ δῇ σὰν πρὶν τὰ καπηλειά.

© SISMANOGLIO MEGARO

Οἰκονομία καὶ δουλειά. Δουλειὰ κι' οἰκονομία
σ' αὐτὰ τὰ δυό, τ' ἀνδρόγυνο βρῆκε τὴν εὐτυχία
μ' ὅλη της τὴν ἀπόλαυσι καὶ μ' ὅλα τ' ἀγαθοί της.
Κι' ὅταν ἀργότερα ἔγεινε πάτρων ὁ πρὶν ἐργάτης
κι' ἐργάτες ἄλλοι δούλευαν μέσ' στὸ ἐργοστάσιό του
ἔφερνε γιὰ παράδειγμα σ' αὐτοὺς τὸν ἑαυτό του
κι' ἔλεγε «Βρῆτε μιὰ καλὴ κοπέλλα.—Παντρευθῆτε,
θὰ πᾶτε μπρὸς καθὼς ἐγὼ καὶ θὰ μὲ θυμηθῆτε».

Ο ΠΟΝΟΨΥΧΟΣ ΧΑΜΑΛΗΣ

Μ' ἕνα τσουβάλι κάρβουνα στὴ πλάτη φορτωμένος,
ἀνέβαινε ἕνας ἄνθρωπος τὴ σκάλα ἑνὸς χανιοῦ.
Χαμάλης στὸ Μπαλοὺκ Παζάρ, λιγνός, σκελετωμένος,
βογγοῦσε, κλονιζότανε κι' εἶχε ὄψι λεμονιοῦ.

Κοντὰ στὸ σκαλοκέφαλο μιλοῦσανε καμπόσοι
καὶ λέγαν ὅτι πέθανε τὴν νύχτα ὁ θυρωρός.
Κάτι μπαοῦλα θέλησε τὸ βράδυ νὰ σηκώση
καὶ κατὰ τὰ χαράγματα ξαπλώθηκε νεκρός.

Κι' εἶπε ὁ χαμάλης: Zevalli Βάχ, βάχ! πῶς μὲ πειράζει».
Μὰ κάποιος τοῦπε δὲν μοῦ λὲς ποιὸς εἶνε ὁ ζαβαλῆς;
Αὐτὸς ποὺ ξεφορτώθηκε γιὰ πάντα κι' ἡσυχάζει
γιὰ ἐσὺ ποὺ τὸ φορτίο σου ἀκόμα κουβαλεῖς;

ΟΡΑΜΑΤΙΣΜΟΙ...

Παπούλη, λέγει τὸ παιδί, στὸν ἀσπρομάλη γέρο,
κάτι παράξενα ὄνειρα βλέπω τὴν νύχτα. Ξέρω
πῶς διάβασες πάρα πολλὰ κι' ἐλπίζω νὰ θελήσης
αὐτὰ ποὺ βλέπω ποῦ καὶ ποῦ νὰ μοῦ τὰ ξεδιαλύσης.

—Λέγε, μικρέ.—Καὶ τὸ παιδί: Παπούλη μου τὸ βράδυ,
σὰν κοιμηθῶ, μοῦ φαίνεται πῶς εἶμαι σὲ λειβάδι,
λειβάδι τρισυπέροχο, λειβάδι μυρωμένο,
λειβάδι μ' ὑπερκόσμια λουλούδια στολισμένο,
λειβάδι μὲ κρυστάλλινες σὲ κάθε βῆμα κρῆνες
καὶ μὲ πουλιά, πολλὰ πουλιά, τρυγόνια, καρδερίνες,
ξέρω κι' ἐγώ, ποὺ γύρω μου πετοῦν σὰν ἀγγελούδια,
καί, μέσ' σ' αὐτὴν τὴν ἄνοιξι, καὶ μέσα στὰ λουλούδια,
μοῦ ψάλλουν: «Ἔλα δῶ, μικρέ, τί στέκεις καὶ θαυμάζεις
καὶ δὲν μᾶς πλησιάζεις;

Καὶ τὰ λουλούδια—τί ὄνειρα, παποῦ, κανεὶς ποὺ βλέπει,
κι' αὐτὰ μιλοῦν σὰν ἄνθρωποι μεγάλοι κι' ὅπως πρέπει,
καὶ λέν: Ἔλα καὶ κόψε μας· γιὰ σένα τὸ ἄρωμά μας,
γιὰ σένα κι' ἡ μαγεία μας, κι' ἡ χάρη κι' ἡ δροσιά μας!
Τί νὰ σοῦ πῶ, παπούλη, μου, θαρρεῖς μὲ πιάνει τρέλλα,
ὅταν λουλούδια καὶ πουλιὰ μαζύ, μὲ λέγουν ἔλα
κι' ἁπλόνω τὰ χεράκια μου, μὰ μόλις κατορθώσω
νὰ τὰ κοντοζυγώσω

πουλιὰ καὶ λούλουδα μὲ μιᾶς μαραίνονται καὶ σβύνουν
κι' ἀπογοήτευσι πικρὴ μέσ' στὴν ψυχή μου χύνουν.
Ἄλλα πουλάκια παρ' ἐκεῖ, κι' ἄλλα λουλούδια ἀνθίζουν,
μὲ τ' ἄρωμά τους μὲ μεθοῦν, μ' εὐφραίνουν, μ' ἐρεθίζουν,
καὶ τρέχω, τρέχω πρὸς αὐτά... περνοῦνε μῆνες, χρόνια.
Μεγάλωσα σὲ μιὰ στιγμή, μ' ἐπλάκωσαν τὰ χιόνια...
ἀλλὰ κι' ἀκόμα, παπουλή, δὲν λέει νὰ μ' ἀφήση
τὸ ἡδονικὸ μεθῦσι
καὶ τρέχω καὶ χαροκοπῶ καὶ ἂν κἄποτε προφθάσω
λίγ' ἀπ' αὐτὰ νὰ πιάσω
μέσα σὲ λίγο γίνονται ρημάδια καὶ καπνός!..

Κι' ἐγὼ πηγαίνω πάντοτε καὶ ξάφνω ἕνας κρημνὸς
ἀνοίγεται σὰν βάραθρο τρομακτικὸ μπροστά μου
καὶ μὲ τραβᾷ.. καὶ μὲ τραβᾷ.. Χάνω τὰ βήματά μου...
Ἡ μέθη μου μὲ πέρασε θέλω νὰ σταματήσω
ἢ νὰ γυρίσω πίσω,
μὰ δὲν μπορῶ. Μιὰ δύναμις ἀκράτητη μὲ παίρνει
καὶ κάθε τόσο πειὸ κοντὰ στὸ βάραθρο μὲ φέρνει...
Καὶ πέφτω μέσα... Καὶ ξυπνῶ, παποῦ μου, τρομαγμένος.
Πῶς ἐξηγεῖς μου τ' ὄνειρο σὺ ποὺ σαι διαβασμένος;
Κ' εἶπεν ὁ γέρος: Τὰ πουλιὰ καὶ τὰ λουλουδια ποὺ εἶδες,
εἶνε τῆς νειότης τῆς τρελλῆς θεότρελλες ἐλπίδες...
Ἀλλοίμονό σου ἂν λικνισθῆς, παιδάκι μου, μ' ἐκεῖνες
τῆς ὄμορφες μὰ ψεύτικες κι' ἀπατηλὲς σειρῆνες.
Θὰ καταπνίξουν μέσα σου κάθ' αἴσθημα γενναῖο
καὶ τὸ κατάντημά σου, πειό; τὸ πρόωρο Μοιραῖο!

—Δὲν τὰ πολυκατάλαβα, παποῦ, τὰ λόγι' αὐτά!
—Δὲν βλάπτει. Παῖξε καθὼς πρίν... Σοῦ τᾶπα χωρατά!

Σ' ΕΝΑΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΟ

Μὲ γράφεις, φίλων φίλτατε, πὼς εἶσ' ἐρωτευμένος
καὶ—πρᾶγμα σπουδαιότερο—σχεδὸν ἀπελπισμένος,
ὅτι ποτὲ δὲν λησμονεῖς τὸ πρῶτο φίλημά της,
ὅτι κοιμᾶσαι καὶ ξυπνᾶς πάντα μὲ τ' ὄνομά της,
ὅτι στὸν τάφο μοναχὰ μπορεῖς νὰ βρῆς τὴ λήθη
τέλος τοῦ κάθε δὸν Ζουὰν τὰ λόγια τὰ συνήθη.

Πρὸς τούτοις, λές, ὅτι μπορῶ σ' αὐτὸ νὰ σὲ συνδράμω
κ' ἐρωτικὰ ποιήματα γυρεύεις νὰ σοῦ κάμω.
Λέγεις πὼς εἶμαι δυνατὸς τεχνίτης ποιητὴς
καὶ τέτοιους στίχους δυνατοὺς νὰ κάμω μοῦ ζητεῖς.

Εὐχαριστῶ πάρα πολὺ γιὰ τὴν καλὴν ἰδέα
ποὺ τρέφεις γιὰ τὸν ποιητή,
ὅμως αὐτὴν τὴν αἴτησι δὲν τὴν θαρρῶ σπουδαία
κι' ἰδού, mon cher, τὸ διατί.

Ἀφοῦ σύ, ποὺ τὴν ἅρπαξες μέσα στὴν ἀγκαλιά σου,
καὶ δίπλα στὴν καρδούλα της ἔβαλες τὴν καρδιά σου·
ἀφοῦ μοῦ λὲς πὼς ἔστραφταν τὰ μάτια σου ἀπ' τὶς λαῦρες
ἀφοῦ τὴν παρακάλεσες μὲ χίλιες δυὸ παλάβρες,
ἀφοῦ τῆς ὑπενθύμισες τὶς τόσες ὑποσχέσεις σας
κι' ἔλες τὶς πρῶτες σχέσεις σας.

Ἀφοῦ τῆς εἶπες πὼς αὐτήν, μόνον αὐτὴν λατρεύεις
μόνο σ' αὐτὴν πιστεύεις,

SISMANOGLIO MEGARO

ἀφοῦ τὴν ἐφοβέρισες, ὅπως μοῦ λές, «δεόντως»
καὶ κάθε λίθον κίνησες
μὰ δὲν τὴν συνεκίνησες,
καὶ παρακλήσεις κι' ἀπειλὲς ἦσαν φωνὴ βοῶντος,
φαντάζεσαι, ταλαίπωρε, πὼς ἠμπορεῖ νὰ τύχη
καὶ πέντε δέκα στίχοι
νὰ γίνουν εὐγλωττότεροι τοῦ πάθους ποὺ στενάζει
καὶ κατακομματιάζει ;

Ὅτι κι' ἂν θέλεις πές μου σύ: κι' ὅμως ἐγὼ θαρρῶ
πὼς ἄδικα θὰ χάσωμε πολύτιμο καιρό,
κι' ὅπως κι ἂν πῆς τὸν πόνο σου μὲ στίχους ἢ μὲ πρόζα
δὲν θὰ μαλάξης τὴν σκληρὴ μὰ προσφιλῆ σου Ρόζα,
ἐκτὸς ἂν εὕρης κάτι τι καλλίτερο ἀπ' τοὺς στίχους
κι' ἀφήσης πλέον, πρὸς Θεοῦ, τοὺς ποιητὰς ἡσύχους.

Υ. Γ.—Ἀντὶ νὰ πᾶς στὴν φίλη σου στίχους καὶ ρίμες φάλτσες
δὲν εἶνε προτιμώτερον ἕνα ζευγάρι κάλτσες ;
Ξέρεις : μὲς ἦλθαν Νάϊλον κι' εἶναι ξανὰ τῆς μόδας
μὲ κάλτσες ν' ἀντικρύζωμε τοὺς γυναικείους πόδας.
Κάλτσες ἀραχνοῦφαντες ποὺ ποιητὰς ἐμπνέουν,
κάλτσες ποὺ θεῖον ἄρωμα καὶ μῦρον ἀποπνέουν
καὶ τέτοιο δῶρο ἐὰν τὴν πᾶς ἴσως δὲν τ' ἀποκρούση
καὶ κάπως εὐμενέστερα τὸν πόνο σου ν' ἀκούση.

Η ΕΜΦΑΝΙΣΗ

«Τὰ γράμματα βεβαίως χρειάζονται πολύ,
ἀλλὰ νὰ μὴν ξεχνᾶμε καὶ τὴν περιβολὴ
κι' ἂν ἔχωμε στὸν κόσμον ἐμφάνισι ὅπως πρέπει
ἀλλοιῶς μᾶς λογαριάζει κι' ἀλλοιῶς αὐτὸς μᾶς βλέπει».

. . . . . .

Μὲ τὴν ἀκρίβεια τούτη καὶ τῶν σπιτιῶν τὴν κρίσι,
ποὺ κάθε νοικοκύρης γυρεύει νὰ σὲ ξύση,
θέλει, μὰ τὴν ἀλήθεια, πολὺ μεγάλο θάρρος
στὰ τόσα σου τὰ βάρη νὰ βάλης κι' ἄλλο βάρος,
καὶ μιὰν ἡμέρα δίχως νὰ τὸ πολυσκεφθῆς
νὰ πῆς πὼς ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ παντρευτῆς.

Βαρέθηκεν ἐκεῖνος νὰ τρώγη στὴ λοκάντα,
στὸ σπῆτι του τὴ νύχτα μονάχος νἆναι πάντα
κι' ὁπόταν ἀρρωσταίνει κανένα νὰ μὴν ἔχη,
μ' ἀγάπη νὰ τὸν βλέπη, γλυκὰ νὰ τὸν συντρέχη
κι' ὅλη τὴ νύχτα μόνος νὰ εὔχεται νὰ φέξη
νἆρτη ὁ συνηθεισμένος γιατρὸς νὰ τὸν ἀρμέξη.

Κι' ὁ Μήμης μὲ λαχτάρα δυὸ χρόνια τώρα θέλει
νὰ βρῆ κανένα ταῖρι καὶ προξενῆτρες στέλλει
πότε στὴ μαυρομάτα, πότε στὴ γαλανὴ
ἀλλ' ὅτι κι' ἐὰν κάνει καμμιὰν δὲν συγκινεῖ.

SISMANOGLIO

Πηγαίνει, τὸν κυττάζουν, χαμογελοῦν μαζύ του,
σ' ὠκεανοὺς ἀγάπης λικνίζεται ἡ ψυχή του
καὶ φράπ! μετὰ δυὸ μέρες, ἀνέλπιστα, ἀδυσώπητα,
ξανθὲς καὶ μαυρομάτες τοῦ στέλουν τὴν χυλόπητα.

Τὸν πόνο του τὸν εἶπε μιὰ μέρα σ' ἕνα φίλο
ποὺ γνώριζε ἀπολύτως τὸ γυναικεῖο φῦλο
κι' αὐτὸς ἀφοῦ τὸν εἶδε δυὸ τρεῖς φορὲς καλά,
ἐμόρφασε λιγάκι κι' ἄρχισε νὰ γελᾶ.

—«Βρὲ χριστιανέ μου, τοῦπε, τόση σοῦ λείπει κρίσις
καὶ δὲν μπορεῖς μιὰ νέα νὰ τὴν ψυχολογήσης;
Μ' αὐτὸ τὸ κιαφέτι, μ' αὐτὰ τὰ παντελόνια
ὁποῦ στὰ γονατά τους χωροῦνε δυὸ μπαλόνια,
μὲ τ' ἄγαρπα αὐτὰ ροῦχα καὶ τὰ κακοραμμένα
ροῦχα τῆς κακῆς ὥρας καὶ καταζαρωμένα
πῶς πᾶς νὰ δῆς μιὰ νύφη ποὺ βέβαια κι' ἐκείνη
ἀπ' τὰ βουνὰ δὲν ἦρτε καὶ ξέρει νὰ διακρίνη;

Ἔλα μαζὺ νὰ πᾶμε στὸ *Ἐξέλσιορ*. Ἐκεῖ,
ἐκεῖ θὰ δῆς κοστούμια, θὰ δῆς καὶ κοπτική·
ὑφάσματα ὅσα θέλεις καλὰ καὶ διαλεχτά,
τῆς τελευταίας μόδας κι' εἰς ὅλους προσιτά.

Στὸ *Ἐξέλσιορ* εὑρίσκει καθένας περιποίησι
καὶ φεύγει ἀπὸ κεῖ πέρα μὲ πλήρη ἱκανοποίησι
Ἐκεῖνοι θεωροῦνε τὸν κάθε τους πελάτη,
ποὺ πάει μ' ἐμπιστοσύνη νὰ παραγγείλη κάτι,
σὰν φίλο τους ποὺ πρέπει νὰ τὸν εὐχαριστήσουν
χωρὶς νὰ τὸν γελάσουν καὶ νὰ κερδοσκοπήσουν.

Πᾶμε λοιπὸν ἀμέσως κάτω στὸ Γαλατᾶ
νὰ δῆς πῶς ὅσα λέγω δὲν εἶνε χωρατὰ
κι' ὁπόταν σὲ δυὸ μέρες σὲ κάμουν φιγουρίνι,
ξωπίσω σου οἱ νυφοῦλες θὰ τρέχουν κατὰ σμήνη
καὶ τότε δὰ φοβοῦμαι πῶς ἄσχημα θὰ μπλέξης
γιατὶ δὲν θὰ γνωρίζης ποιὰν νὰ πρωτοδιαλέξης.

. . . . . .

Πῆγαν ἐκεῖ.—Ὁ νέος μας ποῦταν χαλκομανία
σὲ λίγο παρουσιάσθηκε μὲ ἐμφάνισι τελεία
καὶ σ' ἕξη μῆνες γνώρισε τῆς παντρειᾶς τὴν γλύκα
καὶ—πρᾶγμὰ σπουδαιότερο—τοῦ δώσανε καὶ προῖκα!!

ΓΑΜΟΣ = ΜΥΣΤΗΡΙΟ

Μικρὸς ὑπάλληλος. μικρὴ καριέρα
μὲ δίχως πρόοδο καὶ προκοπή·
δουλειὰ σκυλίτικη νύχτα μέρα,
χωρὶς ἀνάπαυσι καὶ διακοπή.

Ἔξις, τωόντι δευτέρα φύσις!
Κι' ὁ φτωχὸς ἄνθρωπος ὁ φοβηλός.
ἀπ' τὶς πολλές του τὶς ὑποκλίσεις
σχεδὸν καμπούριασεν ὁλοτελῶς.

Χοντρὰ στιβάλια σὰν τὶς μαούνες,
ροῦχα τριμμένα καὶ φτωχικά,
ζωὴ μὲ λύπες καὶ μὲ φουρτοῦνες,
ζωὴ μὲ ντόγκες καὶ δανεικά.

SISMANOGLIO MEGARO

Μὰ μιὰν ἡμέρα μιὰ προξενήτρα
γιὰ προῖκες μίλησε στὸν κουνενέ,
μαζύ τους ὅμως καὶ κάποια ρήτρα...
Αὐτὸς τὸ σκέφθηκε κι' εἶπε τὸ «Ναί».

Σὲ μιὰ βδομάδα χαρὲς καὶ γάμοι
καὶ σὲ δυὸ μῆνες μαμμὲς καὶ μάμμοι
δίδαν στὸν ἄνδρα καὶ στὸν πατέρα
καλοθρεμμένη μιὰ θυγατέρα...

Τώρα μὲ δοῦλες καὶ παραδοῦλες
μὲ παραμάνες καὶ μ' ἐξοχές,
ἔχει καὶ χρῆμα μὲ τὶς σακοῦλες
κι' ὁμολογίες καὶ μετοχές.

Τώρα μὲ κούρκους καὶ πάπιες τρέφεται,
μὲ τσορμπατζῆδες συναναστρέφεται
κι' ὁ κόσμος τρέμει μὲ τὴ φωνή του,
ὅταν γκαρίζει γιὰ τὴν τιμή του.

Πᾶνε τὰ πρῶτα τ' ἄσκημα χάλια,
τὰ τρύπια ροῦχα καὶ τὰ στιβάλια
κι' ὁ πρώην γύφτος μὲ τρύπια τσέπη
ἔγεινε κάτι κι' οὔτε σὲ βλέπει.

. . . . . .

Ὄντως ὁ γάμος μέγα Μυστήριο ! . .
δὲν τὸ πιστεύεις ; Νά, τὸ πειστήριο !

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ ΤΟΜΟΣ Β' ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

ΠΡΩΤΟΧΡΟΝΙΑΤΙΚΟ

Βοριᾶς φυσάει δαιμονισμένα
κι' ἀπὸ τὰ δένδρα χωρὶς ζωή,
κίτρινα πέφτουν καὶ μαραμένα
τὰ τελευταῖα φύλλα στὴ γῆ.

Χονδρὲς νιφάδες, ἄγριο χιόνι,
καθὼς κατάρα πέφτει μ' ὁρμὴ
καὶ μ' ἕνα κρύο λευκὸ σεντόνι
τὴν γῆ σκεπάζει σὲ μιὰ στιγμή.

Σὲ μιὰ καλύβα κακοχτισμένη,
μέσα στὸ κλάμμα κάποιο ὀρφανὸ
στὴ χήρα μάνα του τὴν παγωμένη
λέγει : μανοῦλα πολὺ πεινῶ.

—«Θυμοῦμαι πέρσυ τὸν Ἅη Βασίλη
εἶμασταν ὅλοι τόσο καλά,
κι' ὁ πατεράκης μᾶς εἶχε στείλη
μ' ἕνα καλάθι φροῦτα πολλά.

—«Ἔλα παιδί μου νὰ σὲ φιλήσω,
εἶπεν ἐκείνη μισοτρελλή,
κι' ὕστερα πάγω γιὰ νὰ φροντίσω
κάτι νὰ σ' εὕρω, φτωχὸ πουλί.

© SISMANOGLIO MEGARO

Ἔξω πετάχθηκεν ἀπελπισμένη.
Δὲν ξαναγύρισε.—Καὶ τ' ὀρφανὸ
κι' αὐτὸ βαρέθηκε νὰ τὴν προσμένη
κι' ἔφυγε μαῦρο καὶ σκοτεινό.

Κανένας πλέον δὲν συλλογιέται
τὴ χήρα μάνα καὶ τὸ παιδί.
Κόσμος ποὺ τρέχει καὶ ξεσκουντιέται
καιρὸ δὲν ἔχει πίσω νὰ δῆ.

Ὁ βοριᾶς ὅλα τὰ φύλλ' ἁρπάζει
καὶ τὰ σκορπίζει κι' ἐδῶ κι' ἐκεῖ.
Τὸ χιόνι πέφτει καὶ τὰ σκεπάζει'
πλάκα μεγάλη καὶ νεκρική.

ΑΝΑΠΟΔΙΕΣ

Ὅταν στὰ χίλια χρόνια μιὰ φορὰ,
μοῦ τύχη ν' ἀντικρύσω τὴ χαρά,
θὰ βγῆ καὶ κάτι τὶ νὰ μὲ πληγώση
καὶ τὴ χαρά μου τὴ μικρὴ νὰ φαρμακώση.

Ἀλλ' ὅμως ὅταν ἔχω κάποια θλίψη,
καμμιὰ χαρὰ δὲν ἔρχεται νὰ ρίξη
λίγη παρηγοριὰ μέσ' στὸ μυαλό μου,
καὶ σκάνω μοναχὸς ἀπ' τὸ κακό μου.

ΠΑΚΤΩΛΟΣ

Α'

Μέσα σ' αὐτὴν τὴν πλῆξι μας καὶ τὴ μονοτονία,
μιὰ φήμη κυκλοφόρησε στὰ τέσσερα σημεῖα.
Φήμη σχεδὸν ἀπίστευτη, φήμη πρωτοφανὴς
ποὺ δὲν τὴν ἐπερίμενε χρηματιστὴς κανείς.

Ἡ Τράπεζα τὰ πρῶτα της τὰ τραπεζογραμμάτια,
τὰ παίρνει κι' εἰς ἀντάλλαγμα δίνει χρυσᾶ κερμάτια,
κι' αὐτοὶ ποὺ πρὶν ξεφώνιζαν μὲ στόμφο κι' αὐθεντία,
ὅτι ποτέ τους δὲν θὰ βροῦν τὴν πρώτη τους ἀξία,
τὰ δάκρυα ἀπ' τὰ μάτια τους τρέχουν ποταμηδόν,
γιατὶ στὴν πιάτσα τἄδωσαν γιὰ τίποτε σχεδόν.

Ξανάζησαν στὴν Πόλι μας οἱ χρόνοι οἱ μυθικοί...
Δὲν τὸ πιστεύεις; Πήγαινε στὴν *Ὀθωμανική*,
νὰ δῆς ποτάμια ἀπὸ χρυσό, νὰ δῆς τὸν Πακτωλὸ
κι' ὅσο κι' ἂν εἶσαι ψύχραιμος θὰ χάσης τὸ μυαλό.
Ἐκεῖ θὰ δῆς κατάπληκτος καὶ κόσμο καὶ κοσμάκη,
νὰ βγάζη ἀπὸ τὴν τσέπη του κανένα δεματάκι
μὲ κίτρινα καὶ πράσινα χαρτάκια ρυπαρά,
καὶ νὰ μαζεύη ἀμέτρητες χρυσὲς μὲ τὴν οὐρά.

Ἐκεῖ θ' ἀκούσης καὶ θὰ δῆς πληβείους καὶ προκρίτους,
κι' ἀνθρώπους κάθε τάξεως νὰ λένε μεταξύ τους:
«Τέτοιο τρανὸ καθίδρυμα, ποὺ δίχως νὰ διστάση,
τραβᾶ τὶς μπανκανότες του μὲ τὴ χρυσῆ τους βάσι,
στὴν οἰκουμένη ὁλόκληρη τὸ ταῖρι του δὲν ἔχει,
κι' ὅποιος γιὰ κάθε του δουλειὰ στὴν Τράπεζα προστρέχει,
αὐτὸς ἂς εἶναι βέβαιος πὼς τὰ συμφέροντά του,
πέφτουν σὲ χέρια τίμια, πραγματικοῦ προστάτου.

© SISMANOGLIO MEGARO

'Εκεῖ θὰ δῆς νὰ παίρνουνε χρυσάφι μὲ σακκοῦλες
ἐκεῖ θὰ δῆς νὰ γίνονται κυρίες οἱ πρὶν δοῦλες·
θὰ δῆς πολλοὺς ποὺ προσεχῶς θὰ κάμναν φαλιμέντο,
καὶ σήμερ' ἀγοράζουνε στὸ Πέρα παρταμέντο.
'Εκεῖ θὰ δῆς καὶ μερικοὺς γνωστούς μας προικοθῆρες
νὰ βλέπουν ποιὲς εὐνόησαν μὲ τὸ χρυσάφι οἱ Μοῖρες,
ποιὲς ἔχουν ἀπὸ μάλαμα τὸ πειὸ βαρὺ κεμέρι
κι' ἐὰν τοὺς εἶναι βολετὸ σ' αὐτὲς νὰ βάλουν χέρι

Κι' αὐτοὶ δὲν ἔχουν ἄδικο. Ποιὸς ἄνθρωπος ἀντέχει;
ὁ νοῦς του παραφέρεται
ἀπὸ τὴ λάμψι τοῦ χρυσοῦ σὲ νέους κόσμους αἴρεται
κι' ἀπὸ τὸ φῶς τὸ ἀνέσπερο ξεκολλημὸ δὲν ἔχει.

Καὶ τὸ χρυσάφι τὸ ἀκριβὸ κυλάει σὰν ποτάμι·
κι' ὅπως συμβαίνει συνεχῶς
σ' αὐτὸν τὸν κόσμο δυστυχῶς
ἄλλοι μαζεύουνε πολὺ κι' ἄλλοι μητ' ἕνα δράμι.

Β'

Ἔ! Σεῖς ὁποῦ στὸν κόρφο σας τὸ μάλαμ' αὐτὸ κρύβετε,
κι' ἡδονικὰ τὰ χέρια σας ἀπ' τὴ χαρά σας τρίβετε,
ἐλπίζω πὼς θὰ κάνετε μ' ἐκεῖνο καλὴ χρῆσι,
πὼς δὲν θὰ σπείρετε παντοῦ τὸν φθόνο καὶ τὰ μίση,
πὼς δὲν θὰ γίνετε σκληροί, πὼς θᾶχετε στὸ νοῦ σας
νὰ κάμνετε λίγο καλὸ καὶ στοὺς τριγυρινούς σας,
γιατὶ πολλοί, πρὶν ἀπὸ σᾶς, πούχαν αὐτὰ τὰ μέταλλα,
ὁπόταν ἦλθε ἡ ὥρα τους καὶ τίναξαν τὰ πέταλα,
πάλι στὴν ἔρημη τὴ γῆ διὰ παντὸς τ' ἀφῆκαν
κι' ὅπως γυμνοὶ γεννήθηκαν γυμνοὶ ξεκουμπισθῆκαν.

'Αλλ' ἂν μ' αὐτὸ τὸ μάλαμα, κι' ἐὰν μ' αὐτὸν τὸν πλοῦτο,
μπορεῖτε νὰ χαρίσετε χαρὰ στὸν κόσμο τοῦτο,
ἂν δὲν θαρρεῖτε, κύριοι, πὼς εἶσθε ἀπὸ ἄλλη πάστα
καὶ στὸν φτωχὸ δὲν λέγετε «τὰ κόκκαλά σου σπάστα»
ἂν δὲν ἐκμεταλλεύεσθε τὴν κάθε δυστυχία,
τὴ λύπη, τὴν ἐξάντλησι καὶ τὴν ἀδυναμία,
ἂν συμπονεῖτε τὸν φτωχὸ κι' ἐὰν τὸν βοηθεῖτε,
ἐὰν τὸν προστατεύετε καὶ τὸν παρηγορεῖτε,
ἐὰν ἀνακουφίζετε τὸν πόνο, τὴν ὀρφάνια,
τότε γιὰ σᾶς τ' ἀθάνατα κι' ἀμάραντα στεφάνια,
κι' ὅταν γυμνοὶ κι' ἀδέκαροι στὸν ἄλλο κόσμο πᾶτε,
αὐτοὶ ποὺ προστατεύσατε θᾶναι γιὰ σᾶς προστᾶται.

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΔΙΕΞΟΔΟΣ

Μοῖρα σκληρή. Τὸ κάθε τὶ μπροστὰ σ' ἐσὲ λυγᾶ!..
Ὅσο κι' ἂν θέλης, Ἄνθρωπε, βημάτιζε γοργά·
δεῖχνε προσόντα, δεῖχνε νοῦ, δεῖχνε ζωὴ καὶ δρᾶσι,
θὰ προχωρεῖς μόνον ἐὰν ἡ Μοῖρα σὲ ξεχάση.

'Αλλ' ἂν ποτὲ σὲ θυμηθεῖ καὶ τὸ βαρύ της χέρι,
σὰν καταπέλτη ἐπάνω σου σκληρὰ τὸ καταφέρει,
τότε κι' ἐλπίδες κι' ὄνειρα σωριάζονται ὅλα χάμω
ὅσὰν παλάτια ποὺ ἄφρονα κτισθήκανε στὴν ἄμμο.

Κι' ὁπόταν πειὰ βεβαιωθῆς πὼς ὅλα σου χαθῆκαν·
πὼς ὅσα κι' ἐὰν ἔκανες σκληρὰ ματαιωθῆκαν
τότε καὶ σὺ θὰ θυμηθῆς—ἂν τόχες λησμονήσει—
τὸ τελεικὸ εὐεργέτημα ποὺ χρεωστᾶς στὴ Φύσι,
καὶ κρίνοντας τὴν ἄχαρι ζωὴ σὰν παληοκάνατο,
θὰ περιμένης ἄφοβα τὸν λυτρωτὴ τὸν Θάνατο.

SISMANOGLIO MILANO

ΣΤΟ ΔΙΑΛΕΙΜΜΑ ΤΟΥ ΤΣΙΡΚΟΥ

ΜΟΥΤΡΑ

Στὰ καλὰ παληά μας χρόνια, ποὺ δὲν εἶχε σὰν καὶ τώρα
σινεμᾶ σὲ κάθε βῆμα καὶ βεντέτες μιὰ πληθώρα·
ποὺ δὲν εἶχε τόσα κέντρα μήτε κοσμικὲς ταβέρνες,
ποὺ χορεύανε καντρίλλιες καὶ μαζούρκα μὲ λατέρνες,
ποῦ καὶ ποῦ γιὰ ποικιλία μᾶς ἐρχότανε στὴν Πόλι
κάποιο τσίρκο ἀπ' τὴν Εὐρώπη κι' ἐκεῖ τρέχαν ὅλες κι' ἔλοι.

Στὰ κατάλευκ' ἄλογά τους οὐγγαρέζες ἀμαζόνες
μὲ μαγιὸ καλοστρωμένα στὶς θρεμμένες τους λαγόνες,
προχωροῦσαν μέσ' στὸ στίβο σὰν αἰθέριες κοπέλλες
κι' ἔδειχναν στὸν γύρω κόσμο, μὲ χαριτωμένες τρέλλες,
τὴν ὡραία τους τὴν τέχνη καὶ μαζὺ μ' αὐτὴν κάτι ἄλλο
ποὺ δὲν εἶναι τοῦ παρόντος καὶ γιὰ τοῦτο τὸ ἀναβάλλω.

Στὸ διάλειμμα τοῦ τσίρκου βγαίναν τότε καὶ παληάτσοι
κι' ὅταν ἔπαυαν οἱ τοῦμπες κι' ὅταν ἔπαυαν οἱ μπάτσοι,
ἕνας Κλάουν κουρελῆς
ἔβγαινε σὰν Φασουλῆς
κι' ἔκαμν' ἐκεῖ πέρα χάζι
τὸν καθένα νὰ πειράζῃ.

Καὶ θυμοῦμαι μιὰν ἑσπέρα
ποὺ μᾶς ἔλεγ' ἐκεῖ πέρα,
ὡσὰν δῆθεν χωρατά,
κάτι λόγια σὰν αὐτά:

—«Τὶ μοῦτρα ποὺ κυττάζομε τὰ βράδυα στὴν πλατεία
καὶ μέσ' στὰ θεωρεῖα.
Μοῦτρα σαχλά, παληάτσικα, βαμμένα κι' ἀξετσίπωτα,
μοῦτρα ποὺ κάτι θὲν νὰ ποῦν μὰ δὲν σοῦ λένε τίποτα.
Μοῦτρα ποὺ σὰν ποτὲ νὰ πῆς κανένα χωρατὸ
λιγάκι πεταχτό,
τὰ βλέπεις μὲ ταρτουφισμὸ νὰ ξεροκοκκινίζουν
κι' ἀδιάφορο κι' ἂν ἀπὸ σὲ πλειότερα γνωρίζουν.

Μοῦτρα, ποὺ θέλουν δυνατὸ μπερτάχι καὶ σιδέρωμα·
ποὺ λάμπουνε στὰ σκοτεινὰ καὶ σβήνουν τὸ ξημέρωμα·
μοῦτρα ποὺ θέλουν γελαστὰ στὸν κόσμο νὰ φανοῦν
καὶ κάτ' ἀπὸ τὴ μάσκα τους δακρύζουν καὶ πονοῦν.
Μοῦτρα ποὺ φαίνοντ' ἔξυπνα καὶ κάλτσες τοῦ διαβόλου,
ἐνόσω δὲν ἀνοίγουνε τὸ στόμα τους καθόλου.

Μοῦτρα ποὺ δὲν ἀνοίγουνε τὸ τρυφερό τους στόμα
χωρὶς ἀπὸ τὰ χείλη τους νὰ πέση καμμιὰ βρῶμα.
Μοῦτρα ποὺ κάνουν τὸν καλὸ καὶ δῆθεν συμπονοῦν
μὰ κατὰ βάθος τρομερὰ τὸ κάθε τι φθονοῦν·
μοῦτρα ποὺ πᾶν εὐλαβικὰ στὶς θεῖες λειτουργίες
κι' ἀρχίζουν τὰ κουτσομπολιὰ καὶ τὶς κακολογίες

SISMANOGLIO MEGARO

μούτρα πού ρίχνουν ἄσκοπα στὰ λοῦσα τὸν παρά τους
κι' ἁπλώνουν τὰ ξεράδια τους πέρ' ἀπ' τὸ πάπλωμά τους·
μοῦτρα πού κάνουν τὸν σοφὸ μὰ γίνονται γελοῖα
καὶ μοῦτρα πού θὰ ταίριαζαν στῆς ζούγκλας τὰ θηρία.

Μοῦτρα 'ψηλῆς περιωπῆς
μὲ τὴν σφραγίδα τῆς ντροπῆς,
μοῦτρα μὲ δίχως ἔκφρασι καὶ μοῦτρα τιποτένια,
μὰ κι' ἄλλα τόσο νόστιμα καὶ τόσο ζαχαρένια
πού μόλις, ἄνθρωπε, τὰ δῆς ἡ μοναχή σου σκέψις
εἶναι στὴ λάσπη νὰ τὰ πᾶς καὶ νὰ τὰ καταστρέψῃς.

Μοῦτρα, μουτράκια ἀνθρωπινὰ
μὲ χάρι καὶ μὲ γλύκα
κι' ὅμως θὰ μείνουν σκοτεινὰ
στὸ ράφι τους παντοτεινὰ
γιατὶ δὲν ἔχουν προῖκα.

Μοῦτρ' ἀλεποῦς, μοῦτρα μαϊμοῦς, κατσίκας καὶ γορίλλα,
μοῦτρα πολλὰ καὶ διάφορα γνωστοῦ κι' ἀγνώστου τόπου·
ὅλους τοὺς τύπους θὰ τοὺς βρῆς στὰ μοῦτρα τὰ ποικίλα
κι' ἕνα μονάχα σπάνιο σ' ἀνθρώπους : Μοῦτρ' ἀνθρώπου».

. . . . . .

Μὲ τὰ λόγια αὐτὰ τοῦ Κλάουν ὁ κοσμάκης εὐθυμοῦσε
κι' ἀπὸ μέσα του, ὑποθέτω, στοὺς γειτόνους τὰ κολλοῦσε
κι' ἴσως ἴσως ὁ Παληάτσος κι' ἄλλα θἄλεγεν ἀκόμα
μὰ τοῦ ρίξαν δυὸ ντομάτες καὶ τοῦ βούλωσαν τὸ στόμα.

ΣΑΠΟΥΝΟΦΟΥΣΚΕΣ

Μιὰ μιὰ πνοὴ γεννιέται ἡ φυσαλὶς
κι' ἀμέσως ὑψηλὰ σὰν χρυσαλλὶς
γορφόφτερη πετάει κι' ἀνεβαίνει
γεμάτη φῶς, κομψή, καμαρωμένη.

Λαμποκοπᾶ μπροστά μας τώρ' αὐτὴ
ἡ σφαῖρα ἡ κρυσταλλένια καὶ λεπτή·
πολύχρωμ' ὁλοστρόγγυλο κουβάρι
σὰν ἕνα μυθικὸ μαργαριτάρι.

Τὶς ἴριδος τὰ χρώματα κυττοῦμε·
ἀφάνταστες μαγεῖες συναντοῦμε·
ἐξίσταται μπροστὰ σ' αὐτὴν ὁ νοῦς
καὶ διαβλέπει κόσμους φωτεινούς.

'Αλλ' ἔξαφν' ἄλλη μιὰ πνοὴ τὴν σπάνει.
Τὸ χάρμα τῶν ματιῶν μας ἦτο πλάνη,
κι' ἀπ' τ' ἀστέρι ποῦταν ὑψηλὰ
λίγο νερὸ—σὰν δάκρυο—κυλᾶ.

Καὶ τέτοιες Σαπουνόφουσκες σὰν πόσες μᾶς μαγεύουν!
Πόσες τὰ νειάτα τ' ἄπειρα, πλανεῦτρες σαγηνεύουν,
λαμποκοποῦν γιὰ μιὰ στιγμή, μὰ δὲν ἀργοῦν νὰ σβήσουν
καὶ μόνο πικρὰ δάκρυα κατόπι τους ν' ἀφήσουν.

SISMANOGLIO MEGARO

ΑΘΩΟΤΗΣ

Ἤτανε στὸν Κῆπο μιὰ καλὴ κυρία
κι' ἔπαιρνε τὴν αὔρα τὴν ἐαρινή.
Ἔμμορφη καθ' ὅλα φυσιογνωμία
χαμηλοβλεποῦσα καὶ πολὺ σεμνή.

Ἀπὸ τὸ χεράκι τὸ λευκὸ σὰν κρῖνο,
τὸ μικρὸ παιδί της τρυφερὰ κρατεῖ.
Εὔθυμος ὁ κόσμος, εὔθυμο κι' ἐκεῖνο
στὴν καλὴ μαμᾶ του πλάγι περπατεῖ.

Τί καλὴ κυρία! λέγουν ὅσοι κι' ὅσες
τὴν κομψὴ γυναῖκα ὅταν συναντοῦν.
Φρόνιμη κι' ἁγία. Κι' οἱ κακὲς γλῶσσες
νὰ κακολογήσουν μάταια ζητοῦν.

Τὸ μικρὸ παιδί της, ξανθωπὸ ἀγγελοῦδι,
μ' ἔξυπνα ματάκια, νόστιμο, γλυκὸ
μέσα στὰ λουλούδια, ζωντανὸ λουλούδι
κύτταζε τὸ πλῆθος σὰν ἐκστατικό.

Κι' ἔξαφνα τινάζει πίσω τὰ μαλλιά του
ποὺ στὸ μέτωπό του πέφτανε χυτά,
κι' ὅταν εἶδε τόσους ἄνδρες κεῖ μπροστά του,
«τὶ πολλοὶ μπαμπάδες εἶπε φωναχτά».

ΕΠΕΞΗΓΗΣΙΣ

Ἤμουν ἀκόμ' ἀρχάριος, εἴκοσι δυὸ χρονῶν
ὁπόταν γνωρισθήκαμε μιὰ μέρα στὸ βουνό.
Στὴν ἐκδρομὴ χορέψαμε, μιλήσαμε πολὺ
αὐτὴ μὲ γέλοια ἐλεύθερα κι' ἐγὼ μὲ συστολή.
Κατόπι πήγαινα σ' αὐτὴν συχνὰ σὰν γνωριμός της
καὶ μπρός της τὸ τὶ πάθαινα τὸ ξέρει ὁ Παντογνώστης.

Καὶ μοῦπ' ἐκείνη μιὰ φορά:
—«Κύττα, μέσ' στὸ κλουβάκι
μὲ πόση κελαδῆ χαρὰ
αὐτὸ τὸ καναράκι».

—«Πῶς τὸ πουλί σας κελαδῆ κι' ἐγὼ δὲν ἀμφιβάλλω,
μὰ «*μὲ χαρὰ*» ὅπως λέγετε, αὐτό 'ναι ζήτημ' ἄλλο.
Καὶ ποιὸς σᾶς λέγει σήμερα, φιλτάτη μου κυρία,
πὼς κάθε του λαρυγγισμὸς
δὲν εἶναι κι' ἕνας γογγυσμός,
δὲν εἶναι κι' ἕν' ἀνάθεμα καὶ μιὰ κατηγορία,
γιατὶ τὸ δύστυχο πουλὶ μὲς στὸ κλουβάκι τοῦτο
παράνομα σφαλίσατε
καὶ τὴν ἐλευθερία του, τὸν μόνο του τὸν πλοῦτο,
γιὰ πάντα τοῦ στερήσατε;
Ἂν τόσον ἐπιπόλαια τὰ πράγματα ἐξηγεῖτε
γιὰ κείνους ποὺ σᾶς ἀγαποῦν καὶ πάσχουν τί θὰ πῆτε;

. . . . . .

Δὲν ξέρω πῶς τῆς φάνηκαν τὰ λόγια μου τὰ λίγα,
μὰ ἐκεῖν' τὸ βράδυ σπῆτι μου, νομίζω, δὲν ἐπῆγα.

SISMANOGLIO MEGARO

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΜΑΤΑΙΟΤΗΤΩΝ

ΣΤΡΟΦΕΣ

Ἄνθρωπε, τὴν Ἔρευνα δὲν τὴν παρατᾶς !
Ἄδικα στὰ στέρνα της σκύβεις καὶ κυττᾶς·
ξεύρεις πὼς γίνης πτῶμα σεσηπός,
ἀλλὰ δὲν θὰ μάθῃς πότε, πού καὶ πώς.

Βάρος κι' ἡ βλακεία. βάρος κι' ἡ σοφία !
Τίποτε δὲν βγαίνει μὲ ρυθμοὺς καὶ μέτρα
κι' ἔτρεξα μιὰ μέρα στὰ νεκροταφεῖα
ν' ἀκουμπήσω λίγο σὲ μιὰ κρύα πέτρα.

Δήμιοι καὶ θύματα !...
κόκκαλα σπαρμένα
τώρα μέσ' στὰ μνήματα
συναδελφωμένα !...

Ἔσκωψα τοῦ κόσμου τὴν ἠλιθιότητα !...
Μήτε μέσ' στοὺς τάφους βρίσκω τὴν ἰσότητα
καὶ τὰ διαστήματα
ὅπου μᾶς χωρίζουν,
μένουν καὶ στὰ μνήματα
καὶ μᾶς μυκτηρίζουν.

Ἰδοὺ κάποιος τάφος. Πρόστυχος ποὺ μοιάζει ! . .
οὔτε μιὰ δὲν ἔχει πέτρα σκαλιστή.
Πρόστυχος τωόντι ! Κάποιον θὰ σκεπάζει
ταπεινὸν ἐργάτη, βιοπαλαιστή.

Μὰ τὸν κερδοσκόπο καὶ τὸν ἁλιτήριο
ποὺ τοῦ φτωχοκόσμου κλέβει τὸ ψωμί,
τὸν σκεπάζει τώρα μέγα κοιμητήριο
καὶ τὸν στεφανώνει δόξα καὶ τιμή !

Μὲ κλεψιὲς καὶ κόλπα κέρδισε παράδες·
κέρδισ' ἕνας μόνο κ' ἔχασαν χιλιάδες·
ἕνας ἀπ' τοῦ πλούτου πίνει τὸ σταμνὶ
καὶ χιλιάδες μένουν ἄστεγοι, γυμνοί.

Κρῖμα ! κρῖμα ! κρῖμα ! Χίλιες φορὲς κρῖμα !
Μέσ' στὸν κόσμο τοῦτο ποιὸς δὲν εἶναι θῦμα !
Μὰ κι' αὐτὸ τὸ θῦμα κάτι θ' ἀπαντήση
ἀσθενέστερό του νὰ τὸ τυραννήσῃ !

Ὅπου κι' ἂν τὸ βλέμμα σου μιὰ στιγμούλα στρέψεις
θ' ἀπαντήσῃς χίμαιρες, ὄνειρα καὶ βλέψεις
ὅπου λίγο λάμπουνε κι' ὕστερα—ὠϊμένα !—
σὰν τὶς σαπουνόφουσκες πᾶνε στὰ χαμένα.

Ἔτσι καὶ μιὰ μέρα τὸ γλυκὸ παιδί μας
ἔσβησε καὶ χάθηκεν ἀπὸ τὴ στοργή μας.
Ὠμορφιὲς καὶ νειᾶτα, χάριτες χαρίτων,
ὅλα ματαιότης τῶν ματαιοτήτων.

SISMANOGLIO MEGARO

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Μ' αὐτὴν τὴν ζέστη τὴν φρικτή, ποὺ τὰ λιθάρια σκάζει,
κανεὶς δὲν θάχε διάθεσι «Προλόγους» νὰ διαβάζη
καὶ βέβαιος πὼς ἔχετε τὴν ἴδια μ' ἐμὲ γνώμη
τὰ φόρτωσα στὸν πετεινὸ καὶ σᾶς ζητῶ συγγνώμη.

Εἶναι παράλειψις αὐτό, τ' ὁμολογῶ, μεγάλη,
μοῦ τῶπαν κι' ἡ γυναῖκα μου καὶ τὰ παιδιά μου κι' ἄλλοι
γι' αὐτὸ κι' ἐγὼ στὰ πεταχτά, μ' ὀλίγους στίχους ρέοντας,
σᾶς γράφω ἕναν Ἐπίλογο κι' ἔτσι πηγαίνει... λέοντας.

Κύριοι, πρὶν τὴ πέννα μου καὶ τὰ χαρτιά μου ἀφήσω,
ὑπέρτατο καθῆκόν μου θεωρῶ νὰ εὐχαριστήσω
ἐκείνους ὁποῦ πρόθυμα μ' ἀλτρουϊσμὸ μεγάλο,
συνέτειναν αὐθόρμητα τὸν τόμο μου νὰ βγάλω,
γιατὶ κι' ἂν ἔχω πρόχειρους τοὺς στίχους σὰν παιγνίδι,
ἐν τούτοις δὲν τυπώνονται δωρεὰν στοῦ Κεφαλίδη,
κι' ἐὰν δὲν μὲ συνέτρεχαν μὲ κόπους καὶ μὲ χρήματα
μέσ' στὸ συρτάρι θάμεναν καὶ στίχοι καὶ ποιήματα.
Ὅλους αὐτοὺς εὐχαριστῶ θερμὰ καὶ δημοσία
καὶ νοερὰ μιὰ φιλικὴ τοὺς δίδω χειραψία.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ ΤΟΜΟΣ Β' ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΡΙΖΑ

ΠΙΝΑΞ ΤΩΝ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

	Σελ.		Σελ.
Μόσχα Στεφάνου	3	*Τὸ Νόθο*	64
Ραφτεποῦλες	5	Βλέπωντας τὸν Κεράτειο	73
Ὁ πονόψυχος γουρουνᾶς	6	Δόντια μαργαριταρένια	74
Βασκανία	7	Φρόνιμοι καὶ τρελλοὶ	76
Μία ἀρκούδα	8	Γάμπες ὅλο γοητεία	77
Ταγκὸ	9	Σ ἕνα τούρκικο Τζαμὶ	79
Γαϊδούρια καὶ καμῆλες	10	Πῶς ξαναγάπησαν	80
Κηφῆνες καὶ μέλισσες	11	Ὁ λόγος περὶ προίκας	81
Ἕνα παραμύθι.—		Ὅταν πέση ἡ λεοντή	83
(Ὁ σοφὸς Βασιληᾶς)	12	Βιτρίνες	85
Ἄνοιξις	15	Βιτρινῶν συνέχεια	87
Μιὰ δισυπόστατη θεὰ	16	Ὠσσανὰ	89
Ματαιοδοξίες	17	Μαγδαληνὴ	91
Ἀκαταλαβίστικα	18	Γατούλα	93
Μεταρρυθμίσεις	20	Ὅλοι δὲν εἶνε ἀχάριστοι	94
Τί μόνο νὰ θυμᾶσαι...	23	Στὰ γενέθλια τοῦ Χίτλερ	94
Ἀράχνη	24	Διδάσκαλε ποὺ δίδασκες	98
Διακονάρης	25	Ψευτοφιλίες	100
Τέχνη καὶ τεχνίτες	26	Μιὰ καλὴ παντρειὰ	102
Ἀναμνήσεις	31	Πονόψυχος χαμάλης	104
Ἀπὸ τὸν δεκάλογο	34	Ὁραματισμοὶ	105
Γιατὶ σ' ἀδικοῦν	35	Σ' ἕναν ἐρωτευμένο	107
Σ' ἕνα νεαρὸ γλεντζὲ	35	Ἡ Ἐμφάνιση (Ἐξέλσιορ)	109
Μπορεῖς ;	36	Γάμος Μυστήριο	111
Τιμὴ	38	Πρωτοχρονιάτικο	113
Σαρανταλειτουργο	40	Ἀναποδιὲς	114
Δάσκαλοι καὶ Δασκάλισες	42	Πακτωλὸς	115
Στῆς Ἀντιγόνης τὰ νερὰ	43	Ἡ τελευταία διέξοδος	117
Δημήτριος Καρούλης	45	Μεθῦρα	118
Ἀντίδρασι	47	Σαπουνόφουσκες	121
Νεκρικοὶ διάλογοι Β'	48	Ἀθωότης	122
Λελεκιῶν εἰδύλλιο	56	Επεξήγησις	123
Ἰνδικὸς μῦθος	60	Στροφὲς	124
Ἀμφιβολίες	62	Ἐπίλογος	126

ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΣΑΤΥΡΕΣ

ΤΟΜΟΣ ΠΡΩΤΟΣ (1945)

Εὑρίσκεται εἰς τὸ Βιβλιοπωλεῖον τοῦ κ.

Ξ. Ε. ΣΕΡΓΙΑΔΗ

Πέραν, Πλατεῖα Τοῦνελ, ἀρ. 408

ΠΑΡΟΡΑΜΑ

Σελὶς 103, στίχος 17ος νὰ διαβασθῇ :

«***Παντρεύθηκαν***. Ὁ Μιχαληὸς βρῆκε τὸ δάσκαλό του».

καὶ ὄχι ὅπως ἐτυπώθη ἐξ ἀβλεψίας.

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΓΓΡΑΦΕΝΤΩΝ

Χριστόφορος Καρακώστας 5, Ἰορδ. Ἰορδανίδης, Ἀθ. Μιχαηλίδης, Θεόδ. Σγουρδαῖος, Λεων. Τρελλίδης, Νικ. Πανανίδης, Στ. Ἰωακειμόπουλος, Ἰω. Ἰωσηφίδης, Νικ. Καλεντζόπουλος, Ἰω. Χριστοδουλίδης, Γεώρ. Τρελλίδης, Ἀνέστης Καγκέλης, Ἰωσὴφ Κογκούρης, Ἐμμ. Στρογγυλός, Ἀπόστολος Γιαννακόπουλος, Ρωμαῖος Ξανθόπουλος, Στέφανος Ἰακωβίδης, Ἀνάργ. Ἰσαακίδης, Χαράλαμπος Παπαδόπουλος, Σταῦρος Μεταξόπουλος, Νικόλαος Χατζημάρκος, Στέφανος Κατογιαννάκης, Ὄθων Ἀνδρεάδης, Κωνστ. Βίττης, Ἀριστ. Ἐμμανουηλίδης, Ἀντ. Μαυρίδης, Σοφ. Βεζιρίδης, Χρῆστος Πράσμαν, Λεων. Χαζάπης, Στέφ. Ἀγγελίδης, Γρ Μαγίδης, Λεων. Νικολαΐδης, Ἀνδ. Σουλαμᾶς, Γεώργ. Ζούρας, Τοπτόγλου, Εὐθύμ. Μπογιατζόγλου, Βασ. Γκιαβουράκης, Ἰωάν. Τερφίδης, Γαϊτάνο ντὲ Ρόκι.

Ἀλέκος Πετσάλης, Β. Καμαριώτης, Ἐ. Ἰωαννίδης, Θ. Χατζόγλου, Ε. Παλαιοκώστα, Εὐθ. Κόκκινος, Δ. Καρατζᾶς, Χ Βασιλειόντης, Σ. Τιτόπουλος, Α. Κάτσης, Μ. Πετσάλης. (Χ. Κ.)

Πέτρος Νάτσικας, Κωνστ. Κότος, Γ. Σιδηρόπουλος, Η. Βλασσόπουλος, Π. Γουμβρῆς, Γ. Φωκᾶς, Χρ. Νικολαΐδης, Ν. Φουντούλης, Α. Γεωργιάδης, Χρ. Γεωργιάδης, Σ. Αναστασιάδης, Χρ. Χριστοδουλίδης, Β. Ζωγράφος, Ξ. Ἀβρααμίδης, Α. Δεμοντζόγλους, Σ. Πανόπουλος, Ν. Δημητριάδης. (Χ. Κ.)

SISMANOGLIO

Νίκος Ἀλεκτορίδης, Νίκη Ζωμαλίδου, Βασ. Παναγιωτίδης, Νίκος Φωτιάδης, Ἀλέξ. Τρόνης. (Χ. Κ.)

Χαράλαμπος Παπαδόπουλος, Μάρ. Κιοσέογλου, Χρῆστος Κόντης, Σταῦρος Καπαλτζίογλου, Ζαχαρίας Φαιδαλῆς, Νικόλαος Λαδόπουλος, Σῖμος Παπαδόπουλος, Διονύσιος Σακαλάκης, Κώστας Γρηγοριάδης. (Χ. Κ.)

Μίχ. Κωστομένος, Α. Λαμπρίδης, Λ. Λεοντιάδης.

Βασίλειος Ζάκας, Λέανδρος Γρηγοριάδης, Θ. Χαριτωνίδης, R. Karikiopulo, André Durand, Α. Παπάδης, J. Behar.

Ε. Δημητριάδης, Σμαρῶ Βασιλειάδου, Γ. Κοζάκος.

Ἀδελφοὶ Πλάκα 2, Ν. Τακόπουλος, Ἀθ. Τσουκάτος, Κ. Σεντούκας, Στ. Σεντούκας, Ξενωφῶν Ἀντωνιάδης, Ἀλέκος Βεβεδέλης, Πρόδρ. Γιαδικιάρογλου, Χαράλαμπος Γιαδικιάρογλου.

Νίκος Μιχαηλίδης, Χαρ. Μιχαηλίδου, Ἀλέξ. Μιχαηλίδης, Χαρ. Λαμπρίδης, Ὀσκὰρ Δελάτη, Κανάκης Βαφειάδης, F. Ognienovich, Ε. Μαστορή, Καλλιβρούσης, Κ. Φούγιαξης, Δημ. Ματραχδζῆς.

Σωκράτης Θεοδωρίδης, Stoşeviç Jean, Δ. Τσικαλᾶς, Χ. Ἀναγνωστόπουλος, Πελοπίδας Πολυχρονιάδης, Ζ. Παντερμαλῆς, Ἰωάν. Κιουπελίογλου.

Σοφία Ζήση, Μόσχα Στεφάνου, Μ. Μίχας, Ὄλγα Ραδουλέσκου, Ἱπποκρ. Χαζάπης, Ἀπ. Γεωργιάδης, Μαγδαληνὴ Μαΐδου, Ζωὴ Εὐθυμιάδου, Ἄννα Βασιλειάδου, Ἤβη Δεσποτοπούλου, Νίκος Μπιλάλης, Βασιλικὴ Ζαφίρη, Παν. Μπαλίδης, Σάββας Προκοπίου, Σ. Καρανίκιτς. Ὄλγα Χρηστίδου.

Φώτιος Λαμπρίδης, Ι. Μακελαρίδης, Δ. Ματαράγκας.

Πλάτων Ἰωαννίδης, Μαρῖνος Πολάτος, Δημ. Α.

Θεοδωρίδης, Μένανδρος Ἀλεκτορίδης, Θεόδ. Παπαδόπουλος, Ζαφειρὼ Καπράκη, Atanas Her (δυσανάγνωστο) Α. Ἐλευθεριάδης.

Καλλίνικος Νικολαΐδης, Στυλιανὸς Δζιλαλῆς, Ἀχ. Γραμματίδης, Ἀντ. Μανιαδάκης, Ἄρτεμις Βαμβακοπούλου, Ρωμύλος Βαμβακόπουλος, Ἀθ. Ἐλευθεριάδης.

Παναγιώτης Κωνσταντινίδης, Στέφ. Λούκας, Ἀντ. Ἀντωνιάδης, Ἀνέστης Ἀνεστιάδης, Διαμαντὴς Κοζῆς, Γεώργ. Γαβριηλίδης, Νίκος Σταυρίδης, Σταῦρος Εὐγενίδης, Πέτρος Κωνσταντινίδης, Δημ. Σουλγίδης, Ἰσμήνη Παναγιωτίδου, Ε. Τσακίρης.

Ἀργ. Ἀργυριάδης, Παντ. Καναρέλης, Ἀγ. Ἀναστασιάδου, Α. Μηταχίδης, Θ. Ἀκίσκαλος, Σοφ. Νικολαΐδης, Ἀπ. Μπέλλας.

Μαίρη Ἰωαννίδου, Θ. Ἰορδανίδου, Δ. Καλλιάδης, Θ. Μπιρμπάρη, Α. Ζερβουδάκης, Ε. Σιδηρόπουλος, Α. Μαυρουδῆ, Σαράντης, Ι. Χολιάδης, Δ. Καρκιλίδης, Λιτόπουλος.

Κωνστ. Χρυσοχέρης 4.

Γεώρ. Μηλιόπουλος, Γεώρ. Κουφός, Βασ. Κουφός, Ἀθ. Πουλίτης, Σοφ. Πουλίτης, Ἰω. Τομπαλίδης, Ἀναστ. Κουτέλας, Μιχ. Βαζβάντης, Ἰωάννης Λιάτσος, Ὀνούφριος Γιδακίδης, Χρῆστος Μούτσογλου, Θεοφάνης Κλονόπουλος, Κυριάκος Χρυσομάλης, Μιχαὴλ Κυριακίδης, Βασίλειος Μούτσογλου, Λάζ. Τρακάλης, Ζοζὲφ Λόϊος.

Ν. Μπαλλῆς, Κ. Λαζαρίδης, Μ. Καρυστινός, Panayanopulo Biraderler, K. Grigoras, Rena Liaço, Χαρ. Παπαϊωάννου, Ὀλυμπία Βλαστοῦ.

Βύρων Ἠλιάδης, Κλεάνθης Λεοντίδης, Νίκος Καλίνογλου, Ἰω. Λούβαρος, Κορνήλιος Β. Φωτιάδης, Ἀχ. Λεοντίδης, Μιμὴ Λενδρινοῦ, Λάζ. Μορφιάδης.

SISMANOGLIO MEGARO

Καίτη Ἀμπελίδου, Ράνα Ἀμπελίδου, Ἐμμ. Ἀσκαρίδης, ἰατρός, Μαρίκα Σκούρου, Κλεόβ. Σγουρδάτος.

Μιχαὴλ Δεόδης, Ι Κεφάλας, Ν. Ὀριέττας, Α. Ἰωαννίδης. (Γ. Μ.)

Ἐμμ. Ἰγνατιάδης, Γεώρ. Μανόπουλος, Νίκος Τριανταφύλλου, Γεώρ. Χατζηδημητριάδης, Θωμᾶς Δῶκος, Δ. Μίχογλου, Κωνστ. Ταταρίδης, Ἀδελφοὶ Δανιηλίδου. (Γ. Μ.)

Γεώρ. Κασαπίδης, Ἰωάν. Δαμίρης, Ὀδ. Ἀθανασιάδης, Sava Hezencioglu, Πλάτων Ἰωαννίδης, (Δίοδος Χατζοπούλου Πέρα). (Γ. Μ.)

Γεώρ. Μηλιόπουλος, Χαρ. Ἀναστασιάδης, Μιχαὴλ Κυριακίδης.

Γ. Ριζᾶς, Ἀντ. Νεγρεπόντης, Πραξ. Χρυσοχέρης, A. Köpe, Θεόδ. Γιανούτας, Arif Bigat, Basile Rizoff, Ἀρίστη Φαλιέρου, Δημ. Σαρρῆς, Θεόδ. Δάκογλου, Ἀριστ. Περβάνογλου, Γεράσιμος Βλάχος, Σομ. Τσιριγώτης, Μάρκος Μιχαηλίδης Στυλ. Βούτας, Ρόζα Ateş, Ἀλίκη Κωνσταντινίδου, Γ. Ξανθόπουλος.

Εὐρ. Γεράρδος 2, Χρῆστος Γεράρδος.

Γεώρ. Γιασσῆς, Γρηγ. Ἀνεστίδης, Ἀλεξάνδρα Ἀρσλανίδου, Ἀναστ. Κυρίτσης, Κωνστ Ζῶτος, Νικόλ. Ρόσσος, Ἑλένη Δάρομ, Χρ. Τζῆμος, Ἀλέξ. Ζαχαριάδης, Κ. Ταταρίδης, Κλειὼ Ἀλγιανάκη.

Εὐστάθιος Βαξεβανόπουλος, Ὀδυσ. Καραντινός, Χαρ. Ὀρέστης, Δημήτριος Παπαλίδης.

Εὐθαλία Χατζηχρήστου, Σωτήριος Σαρόπουλος 2, Ἑλένη Σαρροπούλου, Ι. Μακρίδης, Μαρίκα Καρατζᾶ, Στέφανος Χατζηχρῆστος.

Ἀθ. Σουρνόπουλος, Μαρίκα Σουρνοπούλου, Ἐριφύλη Τσέλοβιτς, Κωνστ. Χρησιίδης, Ἑλένη Σουρνοπούλου, Νανὰ Γ. Σοφιανοῦ, Ὄλγα Λασκαρίδου, Ἐ. Σούρνου, Ι. Καζακίας, Δζεμὶλ Καζακίας, A. Valaris.

Δημήτριος Κίκης, 2, Α. Ἰορδανόπουλος, Ι. Ἰορδανόπουλος.

Ἑλένη Χαλιορῆ, Α. Καπλάνη, Κ. Ζαννάκη.

Δημητρὸς Τοπράκογλου 5.

Δέσποινα Παπαδοπούλου, Π. Βασιλειόντης, Ν. Ἀχουζαρίδης, Μακαρονίδης, Γ. Παπαδόπουλος, Λ. Φιλιππίδης, Γ. Ἀμασλίδης, Σ. Παπαδόπουλος, Ε. Μιχόβα.

Ἄννα Χ. Καρούλη 11, Ἑλένη Γ. Κούμπη, Μαρίκα Πετρούτση, Εὐφ. Ι. Μάσχα, Στυλ. Μ. Στυλιανοῦ, Ἱππ. Χαζάπης, Ἀλέξ. Πολιτόπουλος, Παντελῆς Ζῶτος, Ἰωάν. Χατζόπουλος, Εἰρ. Ἰατροπούλου.

Εὐφροσύνη Σπυρίδου, Γεώρ. Ζαβράκης, Πέτρος Χατζανέστης, Πέτρος Πετροπουλιάδης, Νικ. Χαραλαμπίδης, Δήμητρα Νικολαΐδου, Βασ. Χαραλαμπίδης, Κ. Σουρμελῆς, Γ. Κωνσταντινίδης, Κ. Ζαβράκης.

Στυλιανὸς Στασινόπουλος, Βασ. Κ. Κυπριανίδης, Παν. Σταυρίδης, Ἰάκωβος (ὑπογραμ. Πατριαρχείων), Ἀντ. Πεταλᾶς, Δημ. Μαλαμᾶς.

Σοφία Ἀθανασέλου, Ἑλένη Ἀθανασέλου, Εὐτυχία Θεοδωρίδου, Ἐριφύλη Καλλιγᾶ, Ἕλλη Πασκάλη.

Ἀμαλία Καρασάββα, Γεώρ. Καρασάββας, Δ. Μαδητινός, Ἀνέστης Ρόδης, Σπυρ. Βράτσος, Π. Χαλικόπουλος, Στέφ. Τιτόπουλος, Rachelle Berti, Torino.

Ἀλεξάνδρα Μαρτίνου, Ἀδελφοὶ Μιστιλόπουλοι, Ἰωάννης Παυλόπουλος, Ἑλένη Μάσχα, Ἀρτ. Βαμβακοπούλου, Μαρίκα Καρούσου, Νίκος Χαλικιόπουλος, Εὐστράτιος Βαφειάδης, Κανάκης Βαφειάδης, Εὐφρ. Μέτση, Θάλεια

SISMANOGLIO MEGARO

Στάγκαλη, Ἰωάννης Κάτανος, Ἀλέξ. Τάκος, Τηλ. Μυστίδης, Ἑλένη Καρούση.

Α. Μπαρμπαγιάννης, Ι. Ρεπάνης, Α. Κρεμμύδας, Σ. Κολάρος, Κωνστ. Ἐνάογλους, Α. Βερβίλης, Δ. Τσουκλᾶς, Χ. Γεωργαντέλης, Δ. Κρασᾶς, Γ. Ὑψηλάντης, Β. Ρωμανέλος, Γεθσημανὴ Τοπάλογλου, Εὐωδία Γεωργαντᾶ, Ε. Γιαννιός, Χ. Γιανακάκης, Ε. Προβατάρης, Α. Ἀσβεστόπουλος, Ι. Σουβατζίδης.

Ἀριστοτέλης Κιουφελῆς, Δ. Σοφόπουλος, Ξ Τσίρος, Δ. Ψαλτάδης, Ρωξάνη Δεσποτοπούλου, Θ. Μακρῆς, Μαρίνα Παντιᾶ.

Φώτιος Γιολτζῆς, Ι. Καμπανέλης, Σ. Βιντισέρης, Δ. Μαρούτος, Νασὺμ Τσομπάνου, Ζήνων Κατραπάνης, Θάλεια Ἐρημονησιοπούλου, Ε. Τρίχος, Χρ. Παρλαπίπος, Δ. Κατσικιάδης, Β. Βασιλικός, Ι. Περβανᾶς, Ἀγάπ. Ἀγάπογλου, Ὄλγα Πηλίδου.

Β. Ε. Γιαλούρης, Α. Κουζινιάδης, Δ. Πλυσταρόπουλος, Ξ. Καματηρός, Ο. Ἱεραποστόλου, Μ. Ἐβρεμύτογλου, Ι. Χοτδᾶς, Β. Βλάγκας, Σ. Κουνουπάκης, Θ. Ποδαρίδης, Ἀντ. Ζυγομαλᾶς, Πρόδρ. Πορφυρίου, Σταῦρος Φασουλῆς, Δ. Ρίζος, Λιλίκα Μακρῆ, Ἐλισάβη Παναγιώτου, Ἄβελ Ἰωσηφίδης, Ἐρασμία Μανδραχάλου.

Ἀρετὴ Πεταλούδη, Γιορδ. Βοδοσιάδης, Λεων. Τομάτογλους, Στ. Βερβέρης, Α. Γλυκός, Δ. Ἀγιασότης, Ὀνούφριος Τρεχατόπουλος, Α. Κολαούζογλους, Θεμ. Λαγός, Δ. Βοσνισιάδης, Ἰωακεὶμ Φράγκος, Ἐλβίρα Τρελλοπούλου, Α. Σωφρονιάδης, Βαγγέλης Εὐαγγελίδης, Σεραφεὶμ Μοῦντρος, Πελοπίδας Τυριάδης, Δ. Σουρμελῆ, Δήμητρα Χονδρονικολιάδου.

Ἰωσὴφ Πιπερίδης, Γ. Ἀλατερός, Ε. Χαβικρόπουλος, Ξενωφὼν Σπίρτος, Ἀγλαΐα Λιβαδᾶ, Ὄλγα Λαδᾶ, Βασιλικὴ Πλακωτάρη, Ἀνατολὴ Ἀναγνώστου, Διαμάντω Μουντζουρίδου.

Χρῆστος Σαρρῆς, Ἰορδ. Καζαντζόγλου, Ἀρίσταρχος Παπάδης, Χρ. Διαμάντογλου, Γεώρ. Κάζιλας, Σοφ. Κυριακοπαίδης, Χρῆστος Μωϋσιάδης, Ἰωάν. Κενήογλου.

Στέφανος Ἰβάντσος, Ν. Παράσχος, Α. Χάλυβας, Π. Χανάζογλου, Ζάκος Γεώργης, Σίμος Ἰωσηφίδης.

Κ. Ἰωαννίδης, (Β. Ο.) Σώματα 29.

Μιχαὴλ Μαυράκης, Ν. Ἀνδρειωμένος, Γ. Παπαδόπουλος, Ν. Μαυράκης, Μ. Κολυβός.

Θεόφιλος Σαργολόγος, Β. Χανόπουλος, Ἀλέξ. Κουμαριανός, Λεων. Ζηνόπουλος Δ. Βελιγραδινός, Ἀθ. Τσαούσης, Νικόλ. Τσαγκόπουλος, 2, Θεολ. Μαρῖνος, Ν. Χατζησάββας, Κ. Σμυρναῖος, Εὐτέρπη Σταυρίδου, Ν. Πίστωφ, Θ. Χαβαράνης, Τασούλα Ἀντωνιάδου, Καίτη Ταπανίδου, Δ. Κεραμόπουλος, Ν. Δικαστόπουλος, Ἕλλη Δροσινοῦ, Μάνος Κυριακίδης, Θάλεια Γκίκα, Ἰωάν. Σίνας, Γεώργ. Ἱερομνήμων, Κ. Μοσχόπουλος, Ι. Καρύδης, Κ. Δ. Νικολαΐδης, (ἰατρός), Μ. Θεοχαρίδου.

Εὐάγγελος Παπαδόπουλος, ὀδοντοϊατρός, Σώματα 2, Gulia Xenato, Ἠλίας Πόντος, Πραξ. Παπαδόπουλος, ὀδοντοϊατρός, Γεώρ. Σπορίδης, ὀδοντοϊατρός, Βύρων Ἀντόσογλους, Χρηστίδης, ὀδοντοϊατρός, Τάκης Καμπούρογλους, Ἀντ. Φιρίγος, Ὄλγα Βαγζοναρίδου, Δημ. Δόνας, Σπύρος Κατρανίδης ὀδοντοϊατρός, Νικ. Βελσαμάκης.

Κορίννα Ι. Καραζήση, 5 Σώματα.

Γιαννακὸς Βαφείδης, 15 Σώματα.

Ἕνεκα τῆς μὴ ἐγκαίρου λήψεως διαφόρων ἀγγελιῶν, μερικὰ ὀνόματα τῶν ἐγγραφέντων, δὲν ἐδημοσιεύθησαν. Συγγνώμην.

Ἐπίσης ζητῶ συγγνώμην διὰ τὰ τυπογραφικὰ λάθη, τὰ ὁποῖα διέφυγον τὴν προσοχήν μου.

Ἄνθρωπος χωρὶς ἐλάττωμα καὶ βιβλίον χωρὶς τυπογραφικὰ λάθη, ἐδῶ τοὐλάχιστον, δὲν ὑπάρχει.

Ἀλλ' ἀφοῦ ἀγαπῶμεν τοὺς φίλους μας μὲ τὰ ἐλαττώματά των, πρέπει, νομίζω, νὰ μὴν ἀποκλείωμεν καὶ τὰ βιβλία των διὰ τὰ τυχὸν τυπογραφικά των λάθη.

ΤΥΠΟΙΣ Ι. ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ

Γαλατᾶ, Μπαλοὺκ Παζάρ, Κουρσουνλοῦ Χάν, 27-29

SISMANOGLIO
MEGARO

TIMATAI ΓΡ. 250

KEFALİDİ BASIMEVİ—GALATA